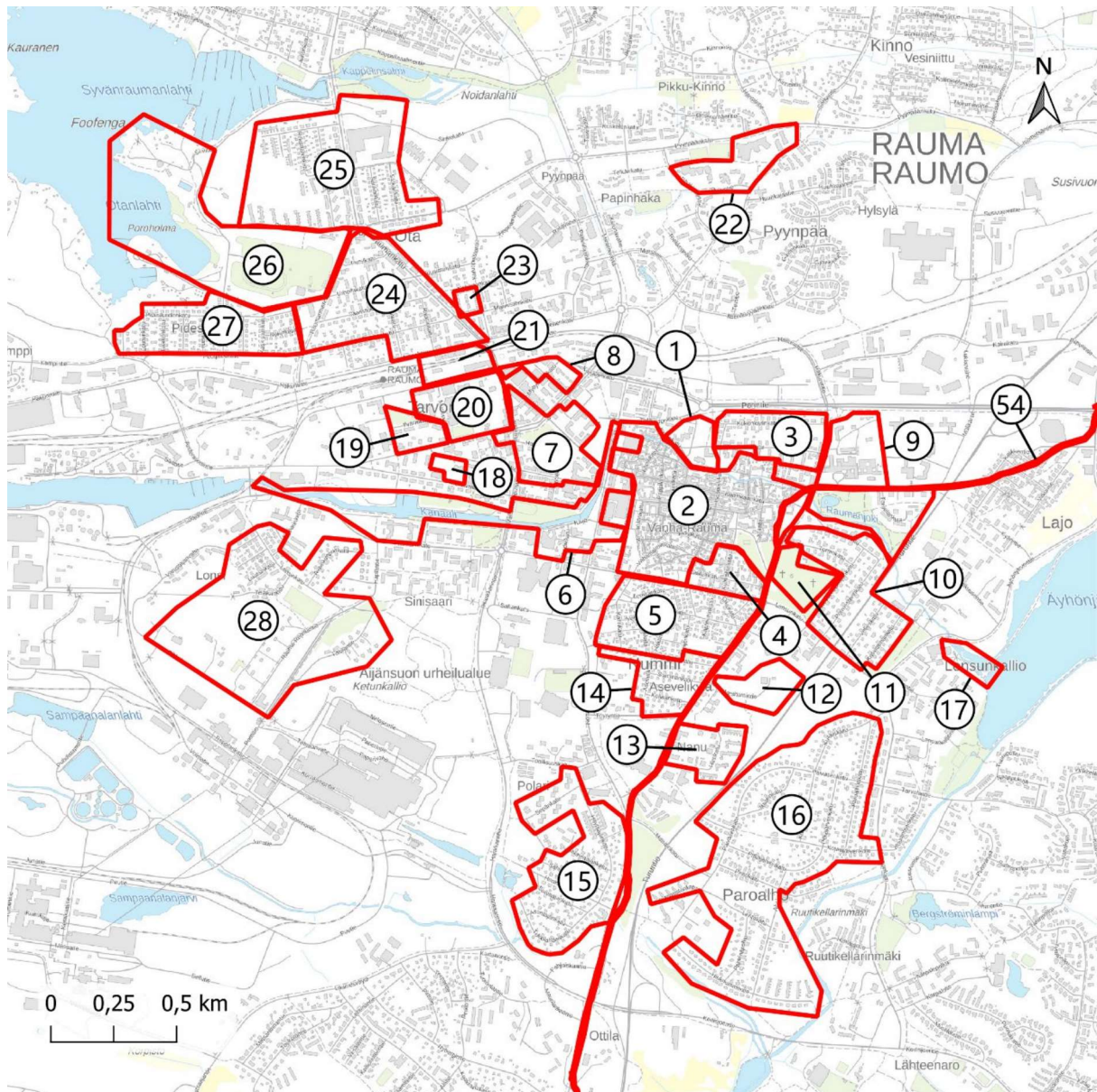

Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023

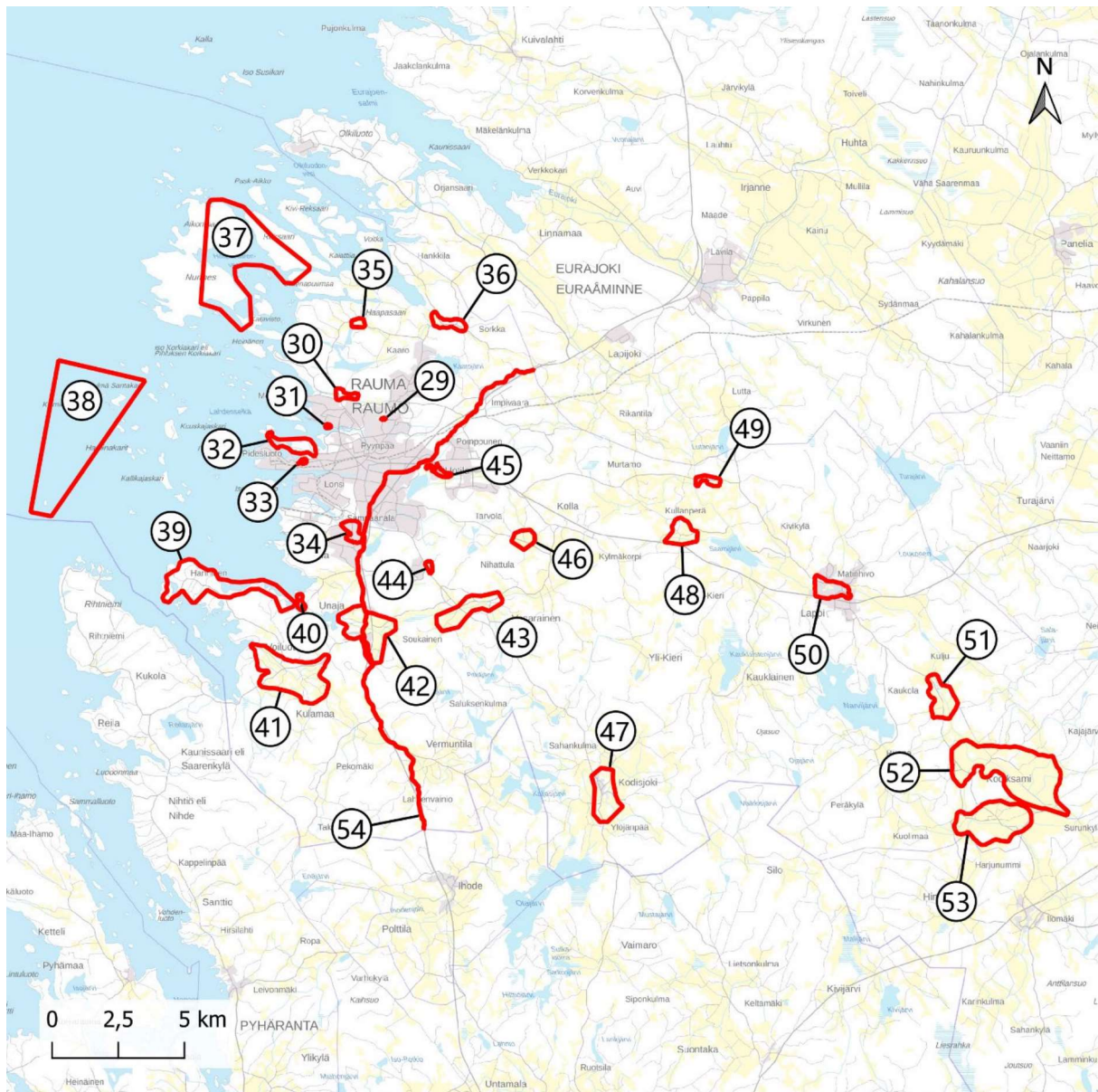
RAUMA

Rauman keskustan arvoalueet kartalla

1. Pyhän Ristin kirkon ympäristö
2. Vanha Rauma
3. Kukonkarin asuinalue
4. Onnela
5. Nummi
6. Kanali ympäristöineen
7. Tarvonsaari
8. Entisen kenkätehtaan ympäristö
9. Aluesairaalan ja Tornelankujan alue

10. Pormestarinhaka
11. Vanha hautausmaa
12. Rauman vesitorni
13. Hirsikadun asuinalue
14. Asevelikylä
15. Polarin asuinalue
16. Paroalho
17. Rauman vanha vesilaitos
18. Merimuseo
19. Ilvaninkadun ja Satamakadun kerrostalot
20. Rauman seminaari
21. Rautatieaseman ympäristö
22. Raumanmeren koulu ympäristöineen
23. Männistö
24. 3. kaupunginosa, Urheilukatu, Saaristokatu ja Rauhankatu ympäristöineen
25. Lönströmin tehdas asuinalueineen
26. Otanlahti
27. Pidesluodon ja Rokinkadun asuinalueet
28. Rauma-Repolan asuinalueet

Rauman muut arvoalueet kartalla

- 29. Silikallion asuinalue
- 30. Vanha-Lahden kartano ja Uuden-Lahden päiväkoti
- 31. Syvärauman koulujen ympäristö
- 32. Petäjisten huvilat
- 33. Komppi
- 34. Sampaanalan asuinalue
- 35. Haapasaaren tila
- 36. Sorkan kylä
- 37. Rauman saaristolaitilat

38. Rauman ulkosaaristo
39. Hanhisten torpat
40. Kortelan huvilat
41. Voiluodon ja Anttilan kylät
42. Unajan kylä
43. Vasaraisten-Soukaisten kulttuurimaisema
44. Monnan kappeli ja hautausmaa
45. Uotilan kylä
46. Tarvolan kylä
47. Kodisjoen kirkonkylä
48. Kullanperän kylä
49. Haudan kylä
50. Lapin kirkonkylä
51. Kaukolan kylä
52. Kodiksamin kylä ja kulttuurimaisema
53. Kuolimaan kulttuurimaisema
54. Pohjanlahden rantatie

MUUTOKSET

ALUEET	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Vanha Rauma			
Pyhän Ristin kirkon ympäristö			UUSI ALUE
Kanali ympäristöineen			UUSI ALUE
Rauman vesitorni			UUSI ALUE
Rauman vanha vesilaitos			UUSI ALUE
Raumanmeren koulu ympäristöineen			UUSI ALUE
Tarvonsaari			
Kaupungintalo (ent. VPK:n talo), Valtakatu 2	sisältyy >	Tarvonsaari	
Seminaarialue, Seminaarinkatu 1			Rauman seminaari
Rautatien asemarakennukset ja makasiinit, Karjalankatu 17			Rautatieaseman ympäristö
Ilvaninkadun ja Satamakadun välinen alue			Ilvaninkadun ja Satamakadun kerrostalot

ALUEET	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Tehtaankatu			Entisen kenkätehtaan ympäristö
Kuumesairaala ja aluesairaalan alue			Aluesairaalan ja Tornelankujan alue
Onnelan alue			Onnela
Männistö			
Nummi			
Rauma-Repolan ent. asuntoalueet			Rauma-Repolan asuinalueet
III kaupunginosa, Urheilukatu, Saaristokatu, Rauhankatu ja Rautatienkatu ympäristöineen			3. kaupunginosa, Urheilukatu, Saaristokatu ja Rauhankatu ympäristöineen
Ent. Lönnströmin tehtaan lähialueet			Lönnströmin tehdas asuinalueineen
Omakotialueet	jaettu osiin		
Asevelikylä			
Polarin asuinalue			
Pormestarinhaka			
Paroalho			
Silikallion asuinalue			
Pidesluodon ja Rokinkadun omakotialueet			
Sampaanalan asuinalue			
Hirsikadun rivitaloalue			Hirsikadun asuinalue
Sinisaaren asuntoalue	paikallisesti merkittävä		
Otanlahti			
Kukonkarin alue			Kukonkarin asuinalue
Syvärauma, koulut ja ympäristö			Syvärauman koulujen ympäristö
Kinno ja Pikku-Kinno	paikallisesti merkittävä		
Petäjäksi, Otanlahden ja Syväraumanlahden ja lähisaarten huvilat			Petäjäsien huvilat
Uotilankylän vanha rakennuskanta			Uotilan kylä
Tarvolan kylä ja kulttuurimaisema			Tarvolan kylä
Vasaraisten kulttuurimaisema			Vasaraisten-Soukaisten kulttuurimaisema
Unajan kylä ja kulttuurimaisema			Unajan kylä
Voiluodon ja Anttilan kylät			

ALUEET	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	UUSI NIMI
Vermuntilan kulttuurimaisema	paikallisesti merkittävä		
Rauma Sorkan kylä ja kulttuurimaisema			Sorkan kylä
Kortelan huvilat			
Rauman saaristolaistilat			UUSI ALUE
Rauman ulkosaaristo			UUSI ALUE
Vanha-Lahden kartano ja Uuden-Lahden päiväkot			UUSI ALUE
Haapasaari			Haapasaaren tila
Vanha hautausmaa			UUSI ALUE
Hanhisten torpat			UUSI ALUE
Monnan kappeli ja hautausmaa			UUSI ALUE
Komppi			
Merimuseo			UUSI ALUE
Kirkonkylän miljö			Lapin kirkonkylä
Lapinjoen kulttuurimaisema	maisema-alue		
Kullanperän kylä			
Ruonan kylä ja kulttuurimaisema	paikallisesti merkittävä		
Kaukolan kylä ja kulttuurimaisema			Kaukolan kylä
Kodiksamien kylä ja kulttuurimaisema			
Kodisjoen kirkonkylän kulttuurimaisema			Kodisjoen kirkonkylä
Kuolimaan kulttuurimaisema			
Haudan kylä			UUSI ALUE
Kaukolan-Kodiksamien-Sukkalan-Kuolimaan kulttuurimaisema (RKY93)	jaettu osiin		
Pohjanlahden rantatie			

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	
Pyhän Ristin kirkko		Pyhän Ristin kirkon ympäristö	
Pyhän Kolminaisuuden kirkon rauniot ja kirkkomaa		Vanha Rauma	
Vanha Raatihuone, Kauppakatu 13		Vanha Rauma	

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	
Pinnala, Kuninkaankatu 37		Vanha Rauma	
Kirsti, Pohjankatu 3		Vanha Rauma	
Marela, Kauppakatu 24		Vanha Rauma	
Naol, Pappilankatu 35		Vanha Rauma	
Triviaalikoulu (nyk. kansalaisopisto), Vähäkoulukatu 8		Vanha Rauma	
Wännin päiväkoti, Nortamonkatu 8		Vanha Rauma	
Kirkkosilta, Isopoikkikadun silta ja Kivisilta		Vanha Rauma	
Kirkkosilta, Isopoikkikadun silta ja Kivisilta		Vanha Rauma	
Kirkkosilta, Isopoikkikadun silta ja Kivisilta		Kanali ympäristöineen	
Vanha rukoushuone (nyk. kulttuuritalo Poselli)		Vanha Rauma	
Seurahuone, Savilankatu 1		Vanha Rauma	
Vanha merikoulu (nyk. merimuseo), Kalliokatu 34		Merimuseo	
Entinen Satakunnan Kenkätehdas, Tehtaankatu 16		Entisen kenkätehtaan ympäristö	
Entinen Sofronoffin huvila, nyk. Lönnströmin taidemuseo, Valtakatu 7		Tarvonsaari	
Ent. Osuuskaupan leipomo, Valtakatu 17		Entisen kenkätehtaan ympäristö	
Kordelinin kappeli		Vanha hautausmaa	
Ent. elokuvateatterirakennus, Kiviniemenkatu 2		Vanha Rauma	
Karinkoulu, Savilankatu 5		Kanali ympäristöineen	
Raumanlinna, Valtakatu 5		Tarvonsaari	
Ent. SOK:n talo (nyk. Valtakulma), Valtakatu 10		Rautatieaseman ympäristö	
Rannanlinna, Satamakatu 3		Tarvonsaari	

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	
Nummen päiväkot, Meijerikatu 6		Nummi	
Lonsi		Rauma-Repolan asuinalueet	
Komppi		Komppi	
Vanha-Lahden kartano		Vanha-Lahden kartano ja Uusi-Lahden vanhainkoti	
Uuden-Lahden vanhainkoti, Uusi-Lahti		Vanha-Lahden kartano ja Uusi-Lahden vanhainkoti	
Rauman maaumala		Otanlahti	
Rauman saaristolaistilat, 16 kpl		Rauman saaristolaistilat	
Santakarin pooki		Rauman ulkosaaristo	
Kylmäpihlajan majakka		Rauman ulkosaaristo	
Kylmä-Santakari		Rauman ulkosaaristo	
Monnan kappeli, Monna		Monnan kappeli ja hautausmaa	
Nihattulan entinen kansakoulu	paikallisesti merkittävä		
Rustila, Soukainen		Vasaraisten-Soukaisten kulttuurimaisema	
Haapasaari		Haapasaaren tila	
Hanhisten torpat, 13 kpl		Hanhisten torpat	
Kodisjoen kirkko		Kodisjoen kirkonkylä	
Kodisjoen koulu		Kodisjoen kirkonkylä	
Mikola		Kodisjoen kirkonkylä	
Kauppi		Kodisjoen kirkonkylä	
Kirkonkylän torpat		Kodisjoen kirkonkylä	
Käräjämäki		Kodisjoen kirkonkylä	
Lapin kirkko ja ympäristö		Lapin kirkonkylä	
Kirkkotallit ja makasiini		Lapin kirkonkylä	
Vahalan aitat	toinen purettu, paikallisesti merkittävä		
Lapinjoen silta		Lapin kirkonkylä	
Isotalo, Sukkala		Kodiksamin kylä ja kulttuurimaisema	
Lukkarkari, Ala-Kieri	paikallisesti merkittävä		
Kruopin rajakivi, Kivikylä	muinaisjäänös		
Alinen hauta, Haudan kylä		Haudan kylä	
Alhontausta, Yli-Kieri	paikallisesti merkittävä		

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet	POISTETTU, SYY	SISÄLTYY ALUEESEEN	
Hakalan torppa, Kulju	paikallisesti merkittävä		

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pyhän Ristin kirkon ympäristö

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Rauman kaupunki
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kirkkomaat · kirkkorakennukset · seurakuntatalot ·

Kuvaus

Pyhän Ristin kirkko on rakennettu 1400-luvulla fransiskaani luostarin kirkoksi. Kaksilaivaisen harmaakivikirkon pääläiva on katettu tähtiholvein. Kuoria koristavat 1500-luvun alussa tehdyt kalkkimaalaukset, joiden aiheet liittyvät Maria-kulttiin. Kirkon eteläpuolella oleva sakaristo on alkuaan ollut erillinen rakennus, joka samoin kuin kirkon pohjoispuolella oleva pieni harmaakivirakennus ovat luostarin ajoilta. Kirkon uusklassistinen torni valmistui 1816; se tehtiin osittain Pyhän Kolminaisuuden kirkon raunioista saaduista harmaakivistä. Tornin yläosa kalkittiin valkoiseksi, jotta se toimisi merimerkinä purjehtijoille. Tornin yläosa on rakennettu osin uudelleen 1960-luvulla sattuneen palovahingon jälkeen. Lehtevää kirkkomaata ympäröi kiviaita, jossa on vanhat porttirakennelmat.

Kirkon vieressä sijaitsee arkkitehti Erik Lindroosin vuonna 1950 suunnittelema seurakuntatalo, joka on säilynyt ulkoisesti alkuperäisessä asussaan. Luostarinkadun pohjoispuolella on arkkitehti Eero O. Karin vuonna 1964-65 suunnittelema kirkkoherranvirasto ja siihen liittyvä asuin- ja liikerakennus.

Arviointi

Keskiaikainen luostarikirkko ja modernin ajan arkkitehtuuria Raumanjoen varrella.

Arvot:
 historiallinen: hallintohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vanha Rauma

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvateksti: Elokuvateatteri Iso-Hannu
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Vanha Rauma
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kirsti
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Vanha Rauma)
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

puukaupungit (alueet) ·

Kuvaus

Rauma on yksi kuudesta Suomeen keskiajalla perustetusta kaupungista. Rauman kaupunki sai privilegionsa 1442. Jo sitä ennen oli ilmeisesti asutusta Pyhän Kolminaisuuden kirkon ympäristössä. Joen pohjoispuolelle perustettiin 1400-luvun alkupuolella fransiskaanihuostari, jonka kirkko on palvellut kaupunkikirkkona 1600-luvulta lähtien. Sitä ennen kirkkona toimi Pyhän Kolminaisuuden kirkko, joka jätettiin raunioitumaan vuoden 1640 palon jälkeen. Raunioita ympäröivälle hautausmaalle on haudattu vielä 1800-luvulla. Hautausmaalla on jonkin verran vanhoja hautamuistomerkkejä ja vanhan tulliaidan puolella oleva portti on säilynyt. Hautausmaan kiviainan ulkopuolella on hevospuomi Kulmalankadun puolella. Kirkon luoteispuolella sijaitsevaa Kalatoria pidetään Rauman vanhimpana torina, koska se sijaitsi keskiajalla keskeisellä paikalla Turusta ja Ulvilasta tulevien maanteiden välissä.

Katuverkosto on kehittynyt keskiajalta lähtien. 1500- ja 1600-luvuilla sattuneiden kaupunginpalojen yhteydessä tonttien rajoja ja katujen, mm. Kauppa- ja Kuninkaankatujen linjoja on oikaistu. Kauppatori laajennettiin nykyiselleen vasta 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Kirkkosilta ja Isopoikkikadun silta, jotka ylittävät Raumanjoen, ovat vanhoja, holvattuja kivisilloja, joiden merkitys kaupunkikuvassa on keskeinen.

Kauppatorin laidalla sijaitsevan raatihuoneen kaksikerroksisen kivrakennuksen suunnittelijana on pidetty Chr.Fr. Schröderiä, joka toimi Turun kaupunginarkkitehtina. Hänen tiedetään laatineen rakennusta varten kahdet piirustukset. Täyttä selvyyttä toteutuksen ja näiden piirustusten välisestä suhteesta ei kuitenkaan ole. Turkulainen muurarimestari Johan Schytt aloitti rakennustyön 1775. Sipulikupoliin päättyvän kellotornin teki Anders Wahlberg. Rakennus valmistui vuonna 1776 ja se maalattiin seuraavana

vuonna. Rauman raatihuone edustaa Pohjois-Euroopassa tavallista barokkiajan raatihuonetyyppiä. Sen alakerrassa oli kaupungin järjestyksenpitoa ja liike-elämää palvelevia huoneita, yläkerrassa maistraatin ja kaupungin porvariston kokoustilat. Rauman museo on toiminut rakennuksessa vuodesta 1902.

Vuonna 1827 valmistunut entinen triviaalikoulu sijaitsee maisemallisesti merkittävällä paikalla Raumanjoen varrella vastapäätä Pyhän Ristin kirkkoa. Ulkoasultaan erittäin hyvin säilynyt rakennus on ollut kansalaisopiston käytössä 1920-luvulta lähtien.

Viimeinen suuri tulipalo kohtasi Raumaa 1682, joten vanhimmat puiset rakennusrungot saattavat periytyä tämän palon jälkeiseltä ajalta. Rakennuskantaan kuuluu 1700-luvun rakennuksia, mutta enin osa puurakennuksista on pystytetty 1800-luvulla. Rakennusten ulkovooraus vaihtelee 1700-luvun pystylaudoituksesta empiren vaakalautaan ja uusrenessanssin koristeellisuuteen.

Pyhän Kolminaisuuden kirkon paikalla nykyisin olevan rauniopuiston kaakkoispuolella on kahdesta osasta muodostuva puisto, jonka historia ulottuu 1860-luvulle. Catherine Westerling perusti ensin puiston nykyisen Itäkadun itäpuolelle. Kadun länsipuolella oleva puisto alkoi hahmottua 1800-1900-lukujen vaihteessa.

Keskiajalta periytyvää puukaupunkia edustavassa Vanhassa Raumassa on myös joitakin moderneja rakennuksia. Kalatorin laidalla sijaitseva, entinen Rauman osuuskaupan keskusvarasto ja myöhemmin hotelliksi muutettu rakennus vuodelta 1937 on Erkki Huttusen toimistossa työskennelleen Paavo Riihikallion suunnittelema ja edustaa aikansa funktionalistista betoniarkkitehtuuria.

Vanhan Rauman länsilaidalla sijaitsee arkkitehti Jaakko Tähtisen vuonna 1940 suunnittelema funktionalistinen elokuvateatteri Iso-Hannu. Alueen länsireunalla on arkkitehti Väinö Vähäkallion vuonna 1926 suunnittelema elokuvateatterirakennus, joka ilmentää aikansa klassistisia pyrkimyksiä. Elokuvateatterin lopetettua sali on jaettu välipohjalla kahdeksi kerrokseksi. Rakennuksessa on liiketiloja ja asuntoja.

Wännin päiväkodin rakennus valmistui 1886 Wännin sillan pieleen Rauman joen eteläpuolelle. Kanaalin rakentamisen yhteydessä vesi ohjattiin mutkan kohdalla kääntymään etelän suuntaan, minkä seurauksena rakennus jäi joen pohjoispuolelle. Uusrenessanssia edustavassa rakennuksessa toimi 1800-luvun lopulla merikoulu. Rakennuksessa on vuodesta 1918 alkaen toiminut lastentarha ja vuodesta 1973 kunnallinen päiväkot.

Kulttuuritalo Poselli on rakennettu 1885 evankeliseksi rukoushuoneeksi. Vuorauksen suunnitteli August Helenius 1892. Rakennusta jatkettiin kerhotiloilla 1920-luvulla. Rukoushuoneessa on tasavälinen pilasterijako sekä ulko- että sisäpuolella ja kaariaukkoiset ikkunat. Rakennus on kunnostettu kaupungin kulttuuritiloiksi 1986.

Kalatorin laidalla on alueen muuhun rakennuskantaan verrattuna massaltaan poikkeuksellisen suuri, 2-kerroksinen Eero O. Karin vuonna 1959 suunnittelema liiketalo.

Modernia puurakentamista Vanhassa Raumassa edustaa mm. arkkitehti Jukka Koivulan vuonna 2007 suunnittelema Talo Tawast, joka on sovitettu julkisivuiltaan vanhan kaupungin mittakaavaan.

Vanha Rauma on merkitty UNESCO:n maailmanperintöluetteloon vuonna 1991.

Arviointi

Vanha Rauma on pohjoismaiden laajin yhtenäisenä säilynyt puukaupunkialue ja sen autenttisuus perustuu hyvin säilyneeseen historialliseen rakennuskantaan, keskiajalta peräisin olevaan katuverkostoon ja elävään yhdyskuntaan. UNESCO:n maailmanperintökohde.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaupankäynnin ja liikenteen historia, sivistyshistoria, kaavahistoria, sosiaalishistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: harvinaisuus, tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kukonkarin asuinalue

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji:
Kuvaaja:
Kuvausaika:

yleiskuva
Liina Luoma
8.6.2022

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Rauman kaupunki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · omakotitalot ·

Kuvaus

Vanhan Rauman pohjoispuolella sijaitseville kallioille, Kukonkarin- ja Luostarikadun varsille nousi 1950-luvun alkupuolelta lähtien 1 1/2-kerroksisia rakennuksia. Ne ovat melko suuria ja käsittävät 2-4 asuntoa. Rakennukset sijaitsevat väljillä tonteilla yleensä pääty kadulle päin. Alueen yhtenäisen leiman luovat rakennusten roiskerapatut, vaaleanruskeat julkisivut, sementtitiilikatot ja rakennusten kokoon nähden pienehköt ikkuna-aukot. Tyypillisiä yksityiskohtia taloissa ovat metalli- ja puurakenteiset kuistit ja parvekkeet.

Arviointi

Vanhan Rauman pohjoispuolella sijaitseva yhtenäinen pientaloalue 1950-luvulta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria,

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Onnela

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinrakennukset · omakotitalot ·

Kuvaus

Onnelan alue sijaitsee Vanhan Rauman eteläpuolella. Se rakennettiin maanmittari Henrik Wahlroosin 1876 laatiman kaavan mukaan. Ruutukaava-alue oli suunniteltu jatkumaan yli vanhan kaupunginosan, mutta se toteutui kuitenkin vain Vanhan Rauman ulkopuolisilla uudisrakennusalueilla. Kaupungin eteläraajaksi tuli Eteläkatu. Rakennuksista vanhimmat edustavat 1800-luvun lopun uusrenessanssia, suunnittelijoina John Lindegren ja Arvi Forsman, mutta suurin osa on 1900-luvun kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä nousseita jugend-henkisiä monen perheen taloja. Näistä useimpien suunnittelijana oli Arvi Forsman. 1920-luvulla aluetta täydennettiin W. Williamsin, M. Isakssonin, Kaarlo Wirtasen ja Kaino Karin suunnittelemissa rakennuksilla. Vanhimmat rakennukset sijaitsevat Eteläkadun varressa. Korttelit on jaettu palokujilla osiin. Alueen koillisosassa, vanhankirkon puiston vieressä on huvilamaisia rakennuksia.

Arviointi

Edustavaa asuntoarkkitehtuuria 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta. Valtakunnallisesti merkittävä.

Arvot:

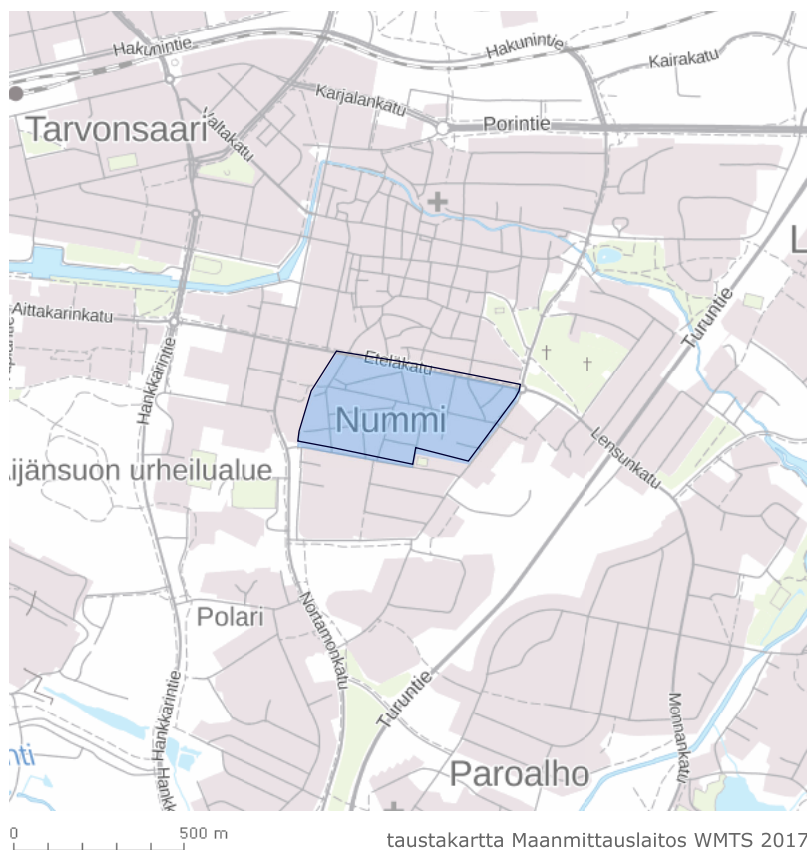
historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria
rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen
todistusvoimaisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Asunto Oy Eteläkatu 16, 684-1-6-18
Asunto Oy Eteläkatu 18, 684-1-6-15
Asunto Oy Naulankatu 22, 684-1-12-31
Asunto Oy Naulankatu 9, 684-1-6-16
Asunto Oy Onnennaula, Kulmalankatu 8, Naulankatu 18, 684-1-12-33
Asunto Oy Rauman Eteläkatu 14, 684-1-5-1
Asunto Oy Rauman Kulmanlankatu 10, 684-1-6-1
Eteläkatu 20, 684-1-6-17
Eteläpitkäkatu 29, 684-1-16-3
Isopoikkikatu 36, 684-1-11-13
Kainunkatu 4, Isomalminkatu 16, 684-1-16-2
Kiinteistö Oy Naula, 684-1-12-37
Kulmalankatu 4, 684-1-12-4
Kulmalankatu 5, Isomalminkatu 21, 684-1-11-19
Kulmalankatu 6, 684-1-12-34
Kulmalankatu 9, 684-1-5-2
Naulankatu 10, Isopoikkikatu 38, 684-1-11-3
Naulankatu 12, 684-1-11-6
Naulankatu 14, 684-1-11-22
Naulankatu 20, 684-1-12-32
Palvelukoti Kokkila, 684-1-16-5
Turunkatu 5, 684-1-12-29
Turunkatu 7, 684-1-12-7

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Nummi

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · omakotipuutarhat · omakotitalot ·

Kuvaus

Nummen alueen asemakaava on peräisin vuodelta 1915. Sen laati Rauman rakennuskonttori. Katulinjat noudattavat osittain maastoa ja vanhoja polunpaikkoja. Alueelle sai rakentaa omakotityyppisiä puutaloja, joiden asuntojen määrä oli sidottu tontin kokoon: alle 600 neliön tontille sai rakentaa yhden asunnon, 600-800 neliön tontille korkeintaan kaksi asuntoa ja sitä isommille useamman. Rakennukset oli tehtävä mallipiirustuksia käyttäen. Mallipiirustuksia laativat M. Isaksson 1916, Arvi Leikari 1917, W. Williams 1921-28, K. Virtanen 1928 ja K. Kari 1927-28. Rakennuksissa on myöhäisen jugendin ja 1920-luvun klassismin piirteitä. Aidoista, porteista, ulkorakennuksista ja tontin istuttamisesta annettiin määräyksiä tontin vuokrasopimuksessa ja erityisessä rakennusjärjestyksessä. Rakennuksen ja kadun välissä on pieni aidan erottama etupiha.

Asuinrakennusten lisäksi alueella on vuonna 1950 valmistunut, Rauman kaupungin ensimmäinen päiväkotikäyttöön suunniteltu rakennus, joka on säilynyt lähes alkuperäisasussaan. Rakennustaiteellisesti merkittävä kohde edustaa havainnollisesti 1940-luvun loppupuolen pehmeämpää, romantisoivaa arkkitehtuurisuuntausta. Kokonaisuus nivoutuu kaupunkikuvallisesti luontevaksi ja näkyväksi osaksi varsinkin Isokadun katunäkymää.

Asuinalueen keskellä sijaitsee entinen osuusmeijerin tontti, jolla oleva entinen

meijerirakennus on valmistunut alun perin 1900-luvun alussa ja laajennettu 1930- ja 1950-luvulla nykyiseen runkomalliinsa. Lisäksi tontilla on vuonna 1937 valmistunut funktionalistinen konttori- ja asuinrakennus, joka on säilynyt erittäin hyvin.

Arviointi

Lähinnä mallipiirustusten mukaan 1910- ja 20-luvuilla syntynyt yhtenäinen asuntoalue ja 1950 valmistunut päiväkotikoti. Valtakunnallisesti merkittävä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kanali ympäristöineen

Kuvateksti: Rauman kanali, taustalla kaupunginkirjasto (Arkkittehtitoimisto Lahdelma&Mahlamäki, 2004).

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kaupunginteatteri ja kanali.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kaupunginteatterin pääsisäänkäynti, taustalla Ankkuripuiston koulu.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Rauman kanali ja pääkirjasto.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kirjaston pääsisäänkäynti.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kanali, kirjaston katos ja vasemmalla teatterin toimistotiloja, pukuvuokraamo.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kirjaston sisäpihaa.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kirjaston sisäpihaa.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Näkymä kirjaston sisäpihalta kanalin suuntaan.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Kirjaston katokset kanalin varrella.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Ankkuripuiston koulu, Rauman musiikkiopisto.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Ankkuripuiston koulu,
Rauman musiikkiopisto.
Kualaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Ankkuripuiston koulu,
Rauman musiikkiopisto.
Kualaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Ankkuripuiston koulu,
Rauman musiikkiopisto,
sisäänkäynti.
Kualaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Ankkuripuiston koulu,
Rauman musiikkiopisto.
Kualaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: SYP:n ja OP:n talot
Kualaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kualaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Rauman kaupunki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kanaalit
(vesiaiheet) · kaupungintalot · kaupunginteatterit · kirjastorakennukset · koulurakennukset · kulttuurilaitokset · pankkirakennukset · valtion virastot ·

Kuvaus

Äyhönjärvestä Selkämereen laskeva Raumanjoki on mataloitunut maankohoamisen seurauksena puroksi. Joen mataloitumisen vuoksi alettiin suunnitella kanaalia 1800-luvun puolivälissä ja se valmistui vuonna 1872. Kanaali alkaa kapeana Raumanjoen ja Nortamonkadun risteyskohdasta, kääntyy teatterin kohdalla länteen ja levenee vähitellen merta kohti. Kanaalin varrella on puistoalueita, puukujanteita, julkisia taideteoksia ja merkittäviä arkkitehtuurikohteita.

Kanaalin länsipuolella on Rauman kaupungintalona toimiva entinen WPK:n talo laajennuksineen, joka sisältyy Tarvonsaaren arvoalueeseen.

Savilankadun varrella, elokuvateatteri Iso-Hannua vastapäätä oleva, arkkitehti I. Michailovin 1888 suunnittelema uusrenessanssityylinen Seurahuone valmistui kaupungin rakennuttamana 1890. Seurahuoneen tiloissa on ollut ravintolan lisäksi monenlaista toimintaa, mm. 1910-luvulla elävienkuvienteatteri "Pallas" ja 1920-30-luvuilla Rauman näyttämön teatteriesityksiä. Vuosina 1919-1932 raumalaiset tulivat tuntemaan Seurahuoneen myös "Kämpänä", jossa vuokralaisena oli Rauman suojeluskunta. Oltuaan välillä myymäläkäytössä, rakennus kunnostettiin uudelleen ravintolaksi 1976.

Modernia arkkitehtuuria kanaalin varrella edustaa tamperelaisen arkkitehdin Jaakko Tähtisen vuonna 1961 Yhdyspankille suunnittelema liike- ja asuinkerrostalo, joka muodostuu 7-kerroksisesta asuinkerrostalosta sekä sitä kolmelta sivulta kiertävästä yksikerroksisesta liikesiivestä.

Nortamonkadun ja Pakkahuoneenkadun risteyksessä sijaitsevan Karinkoulun vanhin osa rakennettiin yläkansakoulua varten 1900 August Heleniuksen suunnitelmien mukaan. Rakennus edustaa myöhäistä uusrenessanssia. Uudempi nelikerroksinen kivinen koulutalo rakennettiin arkkitehti Martti Paalasen 1930 tekemien suunnitelmien mukaan. Se ennakoii tyyliltään funktionalismin tuloa, mutta jäljellä on vielä 1920-luvun klassismin aiheita. Rakennusta jatkettiin 1956 Pakkahuoneenkadun puolelta puurakennukseen asti. Laajennuksen suunnitteli arkkitehti Keijo Valli.

Kanaalin kääntyessä länteen sen etelärannalla sijaitsevat kaupunginkirjasto, kaupunginteatteri ja Ankkuripuiston koulu. Aikanaan kauppaoppilaitokseksi kahdessa vaiheessa valmistunut koulurakennus on säilynyt erittäin hyvin 1950-luvun asussaan ja edustaa yhdessä nykyisen kaupunginteatterin sekä siihen kuuluvan toimistorakennuksen kanssa 1950-60-lukujen kaupunkikuvaa muodostaen kanaalin rantaan ajallisen ja maisemallisen kokonaisuuden. Arkkitehti Eero O. Karin vuonna 1961 kirjastoksi suunnittelema rakennus muutettiin kaupunginteatteriksi 2004-05. Teatterin vieressä sijaitseva toimistokerrostalo on arkkitehti Martti Välikankaan vuonna 1951 suunnittelema.

Rauman pääkirjasto on valmistunut vuonna 2000 arkkitehtikilpailun voittaneen Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy:n suunnitelman mukaan. Kirjasto, teatteri ja uudistettu ranta-alue muodostavat yhdessä kulttuurikeskuksen. Rauman kanalin ranta "Kaija" -yleissuunnitelman on laatinut Arkkitehtitoimisto Mikko Heikkilä Sito Oy 2003-04.

Sepäntalo ja Osmosen talo edustavat alueella vanhempaa 1920-luvun arkkitehtuuria.

Aittakarinkadun ja kanaalin välissä sijaitsee vuonna 1992 valmistunut, arkkitehtien Olli-Pekka Jokela ja Pentti Kareoja suunnittelema valtion virastotalo. Suunnitelma on valmistunut osana 1985-86 järjestettyä arkkitehtikilpailua. Suunnittelijoiden mukaan rakennuksen suunnittelua on ohjannut merellisyys ja mielikuva suuresta laivasta tai sillasta. Vesi on vahvasti läsnä rakennuksen arkkitehtuurissa. Kanaalin vastarannalla on pienvenesatama.

Arviointi

Kaupungin keskustaa jäsentävä 1800-luvulla rakennettu kanaali, jonka varrella edustavaa julkista rakentamista.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaupankäynnin ja liikenteen historia, sivistyshistoria, kaavahistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Tarvonsaari

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinkerrostalot · asuinrakennukset · kaupungintalot · kaupunkipiistot · koulurakennukset · liikerakennukset · ravintolat · vapaapalokunnat ·

Kuvaus

Kun Vanha Rauma 1800-luvun loppupuolella oli käynyt ahtaaksi, alettiin suunnitella kaupungin laajentamista kanaaliin saakka (Wahlroosin kaava 1876) ja uutta kaupunginosaa Tarvonsaarelle, kanaaliin länsipuolelle (toteutunut Idströmin kaava 1896). Uudelle alueelle sijoitettiin julkisia rakennuksia kuten kouluja.

Entisen WPK:n talon piirustukset laati 1899 turkulainen rakennusmestari August Helenius arkkitehti Otto F. Holmin luonnosten pohjalta. Talo on kaksikerroksinen kivinen uusrenessanssirakennus. Kanaalin puoleisessa nurkassa kohoaa korkea, suippo torni. Julkisivut ovat rapatut ja niitä jäsentävät listat ja harkotukset. Toisessa kerroksessa, entisen WPK:n juhlasalin paikalla on nyt kaupunginvaltuuston istuntosali. Kaupungintalon uudisrakennus valmistui vuonna 1992 ja sen suunnittelija on A-konsultit, Eric Adlercreutz ja Hasse Hägerström. Kaupungintalon vieressä olevat kaksi vuoraukseltaan uusrenessanssihenkistä hirsirakennusta ovat alkuaan olleet yksityisiä asuintaloja. Ne suunnitteli vuonna 1903 ratamestari H.A. Toivonen. Nykyisin rakennuksissa toimii kaupungin virastoja. Yhdessä kaupungintalon kanssa puurakennukset muodostavat ehyen sivun Valtakadulle. Kaupungintalon kokonaisuuteen kuuluu myös entinen lyseorakennus, Lyseokatu 2. Rakennusmestari August Heleniuksen 1896 suunnittelema lyseo on edustava uusrenessanssityylinen koulu. Kaksikerroksisen kivirakennuksen julkisivut ovat voimakkaasti kolmiulotteiset. Vaikutelman luovat harkotus, vaakasuorat listat sekä rakennuksen nurkissa ja juhlasalin ikkunaväleissä olevat leveät pilasterit. Toisen kerroksen keskellä sijaitsevaa juhlasalia on julkisivussa korostettu kolmella suurella kaari-ikkunalla. Koulun pihassa on ympäristöä hyvin täydentävä vahtimestarin asuinrakennus. Sen on suunnitellut M. Huhtala 1904. Koulutalo on nykyisin virastokäytössä.

Myös yksityiset kauppiat, virkamiehet ja muut merenkulkukaupungin asukkaat alkoivat rakentaa uuden kaupunginosan suoriksi linjattujen katujen varsille komeita, lähinnä jugendtyyliniä puutaloja. Suurikokoisissa taloissa oli kaksi tai useampia asuntoja. Rakennusten suunnittelijoina olivat Leonard Ahti, John Sundqvist, Arvi Forsman-Leikari ja O. Penttinen. Asuinrakennusten ryhmään liittyy Ilmari Launin 1925 suunnittelema seurakunnan Nuortentalo. Kalliokadun, Lyseokadun ja Seminarikadun varrella on säilynyt esimerkkejä 1900-luvun ensi vuosien uudisrakentamisesta Raumalla. Yhtenäisyys johtuu lyhyestä rakentamisaikajaksosta ja varsinkin rakennusmestari Leonard Ahdin yhtenäisestä tuotannosta. Kokonaisuus liittyy hyvin kaupungintalon ja entisen lyseon muodostamaan ryhmään. Arkkitehti Ilmari Launin 1925 suunnittelema klassistinen seurakunnan nuortentalo, Hallikatu 12, liittyy kiinteästi kortteliin jugendtyylisten puutalojen kokonaisuuteen. Nuortentalo on jyrkkäkattoinen ja osin kaksikerroksinen. Sisätiloissa on hyvin säilynyt suuri kokoussali, jonka puista tynnyriholvikattoa kannattavat neljän puupilarin muodostamat pilariryhmät. Seminarikadun puoleista julkisivua hallitsevat

kokoussalin korkeat ikkunat.

Valtakadun varrelle nousi 1910-luvulla joukko aikaisemmasta umpikorttelirakentamisesta poikkeavia huvilamallisia asuinrakennuksia kaupungin johtaville virkamiehille. Arkkitehti Onni von Zansenin vuonna 1912 kauppias Vlad. Sofronoffille suunnittelema kivirakennus on näistä ainoa jäljellä oleva.

Raumanlinnan hotelli- ja ravintolarakennuksen (alk. suojeluskuntatalon) suunnitteli 1931 arkkitehti Erkki Huttunen. Yksikerroksisessa pohjoissiivessä sijaitsi alun perin juhlasali ja näyttämö. Valtakadun puolella oli hotellisiipi, jonka katutasossa oli liikehuoneistoja. Rakennus korotettiin 1939 nelikerroksiseksi ja 1958 Keijo Vallin suunnitelmien mukaan 5-kerroksiseksi. Rakennus on tärkeä varhaisen funktionalismin edustaja Raumalla.

Satamakadun ja Seminaarinkadun kulmassa sijaitsee Väinö Vähäkallion vuonna 1936 suunnittelema Rannanlinnan asuin- ja liikerakennus. Rakennus on kaupungin ensimmäinen kerrostalo ja samalla ensimmäinen hissillinen rakennus Raumalla. Siihen kiinni rakennettiin 1950-luvulla samankorkuinen, oman aikansa tyyliä edustava kerrostalo, jonka suunnittelivat turkulaiset arkkitehdit Pekka Pitkänen ja Olli Vahtera.

Modernia arkkitehtuuria alueella edustavat arkkitehti Eino Tuompon vuonna 1963 Vakuutusyhtiö Pohjolalle suunnittelema L-muotoinen asuin- ja liikekerrostalo Tehtaankadun varrella sekä arkkitehti Niilo Kokon ja muotoilija Valto Kokon vuonna 1953 Rauman Säästöpankille suunnittelema Säästötalo Valtakadun varrella. Alueen pohjoisnurkassa on arkkitehti Antero Pernajan Holming Oy:lle suunnittelemat kaksi kerrostalorakennusta, jotka valmistuivat vuonna 1950.

Kuvaus

Rakennettujen kortteleiden välissä on kolme 1900-luvun alussa perustettua historiallista puistoa: Tarvonsaaren puisto, Keskuspuisto ja Kolmiopuisto. Tarvonsaaren puiston ensimmäiset suunnitelmat laati puutarha-arkkitehti Paul Olsson vuonna 1931. Olssonin suunnittelema muotopuutarha on muuttunut olennaisesti kun puisto muuttui esplanadista kaksiosaiseksi puistoksi, jonka halkoo poikittainen ajoväylä.

Keskuspuisto sai alkunsa, kun se jäi rakentamatta Tarvonsaaren kaupunginosan kohotessa ympärille. Keskuspuisto miellettiin tuolloin toriksi tai aukioksi. 1940- ja 1950-luvun vaihteesta lähtien se on ollut myös leikkipuisto. Vuonna 1952 arkkitehti Olsson teki Keskuspuistoon puistosuunnitelman, josta puiston perusrakenne sora- ja nurmikenttineen toteutettiin, ja se säilyi aina 1990 -luvulle asti. Puistossa on arkkitehti Jukka Koivulan 1992 suunnittelema kahvilarakennus.

Kaupungintalon korttelissa sijaitsevan Kolmiopuiston perustamisajankohta sijoittuu vuosiin 1900–1916, jolloin tämä entisen Rauman Lyseon viereinen alue muodostettiin puistomaiseksi alueeksi hiekkakäytävineen ja istutuksineen. Ensimmäistä nimettyä suunnittelijaa ei puistolle lähteiden perusteella löydy. Nykymuoto perustuu maisema-arkkitehti Leena Iisakkilan luonnokseen vuodelta 1990.

Arviointi

1800-luvun lopulla perustettu kaupunginosa, jossa historiallisia puistoja ja edustavaa julkista ja yksityistä rakentamista 1800-luvulta moderniin aikaan.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaupankäynnin historia, sivistyshistoria, kaavahistoria, hallintohistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Entisen kenkätehtaan ympäristö

Kuvateksti: Myllymäenkadun ja
Tehtaankadun risteys.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Myllymäenkatu.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Myllymäenkatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Myllymäenkatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankatu 15.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankatu
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankatu 9,
sisäänkäynti.
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tehtaankadun puutaloja.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakennukset · tavaramakasiinit · teollisuusrakennukset ·

Kuvaus

Entisen Satakunnan kenkätehtaan tontilla on säilynyt tehdasrakennus julkisivuiltaan pääosin alkuperäisenä. Punatiilisen teollisuusrakennuksen suunnitteli Walter Thomé vuonna 1910. Sen päädyissä on korkeat hammaslistakoristeet, jotka ovat tyypillisiä aikakauden teollisuusrakentamisessa. Pieniruutuiset ikkunat ovat yläosasta kaarevaksi tiiliholvatut ja niiden yllä on valkoiseksi maalattu tuki. Tehtaankadun puoleinen pitkä sivu on alkuperäisessä asussa. Pohjoispäädyssä on siipi, jonka ensimmäinen kerros on alkuperäinen ja toinen kerros vuodelta 1963. Viereisellä tontilla on kaksi Kaarlo Wirtasen vuonna 1924 suunnittelemaa teollisuusvarastoa ulkoasultaan alkuperäisinä.

Karjalankadun varrella on rakennusmestari Heikki Tiitolan 1913 suunnittelema Rauman osuuskaupan kivinen leipomorakennus, joka on kaupungin harvoja jugendtyylisiä rakennuksia. Rakennuksessa oli alun perin myymälä, kahvila lukusaleineen, asuinhuoneita ja leipomo. Rakennukseen on kunnostettu asuin- ja liikehuoneistoja.

Tehtaankadun pohjoispuolella oleva kortteli edustaa Kalliokadun ohella 1900-luvun alun puutalokeskustaa niiltä osin kuin sitä on jäljellä. Rakennukset ovat useamman perheen taloja ja muodostavat aitoineen yhtenäisen ja tiiviin julkisivun kadun varteen. Suunnittelijoina ovat olleet metsänvartija Arvi Forsman 1900-01 ja ratamestari H.A. Toivonen 1902. Rakennukset ovat yksikerroksisia ja ennakoivat siirtymistä 1800-luvun lopun koristeellisesta uusrenessanssityylistä niukkailmeisempään jugendiin.

Arviointi

1900-luvun alun teollisuus- ja asuntoarkkitehtuuria kaupungin keskustassa.

Arvot:

historiallinen: teollisuuden ja kaupankäynnin historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Aluesairaalan ja Tornelankujan alue

Kuvateksti: Aluesairaalan
pääsisäänkäynti.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Vanha Kuumesairaala.
Jugendtyylisen rakennuksen
piirsi Onni von Zansen
vuonna 1909. Takana
aluesairaala.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Aluesairaalan rakennuksia.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Aluesairaala, Tornelankuja
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvateksti: Rauman aluesairaalaa vasemmalla, oikealla näkyvä puurakennus on vanha kuumesairaala.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Tornelankujan rivitaloja.
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

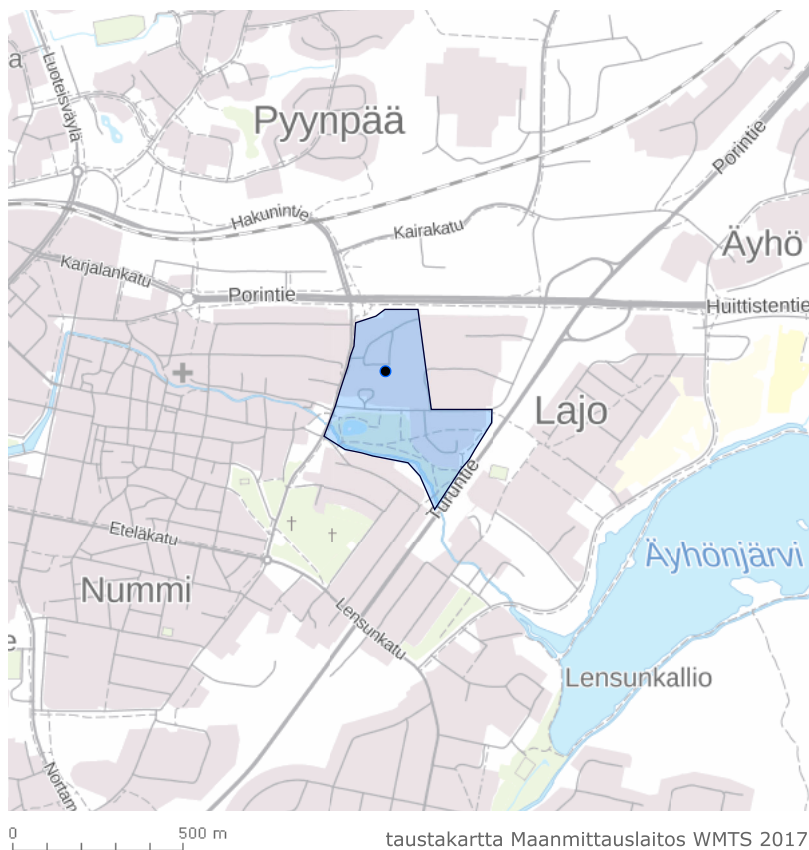
Kuvateksti: Sairaala-alueeseen liittyy 1950- ja 1960-luvulla rakennettu Tornelankujan asuntoalue, joka koostuu kaarevan kadun rivitaloista ja keskikortteleissa olevista tornitaloista.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Sairaala-alueeseen liittyy 1950- ja 1960-luvulla rakennettu Tornelankujan asuntoalue, joka koostuu kaarevan kadun rivitaloista ja keskikortteleissa olevista tornitaloista.

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Vanha Rauma)
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesairaalat · asuinrakentaminen · kaupunkipuistot · kerrostalot · kunnanlääkärintalot · rivitalot · työväen asuinrakennukset ·

Kuvaus

Aluesairaalan alue alkoi muodostua vanhan Porin tullin ulkopuolelle, kun arkkitehti Onni von Zansen suunnitteli sinne kuumesairaalan vuonna 1909. Hirsirunkoinen rakennus on vuoraukseltaan jugendtyylinen.

Aluesairaalan vanhin osa on arkkitehti Bertel Strömmerin vuonna 1952 suunnittelema. Uudemman osan on suunnitellut arkkitehti Kauko Kokko 1966. Rakennukseen liittyy vielä 1980-luvulla rakennettu terveyskeskusosa, jonka on suunnitellut arkkitehtitoimisto Rainio & Leinius. Uudemmat osat liittyvät vanhaan rapattuun tasakattoiseen osaan ja tekevät rakennuksen massoittelusta mielenkiintoisen vaihtelevaa.

Alueella on lisäksi Bertel Strömmerin 1950-luvulla suunnittelemat lääkärin ja hoitohenkilökunnan asuintalot, pesula ja kattilahuone sekä Kauko Kokon 1965 suunnittelema lääkärin rivitalo.

Sairaala-alueen eteläpuolella on kaupunkikuvallisesti merkittävä vihialue. Alueeseen liittyy sen kaakkoispuolella Tornelankujan asuntoalue, joka koostuu kaarevan kadun varrelle rakennetuista rivitaloista ja keskikortteleissa olevista tornitaloista. Tornitalot on sijoitettu maastoon väljästi 1960-luvun funktionalististen suunnitteluperiaatteiden mukaisesti. 1950-luvulla valmistuneiden rivitalojen julkisivuina on rappaus ja punatiili. Niiden suunnittelusta vastasi arkkitehti Helena Vainio.

Arviointi

Edustavaa sairaala-arkkitehtuuria 1900-luvun alusta 1980-luvulle sekä rivi- ja kerrostaloarkkitehtuuria 1950-60-luvuilta. Maisemallisesti merkittävä jokivarsi ja sen varrella kaupunkikuvallisesti merkittävä pieni puisto.

Arvot:

historiallinen: kaavahistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

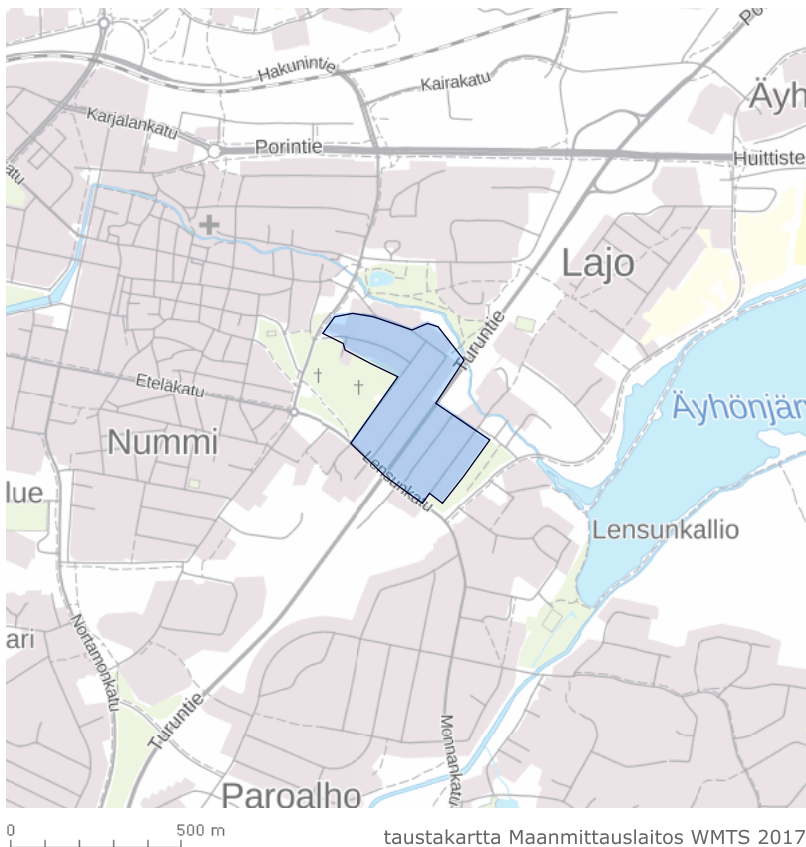
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Rauman kaupunginsairaala

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pormestarinhaka

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Rauman kaupunki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinrakennukset · omakotitalot ·

Kuvaus

Rauman sodanjälkeiset omakotialueet ovat kaupungin kokoon nähden laajat ja ympäristöltään ja yksityiskohdiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat.

Pormestarinhaka käsittää 1940- ja 1950-luvun omakotitaloja Pormestarinkadulla, Köydenpunojankadulla, Veljeskadulla ja Kasvitarhankadulla. Rakennukset ovat tyypillisiä jälleenrakennuskauden 1 -kerroksisia rapattuja tai lautavuorattuja omakotitaloja. Berndt Aminoffin laatima Pormestarinkatua ja Köydenpunojankatua koskeva asemakaava on vuodelta 1945. Talot on rakennettu pääasiassa vuosikymmenen jälkipuoliskolla.

Arviointi

Kaupunkikuvallisesti yhtenäisenä säilynyt jälleenrakennuskauden asuinalue, joka kertoo Rauman 1940- ja 1950-lukujen voimakkaasta väestönkasvusta ja sen takana olleesta teollisuuden vahvasta asemasta kaupungissa.

Arvot:
historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vanha hautausmaa

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Paroalho
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

hautakappelit · hautausmaat ·

Kuvaus

Rauman vanha hautausmaa on otettu käyttöön vuonna 1853. Hautausmaalla on Alfred Kordelinin hautakappeli, jonka on suunnitellut arkkitehti Lars Sonck ja se valmistui 1921. Rakennuksen julkisivut ovat punaista graniittia. Jyrkkä harjakatto on katettu kuparipellillä. Sisäänkäynnin molemmin puolin sijaitsevat Emil Wikströmin veistokset ovat vuosilta 1939-40. Kappelin suhteiltaan kaunis sisätila on koristeltu vähäisin ornamentein ja Bruno Tuukkasen lasimalauksin. Alfred Kordelinin hauta on kryptassa.

Hautausmaalla on sankarihauta-alue sekä Karjalaan jääneiden vainajien ja vakaumuksen puolesta kuolleitten muistomerkit. Lisäksi sieltä löytyy mm. vuoden 1947 kaasuonnettomuudessa menehtyneiden haudat.

Arviointi

Vanha hautausmaa, jossa Suomen kulttuurihistoriaan suuresti vaikuttaneen liikemiehen arkkitehtonisesti arvokas hautakappeli.

Arvot:
historiallinen: henkilöhistoria, kulttuurihistoria

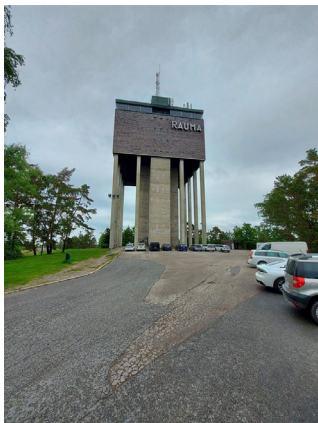
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauman vesitorni

Kuvateksti: Rauman vesitorni
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

0 500 m

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

vesitornit · yhdyskuntatekniikan rakennukset ·

Kuvaus

Rauman vanha, Lars Sonckin suunnittelema vesitorni valmistui Nanunkalliolle vuonna 1934. Sen ympärille rakennettiin uusi, suurempi vesitorni vuonna 1964. Torni on Bertel Saarnion suunnittelema.

Vesitorniin liittyy hiemen etäämmällä Äyhönjärven rannalla oleva vanha vesilaitos.

Arviointi

Bertel Saarnion suunnittelema moderni vesitorni on tärkeä maamerkki ja näköalapaikka Rauman keskustan tuntumassa.

Arvot:

historiallinen: yhdyskuntatekniikan historia

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus

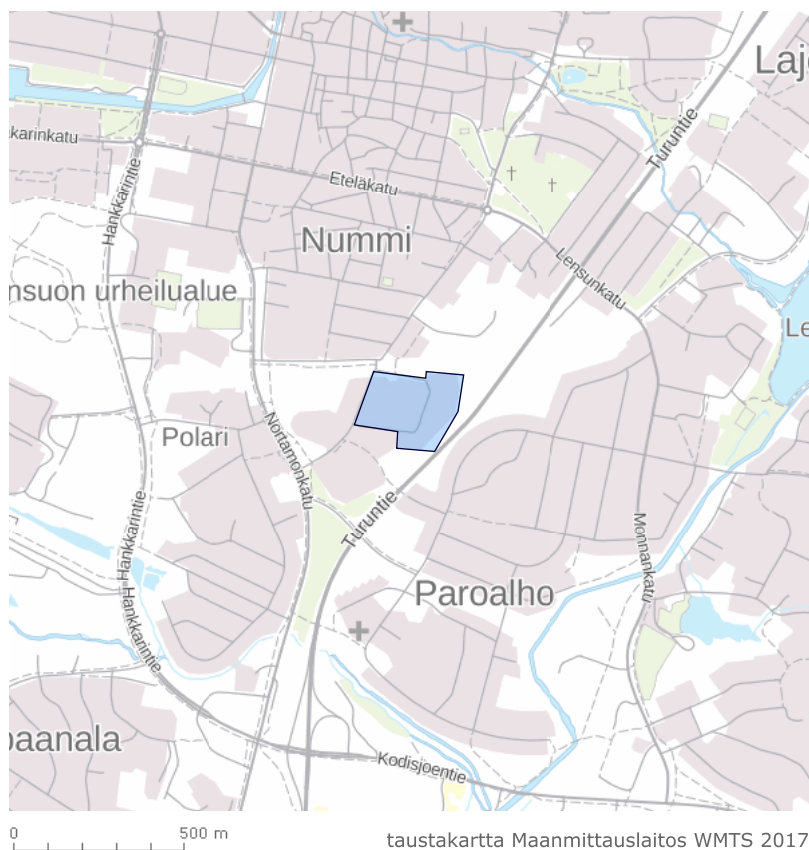
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Hirsikadun asuinalue

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakennukset · rivitalot ·

Kuvaus

Kokonaisuus muodostuu viidestä 1960-luvun rivitalosta ja 8 asuinkerrostalosta. Rivitalot on suunnitellut arkkitehti Veijo Martikainen. Rakennukset on sijoitettu maastonmuodot huomioon ottaen ja rakennusten ympäristö on vehreää. Kerrostaloista viisi on pistetaloja ja kolme lamellitaloa. Rakennukset ovat säilyttäneet hyvin rakennusajalleen tyypilliset ominaispiirteet.

Arviointi

Edustava 1960-luvun rivi- ja kerrostaloalue keskustan tuntumassa.

Arvot:
historiallinen: kaavahistoria
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys,
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Asevelikylä

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · omakotipuutarhat · omakotitalot ·

Kuvaus

Jälleenrakennuskaudella 1940- ja 50-luvuilla käytettiin talotyyppinä 1 1/2-kerroksista harjakattoista rakennusta, johon usein kuului kuisti. Talotyyppi levisi koko valtakuntaan, maaseudulle ja esikaupunkialueille. Syntyvaiheissaan paljon parjattu "kansanasunto" on vuosikymmenien kuluessa osoittautunut varsin hyväksi.

Rauman sodanjälkeiset omakotialueet ovat kaupungin kokoon nähden laajat ja ympäristöltään ja yksityiskohdiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat.

Nummen eteläpuolella sijaitseva Asevelikylä on rakennettu Väinö Tuukkasen laatiman, vuonna 1950 vahvistetun asemakaavan pohjalta. Asevelikylässä puiset, usein rapatut, asuinrakennukset ovat enimmäkseen Helena Vainion 1953-54 suunnittelemia. Nimistö, kuten Kollaankatu, viittaa alueen syntyhistoriaan.

Arviointi

Hyvin ominaispiirteensä säilyttänyt, yhtenäinen jälleenrakennuskauden asuinalue. Valtakunnallisesti merkittävä.

Arvot:
historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria

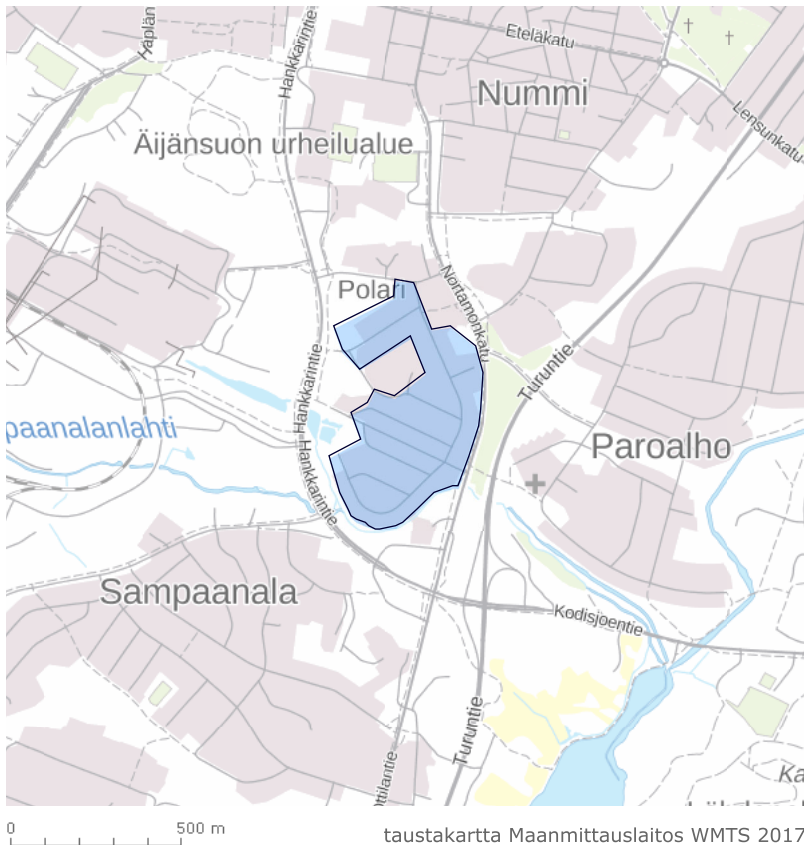
rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Polarin asuinalue

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Sampanala
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat
(kaavat) · asuinrakennukset · omakotipuutarhat · omakotitalot · rivitalot · työväen asuinrakennukset ·

Kuvaus

Polarin asuinalue muodostuu vanhemmasta omakotialueesta ja uudemmasta rivi- ja kerrostaloalueesta. Alueen omakotitaloista suurin osa on valmistunut 1940- ja 50-luvuilla. Alueen ensimmäisen asemakaavan laati Väinö Tuukkanen vuonna 1945. Polarin alue muodostettiin lähinnä Rauma-Repola Oy:n henkilökuntaa varten niin, että yhtiö luovutti alueelta tontteja työntekijöilleen. Teollisuusperintö näkyy tiestön nimissä kuten Höylääjän-, Asentajan-, Sahurin- ja Sorvaajankatu.

Omakotialueen pohjoispuolelle kaavoitettiin Rauma-Repolan aloitteesta uusi asuinalue vuonna 1967. Kaavan laati asemakaava-arkkitehti Reino Joukamo. Alue muodostuu kuudesta asuinrakennuksesta ja kahdesta rivitalosta. Jälkimmäiset sijaitsevat Höylääjänkadun varrella ja kolmikerroksiset kerrostalot Sepänkadun varrella. Talot ovat pääosin tiilivuorattuja. Kerrostalojen julkisivuissa on lisäksi betonielementtejä, kyllästettyjä puupaneeleita ja puhtaaksivalettuja betonipintoja. Sekä rivitalot että kerrostalot edustavat tavallista laadukkaampaa 1970-luvun arkkitehtuuria. Kerrostalot on suunnitellut vuosina 1970 ja 1971 arkkitehti Erkki Karvinen, joka suunnitteli aikoinaan paljon Rauma-Repolalle. Rivitaloista Höylääjänkadun länsipuolella sijaitsevan talon on suunnitellut Väinö Kinnunen vuonna 1974 ja itäpuolella sijaitsevan talon on suunnitellut Juhani Koivulan 1973-1974.

Arviointi

Yhtenäinen ja alkuperäisen ilmeen omaava 1940-1950-lukujen omakotialue sekä arkkitehtuuriltaan edustava 1970-luvun rivi- ja kerrostaloalue, jotka kertovat Rauman teollisuustyöväen asutushistoriasta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus

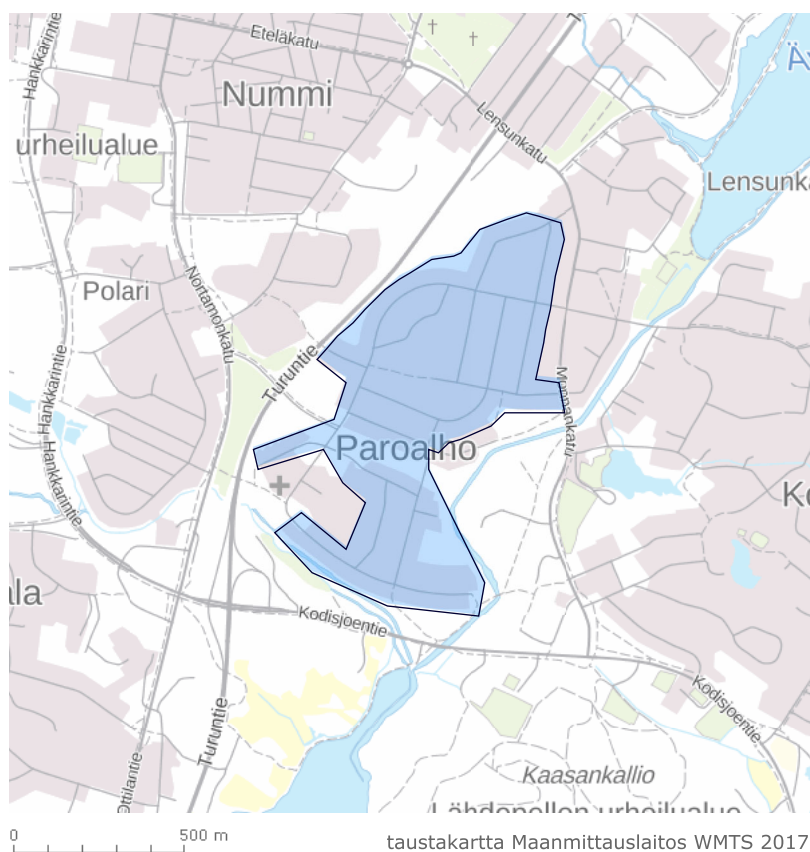
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Paroalho

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Paroalho
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinrakentaminen · omakotitalot · rivitalot ·

Kuvaus

Rauman sodanjälkeiset omakotialueet ovat kaupungin kokoon nähden laajat ja ympäristöltään ja yksityiskohdiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat. Yhtenäisistä omakotialueista laajin on Paroalho valtatie varteen rakennettuine lisäalueineen. Alue on rakentunut 1940-luvun jälkipuoliskolta 1960-luvulle. Alueen kokonaisilme on hyvin yhtenäinen ja sen miellyttävää kokemista lisäävät maaston mukaan kaartuvat kadut.

Paroalhon eteläosassa on yhtenäinen, edustava 1960-luvulla valmistuneiden omakotitalojen alue, johon kuuluu tehdasvalmisteisten Pähkinätalojen ryhmä Hiuknummentien, Lehtokadun ja Pähkinäpolun varrella.

Arviointi

Paroalhon alue on yksi Rauman laajimmista toisen maailmansodan jälkeen rakennetuista pientaloalueista ja edustava esimerkki 1940-60-lukujen yhdyskuntasuunnittelusta ja rakentamistavasta.

Arvot:
historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria

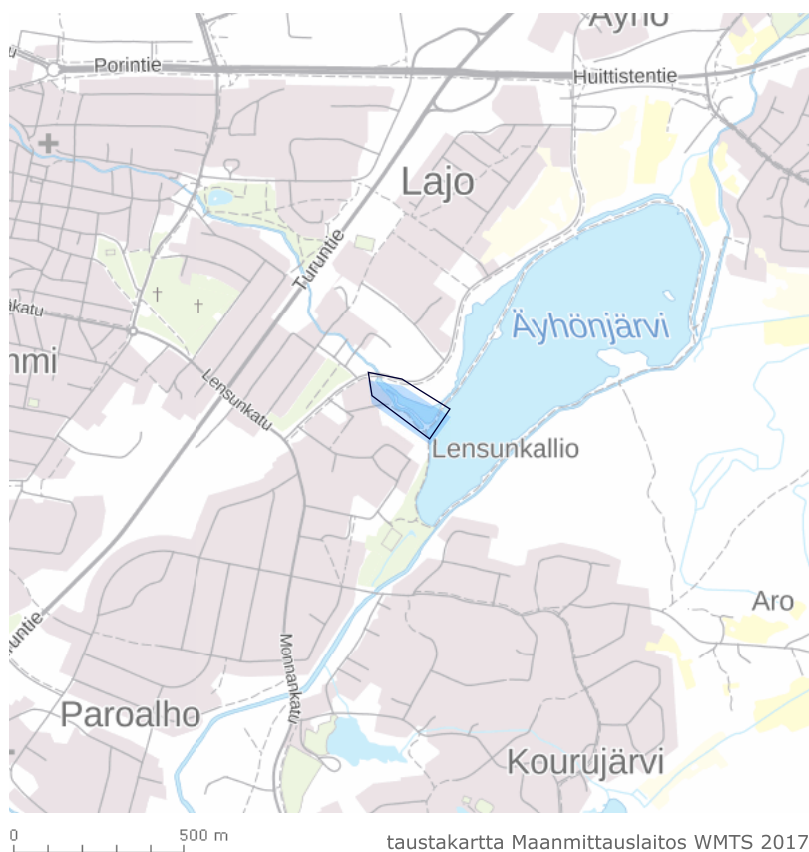
rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauman vanha vesilaitos

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Nummi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

yhdyskuntatekniikan rakennukset ·

Kuvaus

Päätös vesilaitoksen rakentamisesta Äyhönjärven rantaan tehtiin vuonna 1933. Vedenottoaika sijoitettiin järven syvimpään kohtaan paalupukkien varaan tehtynä imujohtona ja pumppuasema suodatinlaitteineen rakennettiin järven rannalle lähelle laskuojan suuta. Raumanjoen suulle rakennettiin maapato, jossa oli luukulla suljettava vedenjärjestelypato. Äyhönjärven maapato ja pumppuasema, Nanunkallion vesitorni, jätevedenpuhdistuslaitos ja kiireellisimmät putkityöt saatiin tehtyä vuoden 1934 syksyyn mennessä.

Koska Rauma joutui käyttämään pintavettä, sen piti puhdistaa juomavetensä jo 1930-luvulla kemiallisesti. Laitos ei tyytynyt vain mekaaniseen puhdistukseen vaan otti käyttöönsä myös biologiset menetelmät. Rauman kaltaisia laitoksia oli tuolloin vain Helsingissä ja Lahdessa. Vuonna 1934 valmistunut vesilaitos edustaa tyyliltään 1920-luvun klassismia. Sen on suunnitellut Neuvotteleva insinööri Oy.

Vesilaitokseen liittyy hieman etäämmälle Nanunkalliolle rakennettu vesitorni.

Arviointi

Ulkoiselta olemukseltaan hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt 1930-luvun vesilaitos on harvinainen aikakautensa yhdyskuntasuunnittelun edustaja.

Arvot:

historiallinen: yhdyskuntatekniikan historia

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Merimuseo

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · museorakennukset ·

Kuvaus

Rauman merikoulun suunnitteli 1899 arkkitehti Otto F. Holm. Tarvonsaaren alueelle Kalliokadun varteen ensimmäisten joukossa noussut rakennus edustaa 1800-luvun lopun koristeellista uusrenessanssityyliä. Hirsisen yksikerroksisen rakennuksen keskellä kohoaa tiilinen pyöreä torni. Koulussa oli alkuaan kolme luokkahuonetta, kirjasto, opettajainhuone ja vahtimestarin asunto. Rakennuksessa toimii Rauman merimuseo. Rakennuksen vieressä on rakentamattomana säilynyt metsäinen kallioalue, joka tekee alueesta puistomaisen.

Arviointi

Raumalaiseen merenkulun historiaan keskeisesti liittyvä koulu- ja museorakennus.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, sivistyshistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Ilvaninkadun ja Satamakadun kerrostalot

Kuvateksti: Satamakatu.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Satamakatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Satamakatu
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinkerrostalot ·

Kuvaus

Ilvaninkadun ja Satamakadun väliset kerrostalot muodostavat yhtenäisen 1950-60-lukujen rakentamista edustavan alueen. Suunnittelijoina ovat olleet Keijo Valli, Onni Reunanen ja Helena Vainio. Satamakadun seitsenkerroksiset pistetalot sijaitsevat tontin keskellä parhaaseen ilmansuuntaan käännettynä. Ilvaninkadun kolmikerroksiset talot polveilevat lähellä katulinjaa. Korttelin sisään jää kallioinen metsäalue. 1950-luvulla lähiötyylinen rakentaminen yleistyi pienten kaupunkien keskusta-alueilla. Alueeseen liittyy myös samaa aikakautta edustava omakotitalo Haus Anna.

Arviointi

Kaupunkiympäristöön sovitettua lähiörakentamista 1950-luvulta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauman seminaari

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

korkeakoulurakennukset · koulurakennukset · opettajankoulutuslaitokset · opetuspuutarhat · päiväkodit ·

Kuvaus

Seminaarin rakennusryhmää alettiin toteuttaa 1800-luvun lopussa Myllymäelle. Suunnitelmat on laatinut arkkitehti Jac. Ahrenberg 1896. Rakennukset - päärakennus, harjoituskoulu, johtajan asunto ja työpajarakennus sivurakennuksineen ovat tyyliältään osin kansallisromanttis- osin keskieurooppalaisvaikutteisia. Varsinkin entinen johtajan asunto, jonka ensimmäinen kerros on tiilestä ja toinen puusta, on saanut piirteitä sveitsiläistalosta. Päärakennus ja harjoituskoulu ovat kaksikerroksia, myös niiden ensimmäinen kerros on tiilestä ja toinen puusta. Tiilisen työpajarakennuksen alun perin jyrkkä harjakatto on 1955 muutettu loivaksi.

Myöhemmin alueelle rakennettiin arkkitehti Bertel Saarnion 1953 suunnittelema harjoituskoulun laajennus ja uusi seminaarin opetustiloja käsittävä rakennus. Molemmat ovat roiskerapattuja kivrakennuksia. Alueen luoteisnurkkaan, Karjalankadun varteen, on lisäksi noussut arkkitehti Esko Mäkelän 1969 suunnittelema uusi työpajarakennus. Normaalkoulu on saanut uuden rakennuksen tontin länsiosaan 1990-luvulla. Sen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Laiho-Pulkinen-Raunio.

Seminaarin rakennukset muodostavat mielenkiintoisen kokonaisuuden, jossa uudisrakennukset eivät hallitse näkymää. Seminaarin puutarha on yksi viimeisistä koulupuutarhoista Suomessa. Puutarhaopetus kuului opettajankoulutukseen ensimmäisen kerran vuonna 1912. Alueella kasvatetaan sekä hyöty- että koristekasveja.

Seminaarialueeseen liittyy sen länsipuolella entinen Rauman tyttölyseo, Karjalankatu 16. Rauman tyttölyseon suunnitteli 1953 rakennushallitus (arkkitehti Erkki Huttunen). Rakennus on L-mallinen, julkisivuiltaan vaalea ja roiskerapattu. Koulu on sijoitettu aivan tontin koillisnurkkaan. Eteläsiipi erottaa pienen sisääntulopihan ja rakennuksen L-muoto suojaa välituntipihaa, joka avautuu edullisimpaan ilmansuuntaan. Vuonna 2020 alueelle

valmistui Suomen ensimmäinen harjoittelupäiväkoti Pikkunorssi. Kaarevaan muotoon maisemaan sovitettun puurakennuksen ovat suunnitelleet raumalaiset arkkitehdit Jukka Koivula ja Timo Tuomola.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä 1800-luvun lopun seminaarialue puutarhoineen.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Rauman seminaari

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rautatieaseman ympäristö

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-
Seppä
Kuvausaika: 2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-
Seppä
Kuvausaika: 2011

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Pentti Pere
Kuvausaika: 2012

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Tarvonsaari)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

rautatieasema-alueet · rautatieasemat · tavaramakasiinit · toimistorakennukset ·

Kuvaus

Rauman kaupunki rakennutti yksityisesti 48 km pitkän rataosuuden Rauman ja Peipohjan välille. Rata valmistui vuonna 1897. Rauman asemarakennus ja siihen liittyvä ulkorakennus sekä nytemmin purettu veturitalli valmistuivat samana vuonna. Rautatieasema on komea runsaasti koristeltu uusrenessanssirakennus. Ratapihan pohjoispuolella on neljä 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa rakennettua varistorakennusta. Niiden julkisivut on vuorattu uusrenessanssi- ja jugendhenkisesti. Rakennusten sisätiloissa näkyvät hienot hirsiset välipohja- ja kattorakenteet. Rakennusryhmä on varastojen korkeuseroista huolimatta yhtenäinen.

Aseman viereen valmistui vuonna 1931 SOK:n rakennuttama varasto- ja toimistorakennus. Funktionalismia edustavan valkoiseksi rapatun rakennuksen länsisivulla on tunnusmerkillinen kaareva porrashuone ja sen toisella puolella kolmi- ja toisella puolella nelikerroksinen rakennusrunko. Pohjoissivulla rakennukseen liittyy matalampi varasto-osa. SOK:n arkkitehtuurille on ominaista vähäeleisyys ja seinäpintojen sekä rakennusmassojen täsmällinen sommittelu. Erkki Huttusen ja Valde Aulangon suunnittelema funktionalistinen rakennus kuuluu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään suomalaisen modernin arkkitehtuurin merkkiteosvalikoimaan.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä rautatieasema-alue ja modernin arkkitehtuurin merkkiteoksiin lukeutuva SOK:n varasto- ja toimistorakennus.

Arvot:

historiallinen: kaupankäynnin ja liikenteen historia

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

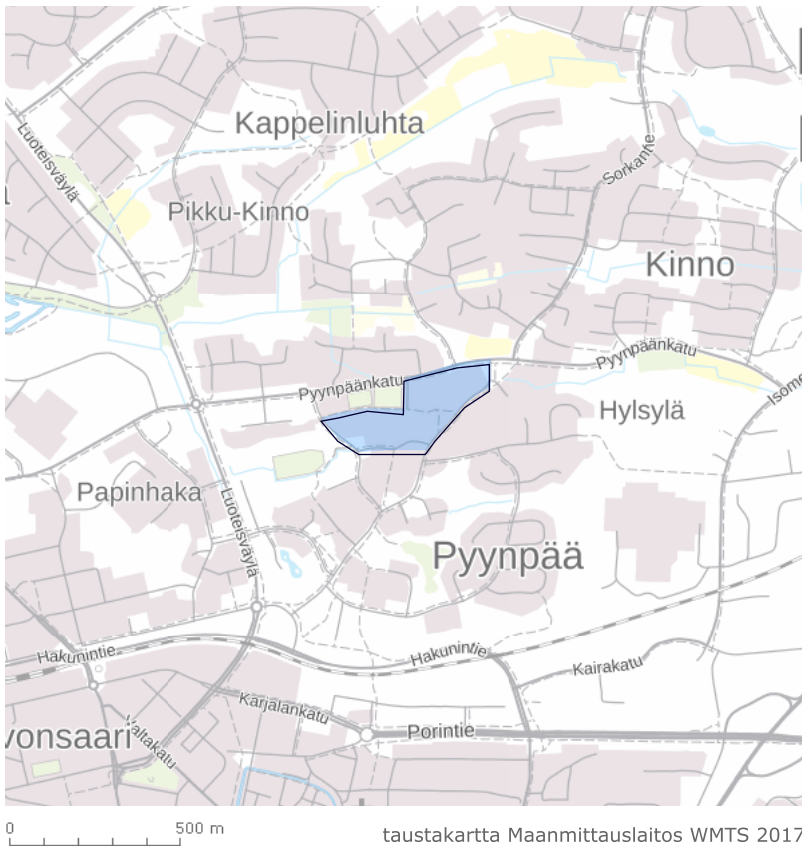
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Raumanmeren koulu ympäristöineen

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Pyynpää
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kirjastorakennukset · koulurakennukset · päiväkodit · terveydenhuoltorakennukset ·

Kuvaus

Raumanmeren koulu, kirjasto/hammashoitola ja vahtimestarin asunto on toteutettu vuonna 1989 arkkitehtikilpailun tuloksena. Suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Heikki Taskinen Oy. Vieressä sijaitsevan, vuonna 1988 valmistuneen Pyynpään päiväkodin on suunnitellut

Lukander & Vahtera ja
Pyynpään koulun kaupunginarkkitehti Tapio Leppänen vuonna 1988.

Arviointi

Korkeatasoista julkista rakentamista ja modernia kouluarkkitehtuuria.

Arvot:

historiallinen: sivistyshistoria, kaavahistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Männistö

Kuvalaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Ota)
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

työväen asuinrakennukset ·

Kuvaus

Ensimmäisiä työväestön asuntotilanteen helpottamiseksi suoritettuja toimenpiteitä oli asunto-osakeyhtiö Rauhan eli Männistön rakentaminen kolmanteen kaupunginosaan. Arkkitehti Otto F. Holmin suunnitelman (1899) mukaan yhteen kortteliin sijoitettiin 12 neljän huoneiston asuinrakennusta. Asuinrakennukset sijaitsivat korttelin laidoilla muodostaen yhtenäisen katujulkisivun ja suojan pihatoiminnoille. Pihan keskelle rakennettiin kolme talousrakennusta, joissa oli tarpeelliset talli-, makki-, pesutupa- ja leivintilat. Myöhemmin piharakennusten käyttö on muuttunut.

Arviointi

Ruutukaavan mukaan rakennettu työväestön asuinalue 1900-luvun alusta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria, sosiaalishistoria
 rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
 maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

3. kaupunginosa, Urheilukatu, Saaristokatu ja Rauhankatu ympäristöineen

Kuvateksti: III kaupunginosa
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvateksti: Otan entinen päiväkoti ja
teatteri, teatterin
sisäänkäynti.
Kuvalagi: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Otan päiväkoti.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Otan päiväkoti.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Otan päiväkoti ja pistetaloja, Pursikatu.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Otan pistetaloja, Pursikatu.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Ota)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinkerrostalot · omakotipuutarhat · omakotitalot ·

Kuvaus

Alueen kaavallisen lähtökohdan muodostavat 1800-luvun lopun suunnitelmat kaupunkialueen laajentamisesta Tarvonsaarelle ja rautatien pohjoispuolelle sekä Harald Andersinin 1922 laatiman kaavan kaupunkiakselisuunnitelma.

Vanhin asutus keskittyy Rautatienkadun itäosaan, jossa on säilynyt muutamia tyyppillisiä puukaupunkipihoja. Suunnittelijoista voidaan mainita Otto F. Holm, Arvi Leikari, Leonard Ahti ja Kaarlo Wirtanen. Osmonkatu voidaan mainita ehyenä katumiljöönä, jossa on säilynyt vanhempi yhtenäinen talorivi ja 1930-luvun isoja paritaloja, joiden joukossa mm. kaupungin tyyppitalo vuodelta 1939. Rauhankadun ja Saaristokadun länsiosassa on niin ikään paritalotyyppisiä pientaloja, joita ympäröivät rehevät puutarhat. Urheilukadun ja Saaristokadun välissä on sekä Hollmingin rakennuttamia että osakeyhtiöpohjaisia kaksikerroksisia puutaloja, tyyppillisiä sodanjälkeisiä kerrostaloja selkeänä ryhmänä. Urheilukadun pohjoispuolella on arkkitehti Antero Pernajan suunnittelemia kolmikerroksisia rapattuja kerrostaloja ja Syväraumankadun varressa 1950-luvun niukkailmeisiä, rapattuja, harjakattoisia viisikerroksisia liike- ja asuinrakennuksia.

Alueen pohjoiskärjessä on kuuden 1960-luvulla valmistuneen pistetalon kaupunkikuvallisesti merkittävä kokonaisuus.

Otankoulun suunnitteli arkkitehti Martti Välikangas vuonna 1950. Rakennus on kolmikerroksinen L-tyyppinen harjakattoinen koulutalo, jonka julkisivut ovat roiskerapatut. Rauman kaupunginarkkitehti Eero O. Karin suunnittelema Otan päiväkoti valmistui Pursikatu 4:än vuonna 1967. Rakennus edustaa arkkitehtuuriltaan rationaalisuuteen pyrkivää 1960-luvun päiväkotirakentamista, jolle oli tyyppillistä linjakkuus, toistuvuus, sekä rakennusmassojen horisontaalista ilmettä vahvistavat suuret nauhaikkunat ja tasakatot.

Arviointi

Viisikymmentäluvun korkealuokkaista kouluarkkitehtuuria sekä laaja, eri-ikäisistä kortteleista koostuva asuntoalue, jossa yhtenäisiä katunäkymiä.

Arvot:

historiallinen: teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia, sivistyshistoria, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, alkuperäisyys

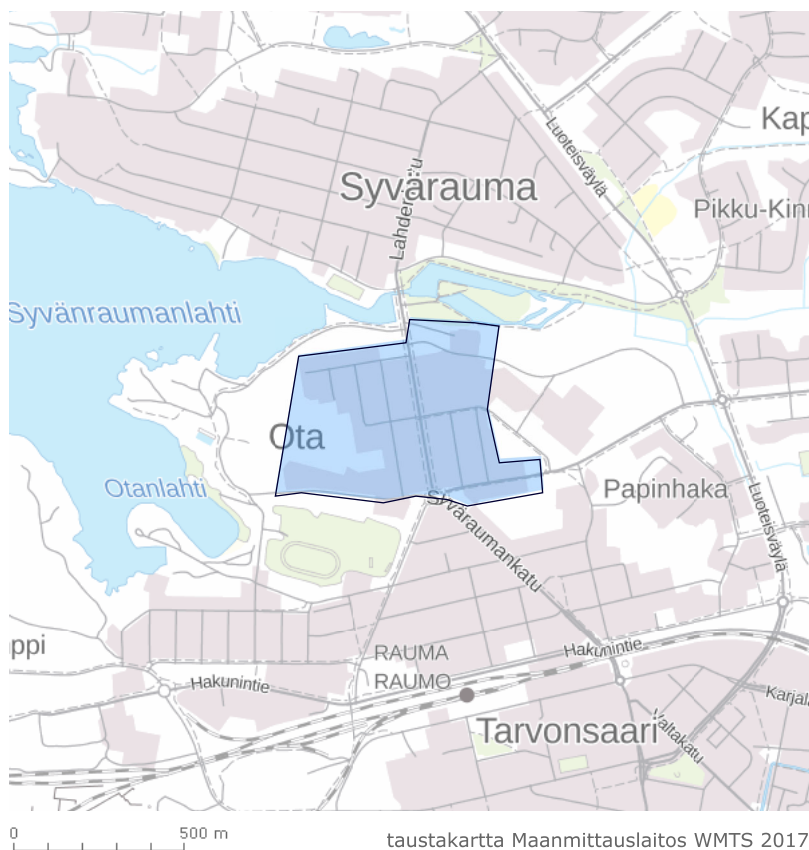
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Lönströmin tehdas asuinalueineen

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Ota)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinkerrostalot · omakotitalot · rivitalot ·

Kuvaus

Entisen Kaivopuiston tienoille perustettiin vuonna 1936 tehdas, Ammus Oy. Sodan aikana alueelle siirrettiin myös Helsingissä perustetun Sytytin Oy:n toiminnot. Uusi tehdasrakennus valmistui Ammus Oy:n länsipuolelle 1942 arkkitehti Jermu Laosmaan suunnitelmien mukaan. Tehdasta on laajennettu 1960- ja 1970-luvulla sisäpihalle. Rakennuksen teollisuuskäyttö päättyi 1980-luvulla.

Tehtaan pohjoispuolelle valmistui vuonna 1942 yhtiöiden johtajalle Rafael Lönströmille rakennettu puolitoistakerroksinen, rapattu asuinrakennus, joka on myös Laosmaan suunnittelema. Asuinrakennukseen liittyy 1982 rakennettu galleriasiiپی, joka noudattaa asuinrakennuksen materiaaleja ja muotokieltä.

Teollisuusneuvos Teresia Lönström määräsi testamentissaan kotinsa yleisölle avoimeksi museoksi sekä perustamaan Teresia ja Rafael Lönströmin säätiön, jonka tehtävänä on ylläpitää kotimuseota ja edistää kuvataidetta. Kotimuseo avattiin 1988.

Jo 1938 alettiin tehtaan työläisiä, mutta myös muita kaupunkilaisia asuttaa tehtaan lähelle, ns. Nybergin puiston taakse. Saukon- ja Säikänkatujen varsille rakennettiin kaupungin ensimmäiset omakotitalot.

Rakennussuunnitelmat laati kaupungin rakennustoimisto 1939 (J. Nurminen ja K. Kari). Rakennukset ovat harjakattoisia, yksikerroksisia puutaloja, joille leimansa antavat

kuusiruutuiset ikkunat, pyöreät ullakon ikkunat ja pihan puolella olevat tilavat kuistit. Reksaarenkadun ja Suokarinkadun varren ruotsalaistaloalue rakennettiin sodan aikana. Matalat harjakattoiset puurakennukset sijaitsevat kapeilla tonteilla pääty päin katua. Sisäänkäynti tapahtuu rakennuksen sivusta, jossa on alkuaan avonainen kuisti. Suokarinkadun varrella sijaitsee myös kaksikerroksisten, puisten talojen ryhmä, ns. Perhetalot, jotka rakennettiin 1946-47 KK:n rakennusosaston laatimien suunnitelmien mukaan.

Syväraumankadun varteen, vastapäätä tehdasta rakennettiin 1943 rapattuja 1 1/2-kerroksisia kolmen perheen taloja (Insinööritoimisto Alfred A. Palmberg). Myöhemmin 1940-luvulla rakennettiin kadun varteen, sen itäpuolelle tehtaan asuntoja (1947 T. Simula) sekä länsipuolella olevaan lähikortteliin, Suokarinkadun varrelle kaupungin vuokrataloja (1946 Hakan asuntorakennustoimisto). Samaan kortteliin, Syväraumankadun varteen nousi 1950-luvun puolivälissä vielä kaksikerroksisia rivitaloja (1955 Helena Vainio). Aluekokonaisuutta voidaan pitää yhtenäisenä. Asuinalue muodostaa tiiviisti rakennetun, lähinnä pientaloista koostuvan miljöön, joka on selvästi jäsentynyt osa-alueiksi. Tehtaan rakennuttamat asuinkiinteistöt ovat nykyisin yksityisomistuksessa. 1950-luvun lopussa ja 1960-luvulla rakennettiin Otan kallioiden ympärille rivitaloja. Rivitalot työntyvät kallion mäntymetsikköön. Rakennukset ovat matalia, monimuotoisia ja polveilevia. Erityisesti on mainittava Veijo Martikaisen suunnittelema tasakattoisten, valkoisten talojen ryhmä.

Arviointi

Laaja, historiallisesti kerroksinen ja laadukkaasti toteutettu asuinalue.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

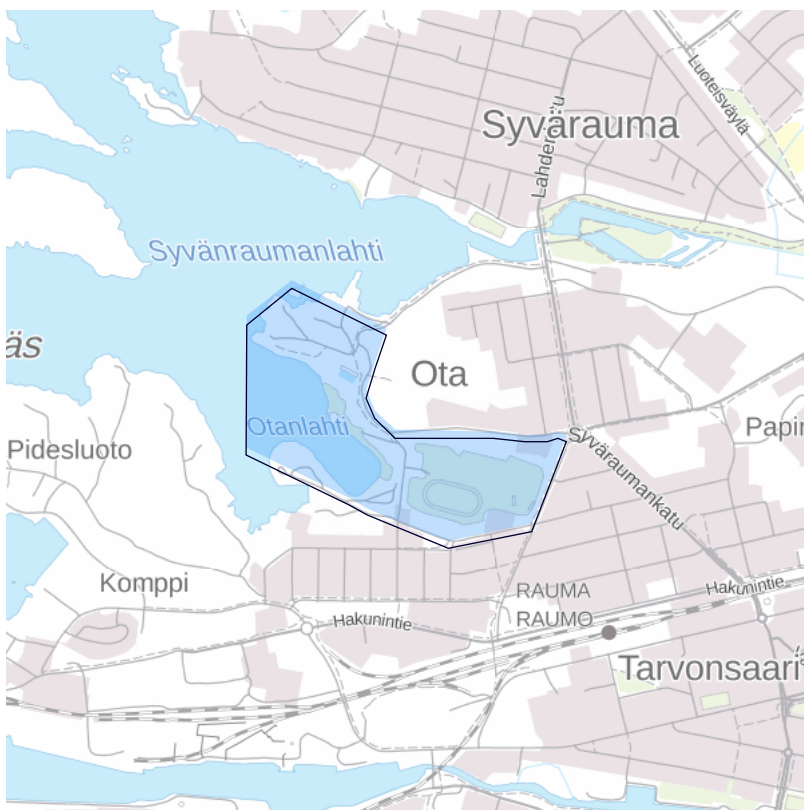
Otanlahti

Kuvateksti: Rauman maaumala Makis.
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvateksti: Lastentalo
Kuvalagi: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 9.1.2020

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Ota)
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

lastenkodit · maauimalat · urheilukeskukset ·

Kuvaus

Otanlahden urheilualue on valmistunut vuonna 1914. Vuonna 1916 alueelle valmistui Rauman Urheilijoiden rakentama paviljonkirakennus, jota käytettiin sisäurheilutilana ja urheiluvälinevarastona. Myöhäisjugendvaikutteista klassismia edustava paviljonki on maamme ensimmäisiä urheiluseurojen omaan käyttöönsä rakentamia rakennuksia.

Alueen koilliskulmassa sijaitsee arkkitehti Antero Pernajan suunnittelema Lastentalo, joka on edustava esimerkki oman aikakautensa laadukkaasta suunnittelusta ja rakentamisesta sekä sodan jälkeiselle hyvinvointi-Suomelle tyypillisestä kehityksestä.

Otanlahden rannalla on arkkitehti Ilmari Niemeläisen suunnittelema maauimala vuodelta 1955. Uimalan rakentamispäätös oli tehty olympiavuonna 1952. Suunnittelija oli itse menestynyt uimahyppääjä ja oli aiemmin suunnitellut mm. Ahveniston olympiauimalan Hämeenlinnaan. Maauimalaan liittyy altaan lisäksi katsomo ja sirorakenteinen hyppytorni sekä puinen huoltorakennus.

Arviointi

Varhainen urheilupuisto paviljonkeineen ja 1950-luvun hyvinvointi-Suomen rakennusperintöä edustavat maauimala ja lastenkoti merellisessä ympäristössä.

Arvot:

historiallinen: sosiaalihistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pidesluodon ja Rokinkadun omakotialueet

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Liina Luoma
Kuvausaika: 8.6.2022

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: (Ota)
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · omakotitalot · paritalot ·

Kuvaus

Jälleenrakennuskaudella 1940- ja 50-luvuilla käytettiin talotyyppinä 1 1/2-kerroksista harjakattoista rakennusta, johon usein kuului kuisti. Talotyyppi levisi koko valtakuntaan, maaseudulle ja esikaupunkialueille. Syntyvaiheissaan paljon parjattu "kansanasunto" on vuosikymmenien kuluessa osoittautunut varsin hyväksi.

Rauman sodanjälkeiset omakotialueet ovat kaupungin kokoon nähden laajat ja ympäristöltään ja yksityiskohdiltaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaat. Yhtenäisistä omakotialueista merkittävimpiin kuuluu Pidesluodonkadun ympärille rakennettu yhtenäinen alue.

Otankoulun länsipuolelle Sonnihakaan rakennettiin jo vuonna 1942 pientaloalue Lönströmin työläisille (Insinööritoimisto Alfred A. Palmberg). Talot ovat 1 1/2-kerroksisia kahden perheen taloja, joiden päädyissä on avonaiset kuistit. Osa rakennuksista on peiterimavuorattuja, osa rapattuja. Alkujaan pieniruutuiset ikkunat on paikoin korvattu myöhemmin muunlaisilla.

Arviointi

Edustava jälleenrakennuskauden omakotialue.

Arvot:
 historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria
 rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus
 maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauma-Repolan asuinalueet

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

Kuvateksti: Johtola
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

Kuvateksti: Tikkala
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2020

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Sinisaari, Lonsi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakennukset · paritalot · teollisuusyhdyskunnat · työväen asuinrakennukset ·

Kuvaus

Rauma-Repolan Rauman tehdas sai alkunsa, kun Wuojoki Gods AB perusti Sampaanalanhden rannalle 7-kehäisen sahan sähkövoima-asemineen ja korjauspajoineen vuonna 1912. Tehdasalueen viereen alettiin pian perustamisen jälkeen rakentaa asuintaloja työväelle. Rauma-Repolan alue koostuu eri-ikäisistä rakennusryhmistä. Tyypillisenä sahayhdyskuntana se on ollut sosiaaliselta rakenteeltaan selvästi jäsentynyt. Säilyneistä taloryhmistä voidaan erityisesti mainita Talolantien ja Lonsinkadun ympäristöt sekä Rauma-Repolantien varren johtajien asunnot.

Vuonna 1912 sahan läheisyyteen kaavoitettiin Lonsin työväenasuntoalue. Asuntoaluekartan laati Arvi Leikari. Suurin osa rakennuksista pystytettiin 1912 ja 1913, osa 1914. Suunnittelijoina olivat Arvi Leikari ja John Sundqvist. Lyhyen rakennusajanjakson ja vain kahden suunnittelijan käytön ansiosta alueesta tuli yhtenäinen. Kolmen asuntokadun varressa olevat pienet ja kapeat tontit rakennettiin siten, että vierekkäisten tonttien rakennukset ovat pareittain kiinni toisissaan. Kadun eteläpuolen rakennukset ovat kadun reunassa ja pohjoispuolen rakennusten ja kadunvälissä on pieni aidan ja portin erottama piha. Talousrakennukset ovat tonttien peränurkissa, neljän tontin rakennukset yhteen rakennettuina. Rakennusten alkuperäistä asua on muutettu uusimalla vuorilaudoituksia ja vaihtamalla ikkunoita alkuperäisestä muodosta poikkeaviksi. Telakankadun ja Luotsinkadun rakennukset ovat 1940-luvulta. Ne ovat puisia, peiterimalaudoitettuja kahden perheen taloja, joiden päädyissä on kuistit. Osa Telakankadun alkuperäisistä rakennuksista on purettu ja korvattu rivitaloilla.

Alueen vanhimmat rakennukset ovat lähimpänä tehdasta sijaitsevat Johtolan rakennus 1910-luvulta ja noin vuodelta 1920 oleva Norjala. Talot ovat mansardikattoisia, peiterimalaudoitettuja kaksikerroksisia puurakennuksia ja edustavat jo harvinaisiksi käyneitä 1920-luvun edustustarkoituksiin tehtyjä asuinrakennuksia. Rauma-Repolantien varressa sijaitsevat insinöörien ja johtajien asunnot on rakennettu 1934-38. Ne ovat 1 1/2-kerroksisia, jyrkkäkattoisia peiterimavuorattuja puutaloja. Rakennusten päissä on kuistit. Johtajiston rakennuksia ympäröi laaja puistoalue.

Talolan työväenasuntoryhmän rakentaminen alkoi 1920-luvulla ja jatkui 1940-luvulle. Peiterimalaudoitettut puutalot on tarkoitettu kahdelle tai useammalle perheelle. Rakennuksissa on kuistit ja jyrkkä auma- tai harjakatto.

Avainkimpunkadun rapatut yhden ja kahden perheen talot on pystytetty sodan jälkeen. Rauma-Repolan alueen rakennuksia ovat suunnitelleet Urho Salonen 1930- ja 40-luvuilla, Väinö Tuukkanen 1947 ja Toivo Jäntti 1949. Suurin osa jäljellä olevista rakennuksista on nykyisin yksityisomistuksessa.

Avainkimpunmäen suunnalla rakennusperintö on vaipumassa korjausrakentamisen, korvaavan rakentamisen ja uudisrakentamisen varjoon. Parhaimmillaan vanha rakentamisen ja alueidenkäytön idea näkyy siellä missä rakentaminen ja viherympäristö ovat vielä keskenään alkuperäisessä asemassa.

Asuinrakennusten lisäksi alueella on tehtaan vuonna 1937 rakennettu toimistorakennus Sampaanlinna ja vuonna 1962 valmistunut, arkkitehti Erkki Karvisen suunnittelema entinen ruokalarakennus Tikkala. Arkkitehti Eero O. Karin vuonna 1969 suunnittelema Johtolan edustussauna sijoittuu hieman etäämmälle vanhasta pihapiiristä.

Arviointi

Teollisuuden luomaa asuntoarkkitehtuuria itsenäisyyden alusta 1940-luvulle. Rauma-Repolalla on keskeinen osa Rauman kaupungin historiassa, mutta sen merkitys on huomattava myös koko Suomen teollisuushistoriassa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria, sosiaalishistoria
rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen
todistusvoimaisuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

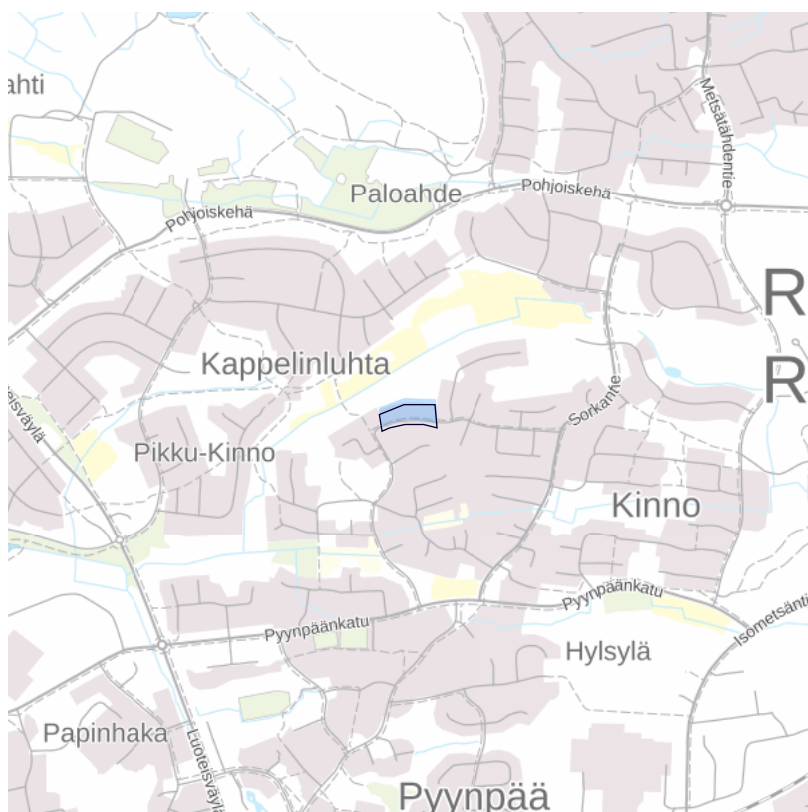
Silikallion asuinalue

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2023

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kappelinluhta
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

aluesuunnitelmat (kaavat) · asuinrakentaminen ·

Kuvaus

Silikalliolla Sarmalhuoneenkadun varrella on yhtenäinen, laatukilpailun tuloksena syntynyt pientalokokonaisuus vuodelta 2010. Kytettyjen rakennusten ryhmän on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Timo Tuomola.

Arviointi

Kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoista modernia asuinrakentamista.

Arvot:

historiallinen: kaavahistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vanha-Lahden kartano ja Uuden-Lahden päiväkoti

Kuvateksti: Päärakennus pihan puolelta.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kuvateksti: Navetta.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kuvateksti: Työvään asuinrakennus.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kuvateksti: Puimala/pehtoorin asunto ja aitta.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

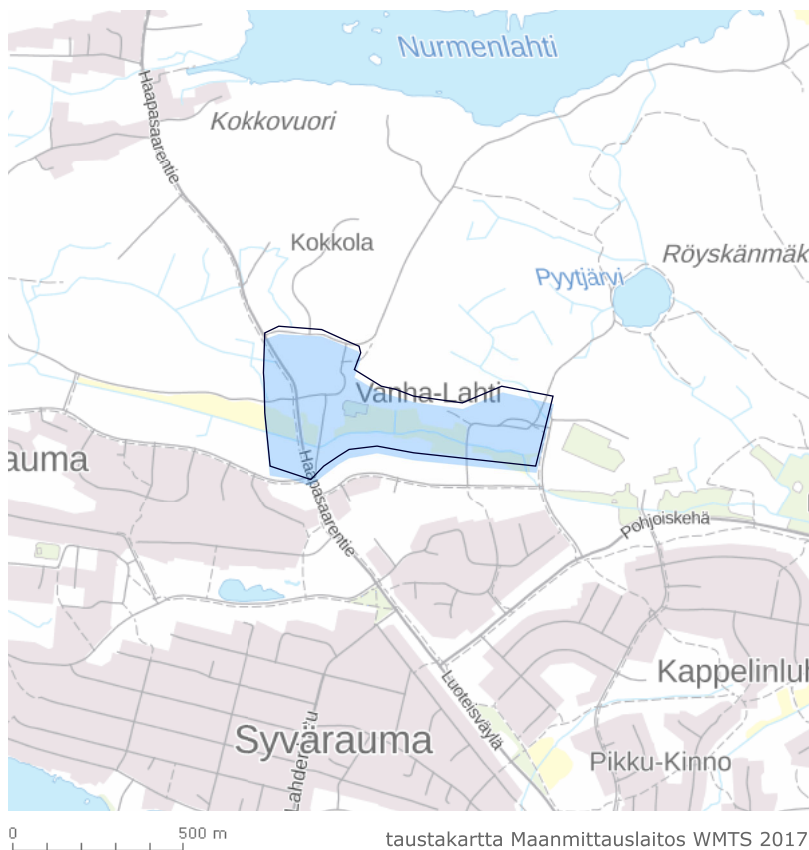
Kuvateksti: Jalopuukuja kartanolle.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kuvateksti: Makasiini puukujanteen päässä.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kuvateksti: Päärakennus tieltä päin.
Kattoikkunoiden uusiminen
käynnissä.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Nummelin Liisa
Kuvausaika: 22.10.2010

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Lahti
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kartanot (maatilat) · maatalousrakennukset · päiväkodit · vanhainkodit ·

Kuvaus

Vanha-Lahden kartano on ollut ainoa laatuaan Rauman kaupungin alueella, sen jälkeen kun Sampaanalalan kartano 1960-luvulla purettiin. Oleellisen osan kokonaisuutta muodostaa kartanon ympäristö peltoineen ja lehmuskujineen. Uusrenessanssityylinen päärakennus sijaitsee pihan länsilaidalla. Päärakennuksen lisäksi pihapiirissä on ulkoasultaan vanhempi, punamullattu asuinrivi, osittain luonnonkivistä, osittain hirrestä rakennettu navetta ja useita muita eri tarkoituksiin tehtyjä hirsi- ja lautarakennuksia.

Kartanon itäpuolella on alun perin vanhainkodiksi rakennettu Uudenlahden päiväkoti, joka on rakennettu vuonna 1937 Arthur Gauffinin ja Bertel Strömmerin 1935 laatiman suunnitelman mukaan. Vuonna 1962 rakennusta laajennettiin sairausosastolla (arkkitehti Eero O. Kari).

Arviointi

Rauman oloissa harvinainen kartanokulttuurin edustaja 1800-luvulta ja sosiaalitoimen historiaa 1930-luvulta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Syvärauman koulujen ympäristö

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Syvärauma
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

huvilat (omakotitalot) · koulurakennukset ·

Kuvaus

Syvärauman koulut ympäristöineen muodostavat omaleimaisen maisemallisen kokonaisuuden Syväraumanlahden pohjoisrannalla. Jugend-tyylinen entinen yläkoulu on valmistunut alun perin huvilaksi, mutta muutettu ja laajennettu koulukäyttöön 1920- ja 1930-luvuilla Arvi Leikarin piirustusten mukaan. Monista rakennusvaiheista huolimatta rakennus on ulkoisesti erittäin yhtenäinen. 1920-30-lukujen klassismia edustava Rantakoulu on myös valmistunut alunperin huvilaksi ja muutettu myöhemmin koulukäyttöön.

Arviointi

Kaksi alunperin huvilaksi valmistunutta ja 1920-luvulla kouluksi muutettua rakennusta maisemallisesti merkittävällä paikalla.

Arvot:
historiallinen: sivistyshistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus,
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Petäjästen huvilat

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Rauman kaupunki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kesähuvilat ·

Kuvaus

Merenkulkukaupungin vaurastumisen ja kaupungin yläluokan uuden kesänviettotavan seurauksena kohosi kaupungin läheisyyteen 1800-luvun viime vuosikymmeniltä lähtien joukko huviloita. Rakentamisajankohdan mukaan huvilat edustavat lähinnä uusrenessanssia, kansallisromantiikkaa ja jugendia. 1930-luvulla rakennetut muutamat huvilat puolestaan edustavat funktionalismia. Käytöstä johtuen tyypillisiä rakennuksille ovat kuistit, verannat ja tornit. Rannoilla on säilynyt joukko vanhoja rantahuoneita ja saunoja. Pääosa huviloista sijoittuu Petäjästen pohjoisrannalle, pari huvilaa on Iso-Saukon saarella.

Esimerkkinä säilyneistä huvilarakennuksista voidaan mainita Villa Tallbo, jonka suunnitteli 1901 arkkitehti Yrjö Blomstedt. Rakennus toimii nykyisin ravintolana.

Arviointi

1880-luvulla alkunsa saanut laaja huvila-alue, jonka rakennuskanta ajallisesti kerroksista.

Arvot:
historiallinen: kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Komppi

Kuvateksti:

Kuvalaji:

Kuvaaja:

Komppi

yleiskuva

Putkonen Lauri

Kunta: Rauma

Kylä/kosa: Rauman kaupunki

Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

omakotipuutarhat · omakotitalot · työväenasunnot ·

Kuvaus

Albert Richardtson suunnitteli 1919 Kompin saarelle asuntoalueen satamassa sijaitsevan ikkunalasitehtaan työläisiä varten. Saarta kiertää kehäkatu, jonka varrella on 18 jyrkkäharjakattoista asuinrakennusta. Ne on alkuun tarkoitettu kahden perheen käyttöön. Rakennusten kulmissa on ulkoneva kuisti, joka alkuun on ollut avonainen. Julkisivujen alaosa on vaaka- ja yläosa pystylaudoitettu. Ikkunoissa on koristeelliset luukut. Sokkelit

ovat luonnonkivistä muuratut. Tonttien rajoilla sijaitsevat kahden talon yhteen rakennetut ulkorakennukset. Tontteja ympäröivät säle- ja pensasaidat. Ulomman kehän tontit rajoittuivat suoraan veteen ennen satama-alueen täyttöö.

Kompin alueen yhteydessä tulee mainita Albert Richardtsonin vuonna 1920 suunnittelema lasitehtaan konttorirakennus, joka nykyisin toimii satamatoimistona. Hirsirunkoinen lautavuorattu mansardikattoinen rakennus liittyy historiansa puolesta asuinrakennusten ryhmään ja on säilyneen ulkoasunsa vuoksi rakennushistoriallisesti arvokas.

Arviointi

Yhtenäinen työväenasuntoalue itsenäisyyden alkuvuosilta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia, kaavahistoria,

rakennushistoriallinen: tyyppillisuus, edustavuus

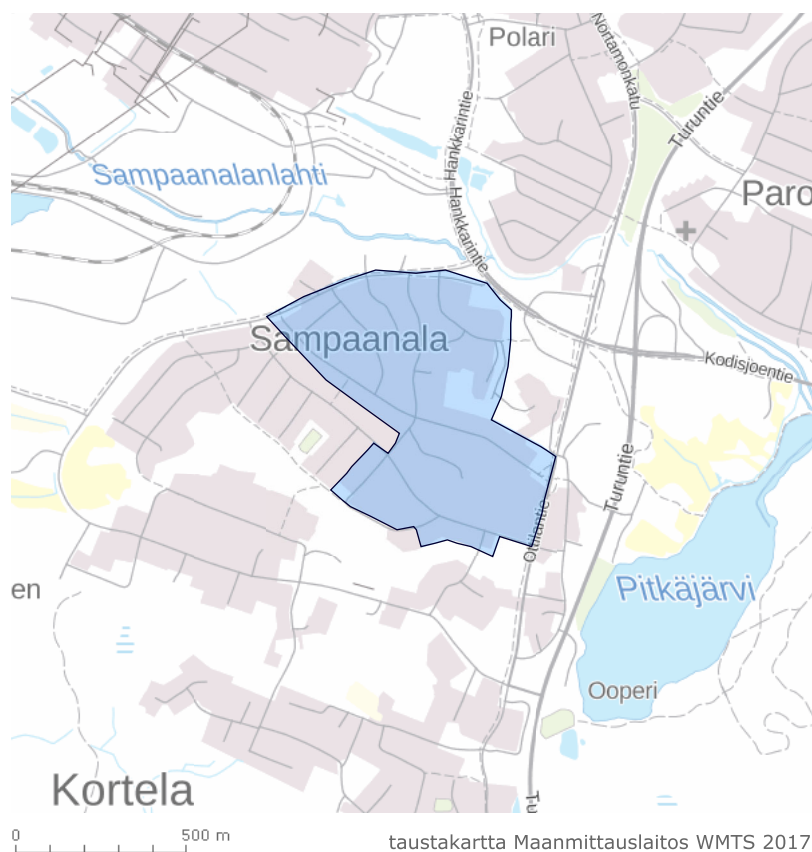
maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Sampaanalan asuinalue

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Sampanala
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinkerrostalot · omakotipuutarhat · omakotitalot ·

Kuvaus

Sampaanala palstoitettiin toisen maailmansodan jälkeen pienviljelystonteiksi. Palstoitussuunnitelman vuoksi Sampaanalán varhaisimmasta omakotitaloalueesta tuli vapaammin rakentuva kuin kaupungin vastaavista asemakaavoitetuista alueista. Katulinjat seuraavat maastonmuotoja ja rakennusten sijoittelu on asemakaavoitettuja alueita vapaampaa. Pihat ovat suuria ja niitä leimaa runsas kasvillisuus. Vuonna 1970 valmistuneessa asemakaavassa suuria tontteja jaettiin normaalikokoisiksi omakotitalotonteiksi. Tämän vuoksi Sampaanalán monet katuosuudet menettivät yhtenäistä ilmettään ja 1940- ja 1950-luvuilla valmistuneiden rakennusten joukkoon tuli uudempaa omakotirakennuskantaa.

Alueen koilliskulmassa on kerrostaloalue, joka muodostuu seitsemästä 1970-luvulla rakennetusta lamelliasuinkerrostalosta ja viidestä pistekerrostalosta. Pistetalot sijaitsevat Sampaanalán korkeimmalla kohdalla, joten niillä on huomattavaa kaupunkikuvallista merkitystä.

Arviointi

Monimuotoinen asuinalue 1940-70-luvuilta kertoo kaupungin kehityksestä ja kasvavan teollisuuden työvoimatarpeen lisääntymisen myötä kasvavasta väestöstä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, teollisuuden historia, kaavahistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kaupunkikuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Haapasaaren tila

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Haapasaari
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kartanot (maatilat) · kesähuvilat · maatalousrakennukset ·

Kuvaus

Maisemallisesti näkyvällä paikalla peltoaukean laidalla sijaitseva kartanon erittäin hyvin säilynyt rakennusryhmä. Haapasaaren säterirusthollin historia ulottuu 1600-luvulle. Rakennukset ovat aina sijainneet samalla paikalla. Pihapiirissä on alun perin vuonna 1801 valmistunut päärakennus, jonka nykyinen ulkoasu ja runkomalli on seurausta 1890-luvulla toteutetusta laajennuksesta. Pihapiiriin kuulu myös näyttävät luonnonkivi- ja hirsirunkoiset navetta- ja tallirakennukset 1890-luvulta. Näkyvällä paikalla sijaitsevat myös viimeistään vuosisadan vaihteessa valmistuneet renkitupa- ja puuhuonerakennukset, jotka on kunnostettu 1990-luvun loppupuolella. Renkitupa on osittain pitkänurkkainen. Päärakennuksen vieressä sijaitsee lohkokivi- ja hirsirunkoinen makasiinirakennus, joka on sittemmin muutettu lämpökeskukseksi. 1800-luvun loppupuolella on valmistunut leivintupa- ja saunarakennus. Pihapiiriin kuuluu lisäksi hyvin säilynyt pitkänurkkainen aittarakennus ilmeisesti 1800-luvun loppupuolelta. Haapasaarentien läheisyydessä näkyvällä paikalla sijaitsee rankorakenteinen, ulkoisesti lähes autenttisenä säilynyt, mutta huonokuntoinen puutarhurin asunto 1930-luvulta. Haapasaarentien pohjoispuolella aivan tien varressa on kookas tilaan kuuluva suulirakennus.

Tilan lounaispuolella on Haapasaaren rusthollista vuoden 1940 paikkeilla lohkottu Suviranta. Tontilla oleva huvilarakennus valmistui kuitenkin jo 1900-luvun alussa Haapasaaren silloisen isännän Hugo Branderin rakennuttamana. Kiinteistö valmistui alun

perin kesähuvilaksi, missä käytössä se toimi aina vuoteen 1975. Sota-aikana huvilalle majoittui evakkoja.

Arviointi

1800-luvun rusthollin rakennusryhmä ja 1900-luvun alun huvila-arkkitehtuuria.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

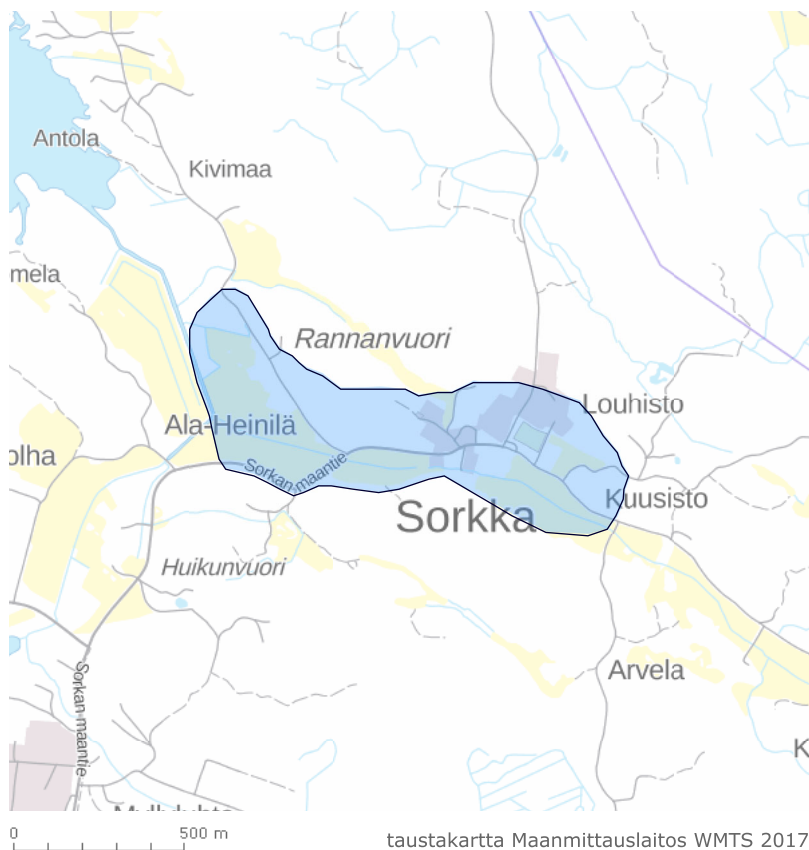
rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Sorkan kylä

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Sorkka
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylämaisema ·

Kuvaus

Varhaiskeskiajalla asutettu kylä, joka on säilyttänyt erittäin hyvin perinteisen tiiviin leimansa. Yhdessä rehevien lehtojen ja jylhien kallioiden kanssa vanhat rakennukset muodostavat kylästä maisemallisesti arvokkaan. Huiknummenojan varrella olevat viljelykset olivat 1900-luvun alussa vielä osittain meren peitossa. Perinteistä rakennuskantaa on mm. Antikkalan, Tuomikallion ja Juson tiloilla sekä rantatien varrella. Sorkan alakoulu on rakennettu 1887 ja korjattu vuosina 1923 ja 1951, jolloin rakennusta jatkettiin. Yläkoulu on rakennettu aivan 1900-luvun alussa ja laajennettu vuonna 1917. Kylän muista rakennuksista mainittakoon 1900-luvun alussa rakennettu huvilamallinen Alppirinne.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä, hyvin säilynyt, tiivis kyläympäristö.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, sosiaalhistoria
rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauman saaristolaisilat

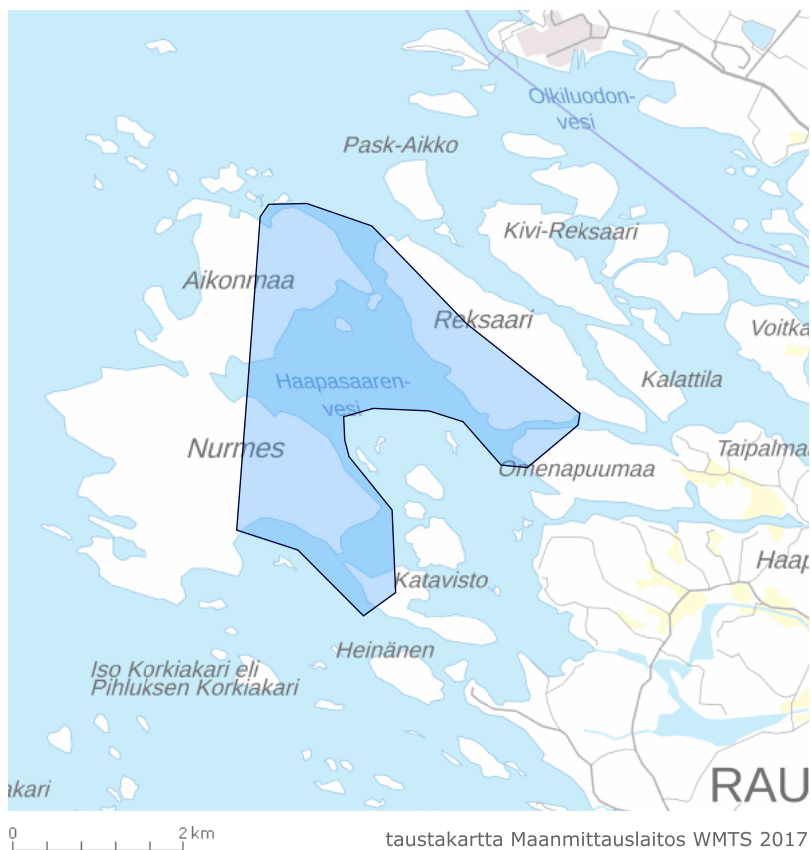
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Rauman kaupunki
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kalastusrakenteet · pientilat · saaristomaisema · torpat ·

Kuvaus

Rauman pohjoisessa saaristossa on säilynyt monia vanhoja torpanpaikkoja. Nurmeksen saarella ovat säilyneet asuinrakennuksineen Mustanperän, Päivärannan ja Puuvallin tilat. Pinokarin päärakennus on palanut, mutta talousrakennuksia on vielä jäljellä. Nurmeksen ja Kataviston välillä on 1900-luvun alussa kaivettu Puuvallin kanava. Katavistossa on vanha, hyvin säilynyt Kataviston saaristolaistila talousrakennuksineen.

Reksaassa on Ristinperän tila, Rohelan torppa ja Kartun vanha kalastajatila, joka on nykyisin matkailukäytössä. Sen pihapiiristä löytyvät Kartunkarin kappelin rauniot ja muinaishaudat. Pysyvää asutusta kalastajatilalla oli 1800-luvun puolivälistä 1950-luvulle asti.

Omenapuumaan länsipäässä on samanniminen tila, jossa on useita rakennuksia.

Aikonmaassa on säilynyt Taka-Aikon tila.

Arviointi

Perinteisen muotonsa säilyttäneitä saaristolaistiloja.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus,

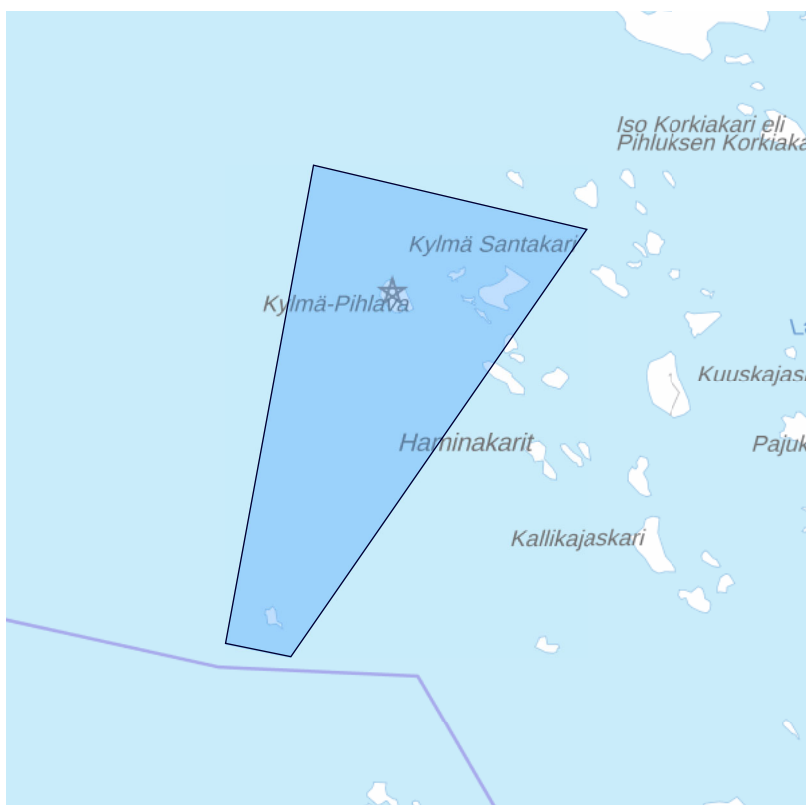
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Rauman ulkosaaristo

0 2 km

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Rauman kaupunki
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

luotsituvat · majakat (turvalaitteet) · pookit · valomajakat ·

Kuvaus

Kylmäpihlajan majakka ja sen kaksikerroksinen siipirakennus valmistuivat 1952. Rakennustyylillä on jälkifunktionalismin sävyttämää, julkisivut ovat slammattua tiiltä. Betonipintaisessa porrastornissa ja 31 metriä korkean majakan huipussa on ekspressionistisia piirteitä. Tornin tiiliosa on maalattu punaiseksi.

Santakarin pooki on vuonna 1857 rakennettu tunnusmajakka eli "kylmä" majakka. Rakennuksen suunnittelijana oli lääninarkkitehti G.Th. Chiewitz. Kahdeksankulmainen, pohjaltaan noin 7 x 7 m kokoinen rakennus on perustettu lohkokivisokkelille. Tornin runko on runko- ja ristikkorakenteinen.

Kylmä-Santakarissa on 1857 rakennetun luotsituvan rauniot ja tätä nuorempi luotsitupa, joka nykyisin palvelee kalastustilana ja kesäasuntona. Pihapiiriin liittyy myös talousrakennuksia.

Arviointi

Funktionalistinen jälleenrakennuskauden majakka sekä harvinainen tunnusmajakka ja luotsitupa Krimin sodan jälkeiseltä ajalta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

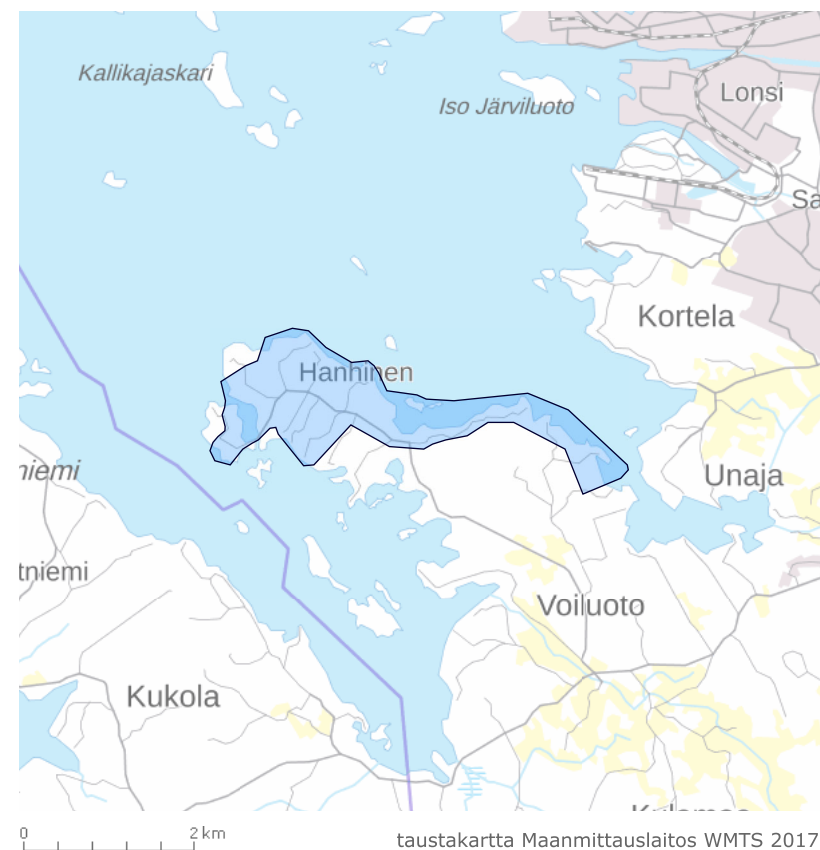
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Hanhisten torpat

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Anttila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kalatalouden rakennukset · torpat ·

Kuvaus

Anttilan kylään kuuluva Hanhistenniemi on maatonut yhteen Säynäsalon kanssa. Urmluoto on yhdistetty niemeen sillalla. Alueella on säilynyt vanhoja kalastus- ja pientiloja pihapiireineen. Vanhaa rakennuskantaa on mm. Halkokarin, Lepolan, Tiirokarin, Susiniemen, Kinnasperän, Kalliorannan ja Koivulan tiloilla.

Arviointi

Vanhojen kalastus- ja pientilojen merellinen kulttuurihistoriallinen kokonaisuus.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria
rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus,
maisemallinen: tärkeä osa Selkämeren rannikon maisemallista kokonaisuutta

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kortelan huvilat

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kortela
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kesähuvilat ·

Kuvaus

Kortelan kylässä, Unajansalmen pohjoisrannalla on neljä 1900-luvun alkupuolella rakennettua edustavaa huvilarakennusta. Kalliorannassa on kaksikerroksinen ja mansardikattoinen, klassistinen päärakennus, jossa on komeat kuistit sekä sisääntulopuolella että meren suunnalla. Rantaan johtavat ylväät betoniportaatt. Rannassa on huvimaja, sauna ja kookas rantahuone.

Arviointi

Huvila-arkkitehtuuria 1900-luvun alkupuolelta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

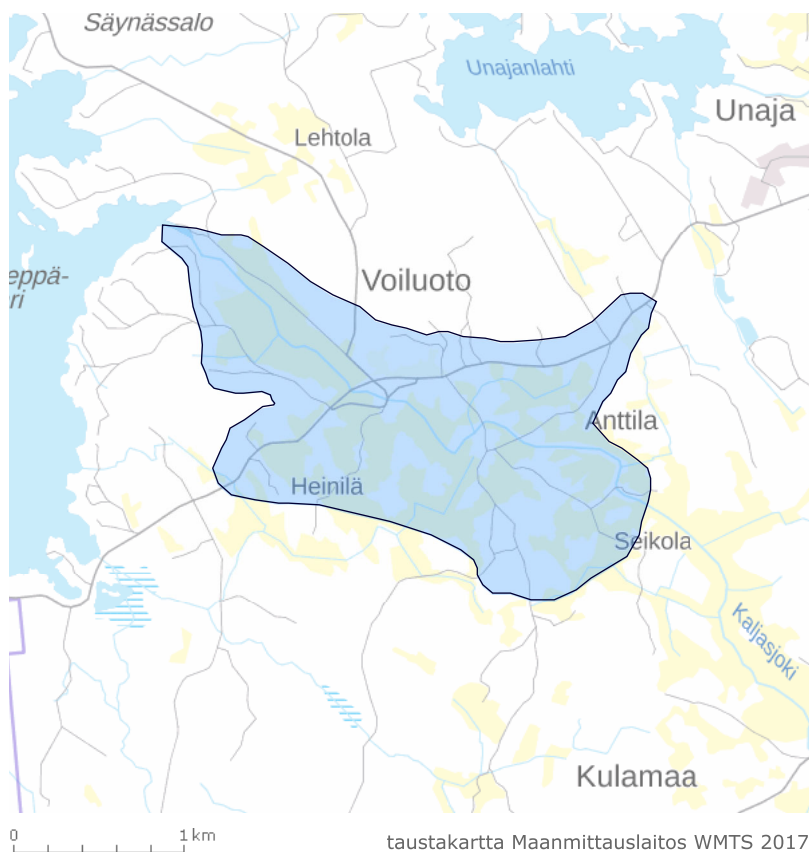
maisemallinen: maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Voiluodon ja Anttilan kylät

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Anttila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakennukset · kylämaisema · maatilat ·

Kuvaus

Vierekkäiset Voiluodon ja Anttilan kylät on asutettu myöhäiskeskiajalla. Molemmissa kylissä on säilynyt vanhaa rakennuskantaa, vaikka uudisrakentaminenkin on ollut voimakasta viime vuosikymmeninä.

Voiluodon kyläkeskuksessa on mainittava Yrjälä, Hakuni ja Hallio. Yrjälän paritupatyyppinen päärakennus on vuodelta 1880. Hakunin vaalea päärakennus on vuodelta 1906. Hallion päärakennuksessa on uusittu vuoraus, mutta toinen 1700-luvulta peräisin oleva asuinrakennus edustaa perinteistä talonpoikaistyyliä. Pihassa on vuonna 1781 rakennettu aitta, jonka seinät levenevät ylöspäin. Kylän vanha, yksiaukkoinen kivilta kulkee Kaljasjoen yli.

Anttilan kyläkeskuksessa Väärän 36 metriä pitkä paritupatyyppinen päärakennus on vanhimmilta osiltaan 1790-luvulta, myöhemmin sitä on jatkettu toisella vanhalla rakennusrungolla. Rakennuksen kuistit on uusittu. Viereisen Kollasen puhdaspiirteinen päärakennus on 1860-luvulta. Kivinavetta on vuodelta 1910. Anttilan Impolan rakennukset muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden, jossa päärakennus on vuoraukseltaan jugendvaikutteinen. Toinen asuinrakennus on paritupatyyppinen. Vanha yksinäisaitta on ylöspäin levenevää tyyppiä. Karjasuoja on osin hirttä, osin kiveä. Kalliolla seisova mamsellityyppinen tuulimylly on rakennettu 1910-luvun alussa. Anttilan Uusimaan päärakennus on vuoraukseltaan uusrenessanssityylinen. Pihapiiriin kuuluu vuonna 1906

valmistunut lohkokivirunkoinen aitta.

Köymärin, Seikolan ja Rauvolan tilojen rakennusryhmät muodostavat oman, maisemallisesti arvokkaan kokonaisuuden.

Anttilan kylän torppariasutuksesta on muistona Kivikonnun torppa kyläraitin varrella.

Anttilan ja Voiluodon yhteinen kansakoulu on perustettu 1917 ja koulurakennus valmistui pian tämän jälkeen.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä kahden kylän maisemakokonaisuus. Molemmissa kylissä on säilynyt paljon vanhaa rakennuskantaa kyläraittien varsilla.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalihistoria,

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: merkittävä rannikon kylämaisema

Kohteet

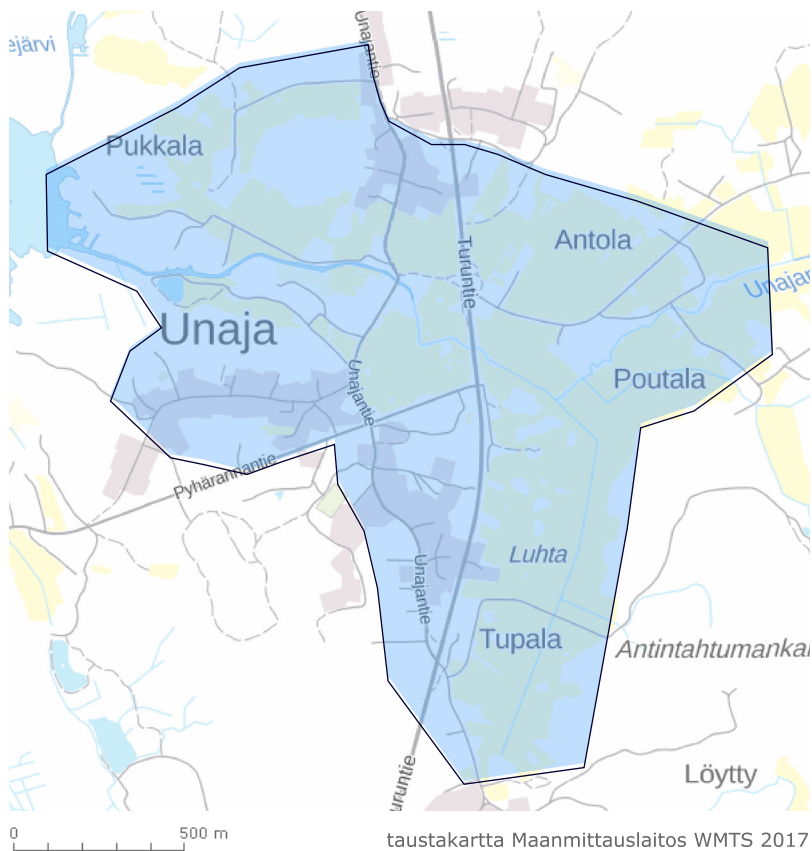
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Unajan kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 6.8.2022

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Unaja
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakentaminen · kylämaisema · maatilat ·

Kuvaus

Varhaiskeskiajalla asutettu Unajan kylä on säilyttänyt poikkeuksellisen hyvin perinteisen luonteensa. Eräät historiankirjoittajat ovat pitäneet Unajaa Rauman edeltäjänä satama- ja kauppapaikkana, koska historiallisissa lähteissä on Rauman yhteydessä käytetty nimeä Unio. Lisäksi Rauman porvarit omistivat vielä 1540-luvulla Unajan kylän alueesta puolet. Täyttä selvyyttä asiasta on vaikea saada.

Edustavia pihapiirejä muodostavat mm. Takalan, Rantalan, Tupalan ja Lähtelän rakennusryhmät. Mäenrinteessä oleva Takalan pihapiiri on rakennettu lähes umpipihan muotoon. Päärakennus on 1850-luvulta ja "mummon puoli" 1900-luvun alusta. Kivi- ja hirsirakenteinen navetta on vuodelta 1889, talli 1870-luvulta ja aitat vuosilta 1850 ja 1880. Rantalan päärakennus on 1800-luvun alkupuolelta ja luhti 1850-luvulta. Unajan nuorisoseuran rakentama seuratalo on vuodelta 1912 ja sitä on laajennettu 1950-luvulla. Unajan kaksiaukkoinen kivisilta on vuodelta 1900. Siltaa on vahvistettu betonikannella. Lähellä siltaa on ollut Unajan keskiaikainen satama. Kylän eteläpuolella mäkeä ylöspäin mentäessä asutus muuttuu pienijakoisemmaksi. Mäen laella oleva Unajan kansakoulu oli valmistuessaan 1893 entisen Rauman maalaiskunnan ensimmäinen koulutalo.

Arviointi

Valtakunnallisesti merkittävä, pitkän asutushistorian omaava kyläympäristö, josa lukuisia hyvin säilyneitä pihapiirejä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, liikenteen historia, sosiaalishistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus, historiallinen kerroksisuus

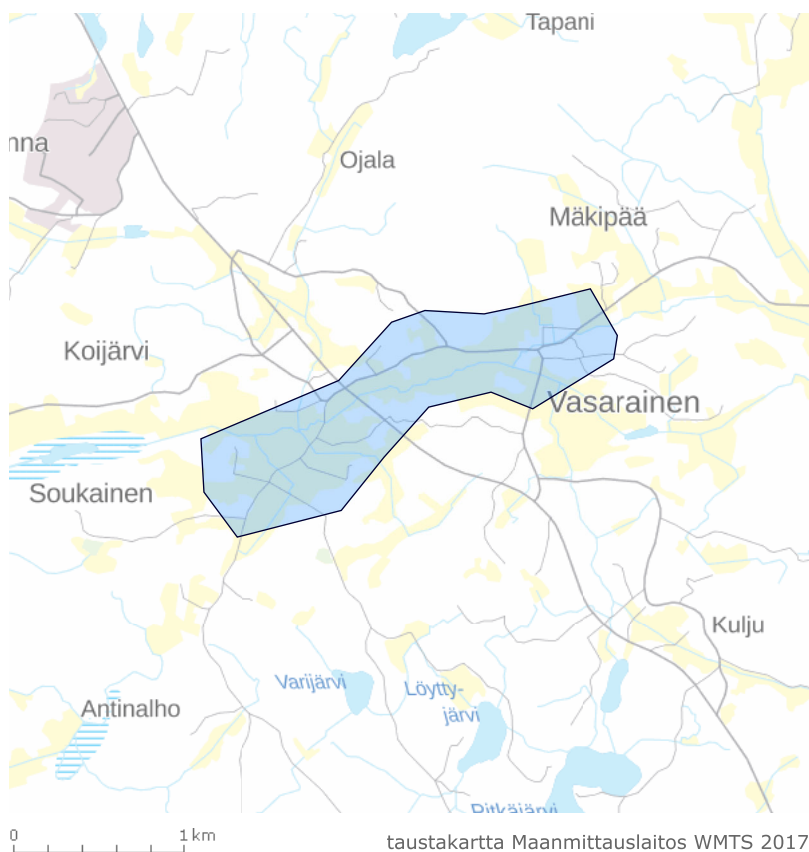
maisemallinen: merkittävä osa Turuntien maisemaa

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Vasaraisten-Soukaisten kulttuurimaisema

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Vasarainen
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kyläkoulut · kylämaisema · maatilat · museorakennukset · rukoushuoneet ·

Kuvaus

Vasaraisten kylä on asutettu myöhäiskeskiajalla. Tienristeyksessä on säilynyt osa vanhasta kyläkeskuksesta, johon on kulunut mm. 1911 perustettu kansakoulu ja rukoushuone Lukula. Kylän laidassa on Muinan museomäki, jonne on siirretty vuonna 1723 rakennettu tuulimylly (jalkamylly) ja vanha luhti, vilja aitta ja rantahuone sekä Lapista tuotu asuinrakennus.

Kulttuurimaisema jatkuu Kodisjoentien yli länteen Soukaisiin, jossa vanhaa rakennuskantaa on säilynyt mm. Rustilan ja Soukaisten pihapiireissä. Rustilan uusrenessanssityylinen päärakennus on valmistunut 1800-luvun lopulla ja Soukaisten vanha päärakennus on valmistunut 1870-luvulla.

Arviointi

Vanha kylä, jossa säilynyt perinteistä rakennuskantaa 1900-luvun alusta.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Monnan kappeli ja hautausmaa

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Vasarainen
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

hautausmaat · kappelit ·

Kuvaus

Rauman seurakunnan siunauskappeli Monnan hautausmaalle valmistui 1957. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Keijo Valli. Kappelin kapeaan ja korkean rakennusrunkoon liittyy pääsisäänkäynnin edessä katos ja sen vierellä erillinen kellotorni. Kappelin suurista ikkunoista välittyy yhteys ympäröivään hautausmaahan. Kappeli muistuttaa jäsentelyltään Turun Ylösnousemuskappelia.

Arviointi

Modernia sakraaliarkkitehtuuria hautausmaan keskellä.

Arvot:

historiallinen: kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

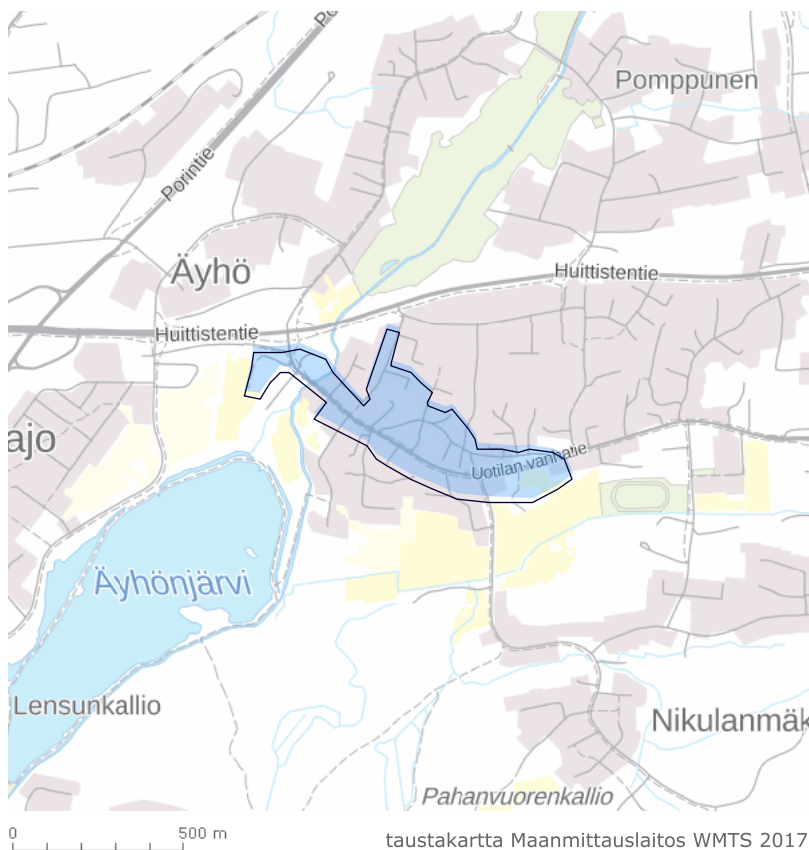
maisemallinen: taajamakuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Uotilan kylä

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Uotila
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kivirakennukset · kylämaisema · maatilojen päärakennukset · makasiinit (varastorakennukset) ·

Kuvaus

Uotilan kylä on monilta osin uusiutunut, mutta sen keskustassa on silti säilynyt sekä yksityisiä että julkisia vanhoja rakennuksia. Äyhön entisen ratsutilan päärakennus on vuodelta 1894. Uusrenessanssityylistä rakennusta on jatkettu uudisrakennuksella. Rakennustaiteellisesti mielenkiintoinen on tilan vuonna 1820 rakennettu hirsinen aitta, jossa on komeasti profiloidut konsolit.

Uotilan vanhatien toisella puolella Tuomiston tontilla sijaitsee Kahmon päiväkotitontin juuret ulottuvat 1600-luvulle, jolloin se oli osa Äyhön ratsutilaa. Useat Posthaantien ja Posthaankujan varren tontit on lohkottu Tuomiston tilasta. Kahmon päiväkodin päärakennus on rakennettu 1920-luvulla.

Rauman maaseurakunnan komea harmaakivinen lainamakasiini valmistui Uotilan kylän keskustaan vuonna 1884.

Puiston ympäröimä Säästöpankin entinen pankkirakennus on ilmeisesti 1910-luvulta. Klassisistinen rakennus on nykyisin asuinkäytössä.

Uotilan puinen työväentalo on rakennettu 1900-luvun alussa.

Arviointi

Tiiviin rakenteensa säilyttänyt Rauman maalaiskunnan entinen keskus, jossa on säilynyt vanhaa rakennuskantaa.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, kaupankäynnin ja liikenteen historia, aatehistoria, hallintohistoria

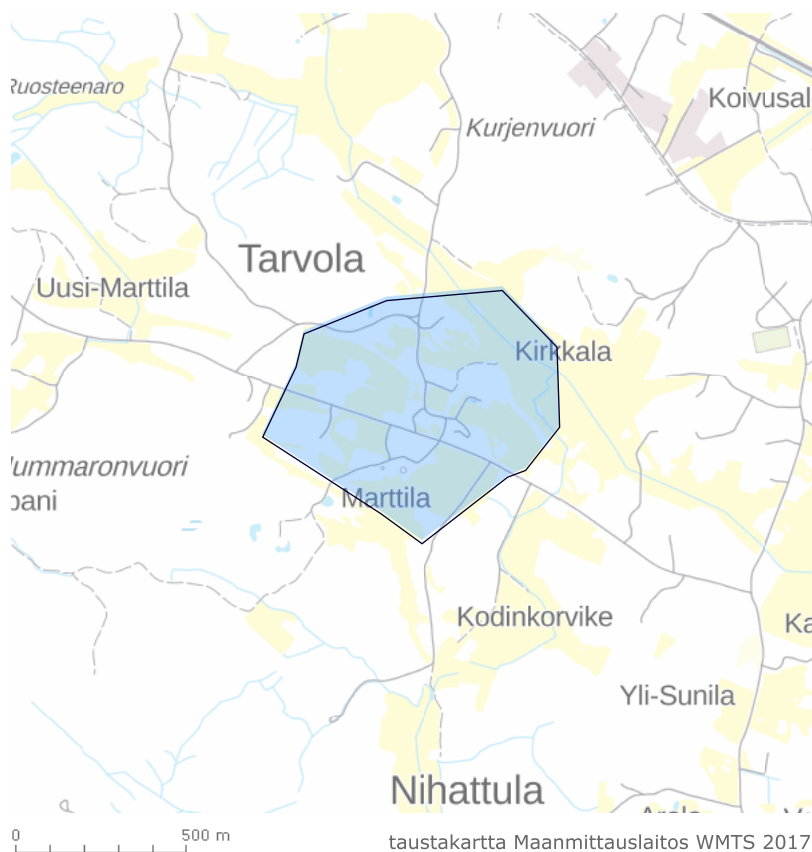
rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen kerroksisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

Tarvolan kylä

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Tarvola
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat ·

Kuvaus

Tarvolan kylän maisema on kumpareista ja pienijakoista. Paljaat kallionlaet ja katajakedot muodostavat kauniita näkymiä. Tarvolan pieni kylätontti on sijainnut samalla paikalla ilmeisesti jo keskiajalta lähtien. Sitä ympäröivät pienimuotoiset viljelyalueet ovat säilyneet viimeistään

1800–1900-lukujen vaihteesta lähes muuttumattomana. Myös suuri osa kylän kantataloista sijaitsee edelleen samalla paikalla, missä ne olivat 1800-luvulla. Yrjölän neljältä sivulta rakennettua pihaa rajaavat kaksi asuinrakennusta, joista vanhempi on vuodelta 1890 ja nuorempi vuodelta 1902. Muilla sivuilla ovat aittarivi ja hirsinen navetta vuodelta 1925.

Vanhaa rakennuskantaa on myös Marttilan ja Seikkulan tilalla.

Arviointi

Vanhaa talonpoikaista rakennuskantaa pienijakoisessa kulttuurimaisemassa.

Arvot:
historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus
maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kodisjoen kirkonkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvateksti: Kodisjoen kirkonkylää
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

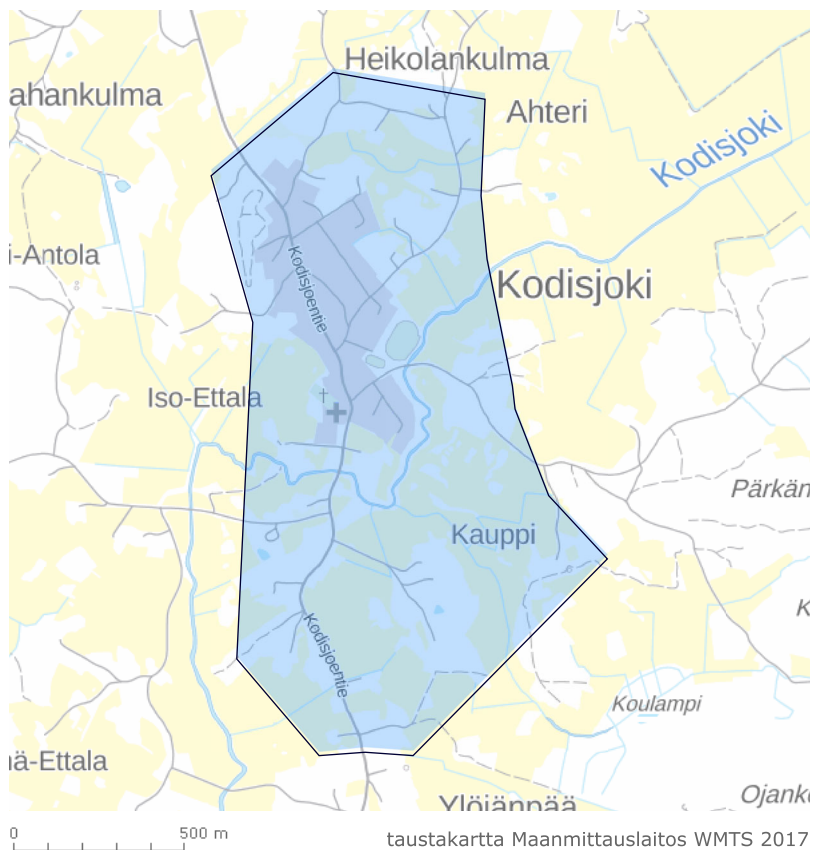
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Kodisjoki
 Aluetyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kirkkomaat · kirkkorakennukset · koulurakennukset · kylämaisema · maatilat · makasiinit (varastorakennukset) · torpat · tuulimyllyt ·

Kuvaus

Kodisjoen kirkonkylän maisemakuvaa leimaavat monet paljaat kallionlaet ja niiden väliset pienet peltoalueet. Asutus haarautuu kirkolta eri suuntiin johtavien teiden varsille. Alueelta löydetyt lukuisat muinaishaudat todistavat alueen pitkästä asutushistoriasta.

Kodisjoen saarnahuonekunnan puinen kirkko rakennettiin alkuaan vuonna 1778, mutta hajoitettiin ja rakennettiin uudestaan 1906 raumalaisen J.F. Lindegrenin suunnitelman mukaan. Uusinnan yhteydessä pohjaltaan suorakaiteen muotoiseen kirkkoon liitettiin matalammat ristosakarot. Tyylillisesti kirkon ulkoasu sai uusrenessanssisävyn. Kirkkotorni paloi 1943 ja uusittiin sen jälkeen. Kirkko sijaitsee vanhalla hautausmaalla. Luonnonkivinen kirkkomaan aita ladottiin ensi kerran 1830 ja laajennettiin 1889. Kirkkoportin vieressä on vanha lainajyvästön makasiini, jossa toimii kotiseutumuseo. Makasiinin seinällä on vaivaisukko Latsarus eli Kirkon Jussi. Primitiivisen puu-ukon on veistänyt Juho Nurminen vuonna 1905.

Kirkon vieressä sijaitseva rapattu koulurakennus edustaa julkisivultaan kaksi- ja kolmekymmenlukujen klassistista linjaa.

Mikolan pitkä paritupatyypinen päärakennus sijaitsee edustavasti maantien varrella koivukujan päässä. Pihapiirissä on vanha aitta.

Etelämpänä Kodisjoentien varressa sijaitsee Ristimäen hyvin säilynyt sotamiehen torppa. Parityyppinen päärakennus lienee 1800-luvun alkupuolelta. Pihaa rajaa toiselta sivulta talousrakennus ja kolmannelta Sjömanin torppa. Samalla mäellä on muitakin entisiä torppia ja käsityöläisten asuinrakennuksia. Seppä Isak Grundströmin torppa on alueelle tyypillinen käsityöläisasumus. Paritupatyypisen rakennuksen kuisti, julkisivut ja vesikatto

on uusittu. Torppa on kunnostettu museokäyttöön. Sen suojissa on täydellinen kyläsuutarin verstaas. Pihassa on pajarakennus.

Yrjälän tilan kohdalla kallioisella mäellä on perimätiedon mukaan ollut muinoin kärkeäpaikka. Kalliolla on noin viisi metriä halkaisijaltaan oleva kehämäinen kivirykelmä, jota ei ole kuitenkaan perusteellisesti tutkittu. Kivikehän vieressä kohoaa hyväkuntoinen mamsellimylly, joka lienee 1800-luvun jälkipuoliskolta. Yrjälän talon päärakennus on 1800-luvun lopulta. Talouskeskukseen kuuluu lisäksi toinen pienempi asuinrakennus, kivinen maituhuone sekä vanha aitta. Kärkeämäki näkyy kauas kirkon suuntaan ja sen ohitse johtava tie mutkittelee kauniisti maastoa myötäillen.

Hieman etäämmällä kylän keskustasta sijaitseva Kaupin vanha, vuonna 1768 rakennettu paritupatyypinen päärakennus lienee Kodisjoen vanhin asuinrakennus.

Arviointi

Pienen kunnan kirkonkylä, jossa monipuolista rakennuskantaa ja harvinainen torpparialue.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sivistyshistoria, sosiaalishistoria, kulttuurihistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: maakunnallisesti tärkeää maisema-aluetta

Kohteet

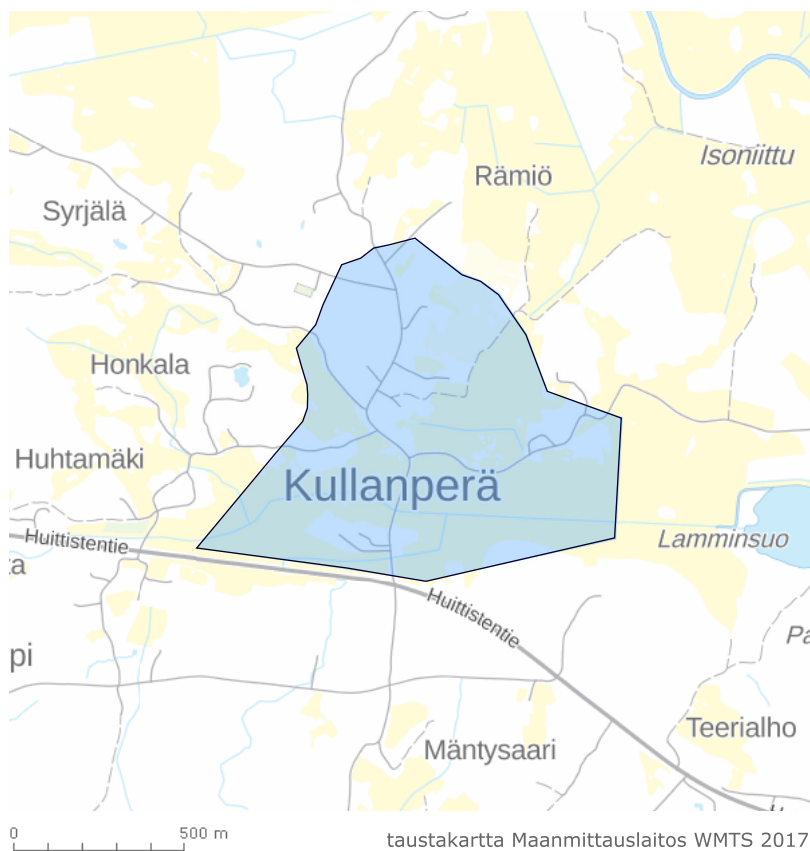
Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kullanperän kylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kullanperä (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kyläkoulut · kylämaisema · maatilat ·

Kuvaus

Myöhäiskeskiajalla asutetun Kullanperän rakennukset ovat nykyisin yleisestä käytöstä jääneen kyläraitin varrella. Maijalan uusrenessanssityylinen päarakennus on vuodelta 1902, toinen asuinrakennus ja 1901 valmistunut navetta muodostavat melko umpinaisen pihapiirin. Kokonaisuuteen kuuluu vanha aitta.

Kullanperän kansakoulu on rakennettu vuonna 1912. Sen alkuperäinen arkkitehtuuri on kärsinyt myöhemmästä laajennuksesta.

Arviointi

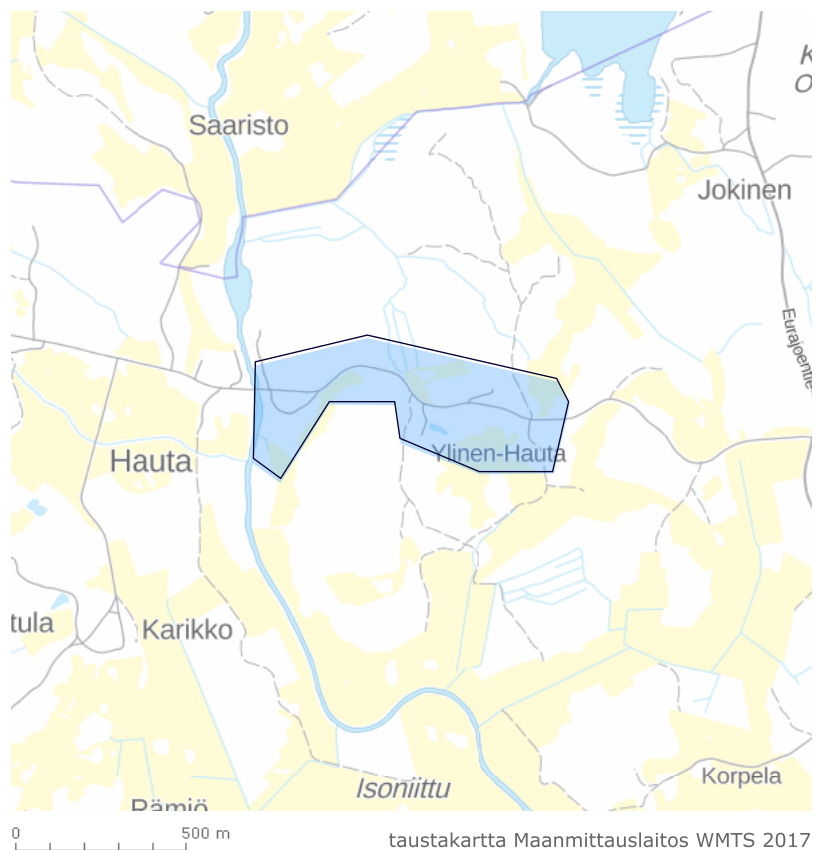
Kyläraitin varrelle sijoittunutta vanhaa asutusta.

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohdeluokka: kylä

Kohteet

Ei kohteita.

Haudan kylä

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Hauta ja kullanperä (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

maatalousrakennukset · maatilat · mautilojen päärakennukset ·

Kuvaus

Haudan kylässä on säilynyt kaksi erittäin edustavaa kantatilan pihapiiriä. Alisen Haudan pihapiirin rakennuskantaan kuuluu alun perin mahdollisesti 1700-luvun loppupuolella valmistunut pitkänurkkainen päärakennus, jota on muutettu 1800-luvun loppupuolella ja 1920-luvulla. Lisäksi pihapiirissä on toinen aumakattoinen ja pihasivultaan erittäin hyvin säilynyt asuinrakennus, joka on valmistunut vuonna 1817. Tontilla oleva mamsellityyppinen tuulimylly on valmistunut vuonna 1839. Lisäksi pihapiiriin kuuluu puadi ja kaksi aittaa 1800-luvulta sekä osittain luonnonkivirunkoinen navetta 1870-luvulta. Saunarakennus on valmistunut 1950-luvulla ja säilynyt ulkoisesti autenttisena. Kokonaisuudessaan pihapiiri rakennuksineen on säilynyt erittäin hyvin.

Ylinen Hauta on erittäin laaja 1800-luvun loppupuolen maatilakokonaisuus Haudan kylässä Murtamontien varrella. Kantatilan toiminnalliset jäljet ovat säilyneet poikkeuksellisen hyvin ja kokonaisuus käsittää pitkälle toistakymmentä pääosin hyväkuntoista ja hyvin hoidettua iäkstä hirsirakennusta. Kahdessa vaiheessa 1800-luvun loppupuolella valmistunut vanha päärakennus on säilynyt poikkeuksellisen hyvin. Maisemallisesti merkittäväällä paikalla aivan Murtamontiessä kiinni sijaitsee luonnonkivirunkoinen navetta 1890-luvulta, jota on madallettu 1970-luvulla. Pihapiirin rakennuskanta käsittää lisäksi tallin, aittoja, entisiä kuivureita ja riihiä sekä pajarakennuksen. Tien toisella puolella sijaitsee myös edelleen

runsaasti tilalle kuuluvia iäkkäitä rakennuksia, kuten hirsirunkoinen mylly. Vanhimmat rakennukset ajoittuvat 1810- ja 1850-luvuille.

Arviointi

Kahden kantatilan erittäin monipuoliset rakennusryhmät.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sosiaalhistoria

rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen

todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Lapin kirkonkylä

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

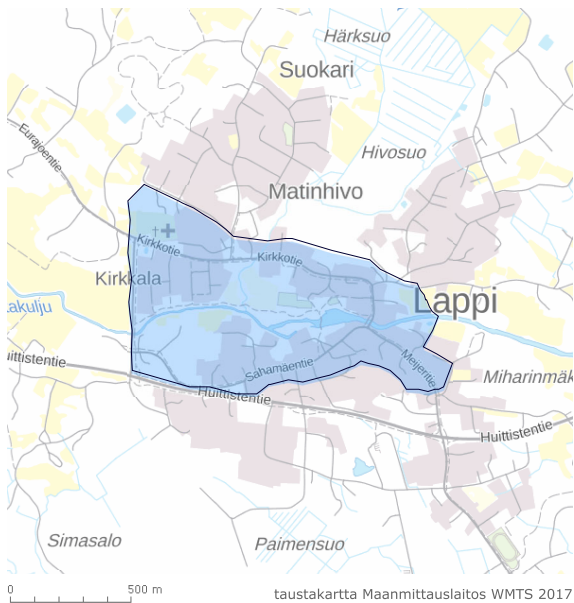
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 7.7.2022

Kuvateksti: Kikronkylän raitti
Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri

Kuvalaji: yleiskuva
Kuvaaja: Niina Uusi-Seppä
Kuvausaika: 2012

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Lappi (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

asuinrakennukset · kirkkomaat · kirkkorakennukset · kirkkotallit · kunnantalot · kyläraitit · liikerakennukset · meijerit · pitäjänmakasiinit · seurakuntatalot ·

Kuvaus

Lapin puukirkko valmistui vuonna 1760. Kirkon seinässä on useita rakentajien puumerkkejä. On mahdollista, että rakennusmestarina oli Lapin silloinen lukkari Job Höckert, joka oli koko maakunnan tuntema kirkonrakentaja. Malliitaan kirkko on keskiajalta periytyvää tyyppiä, missä suorakaiteenmuotoiseen runkokuoneeseen liittyy tätä matalammat ja kapeammat kylkiäiset. Kirkkoon on tehty pieniä muutostöitä 1820 ja 1825, jolloin ikkunoita suurennettiin sekä 1879, 1903 ja 1926. Kalliolla seisova tapuli rakennettiin vuonna 1806 Ruotsin intendentinkonttorin laatimien piirustusten mukaan. Kirkkomaan kivimuuri tehtiin 1800-luvun puolivälissä.

Kirkon vierisellä mäellä on säilynyt viisi puista kirkkotallia 1800-luvun alkupuolelta. Näitä vastapäätä sijaitsee kivinen lainajvästön makasiini, jonka kivimestari Kustaa Stenfors rakensi vuonna 1875. Kirkkotallit ja makasiini muodostavat nykyisin Lapin kotiseutumuseon esittelytilat. Hieman etäämmällä olevan Pappilan alkuperäisestä pihapiiristä on jäljellä 1800-luvun puolivälissä rakennettu kivenavetta. Uusi päärakennus on 1960-luvulta.

Arkkitehti Juhani Nylundin suunnittelema entinen kunnantalo on vuodelta 1959. Lapin kirkonkylän kaupallinen keskus sijaitsee Lapinjoen etelärannalla ja sen rinneasutus noudattelee vanhaa tielinjaa. Lapinjoen ylittää mestari Kustaa Stenforsin vuonna 1875 rakentama massiivinen kaksiaukkoinen kivisilta. Sillan vieressä on vanhan myllyn kivinen alaosa.

Rakennuskanta on säilyttänyt perinteisen mittakaavansa ja pääosa siitä on 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Lapin Säästöpankki on aloittanut toimintansa jo vuonna 1875. Vuonna 1927 valmistui pankin klassistinen taitekattoinen liikerakennus.

Lapin Osuusmeijeri on perustettu vuonna 1902. Meijerin kivinen tuotantorakennus on rakennettu välittömästi perustamisen jälkeen.

Valtatien varressa on Pyörnin kookas päärakennus. Tämä alkuaan Björnin talona tunnettu rakennus muutettiin nykyiseen taitekattoiseen asuunsa 1928, jolloin siitä tehtiin kunnalliskoti. Kunnalliskotina rakennus toimi 1970-luvulle asti.

Arviointi

Perinteinen kirkonkylän raitti, jonka varrella on säilynyt melko paljon vanhoja liike- ja asuinrakennuksia.

Arvot:
historiallinen: asutushistoria, teollisuuden, kaupankäynnin ja liikenteen historia
rakennushistoriallinen: tyyppisyys, edustavuus, historiallinen kerroksisuus
maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kaukolan kylä

Kuvateksti: Kaukolan kylää
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kaukolan kylää
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

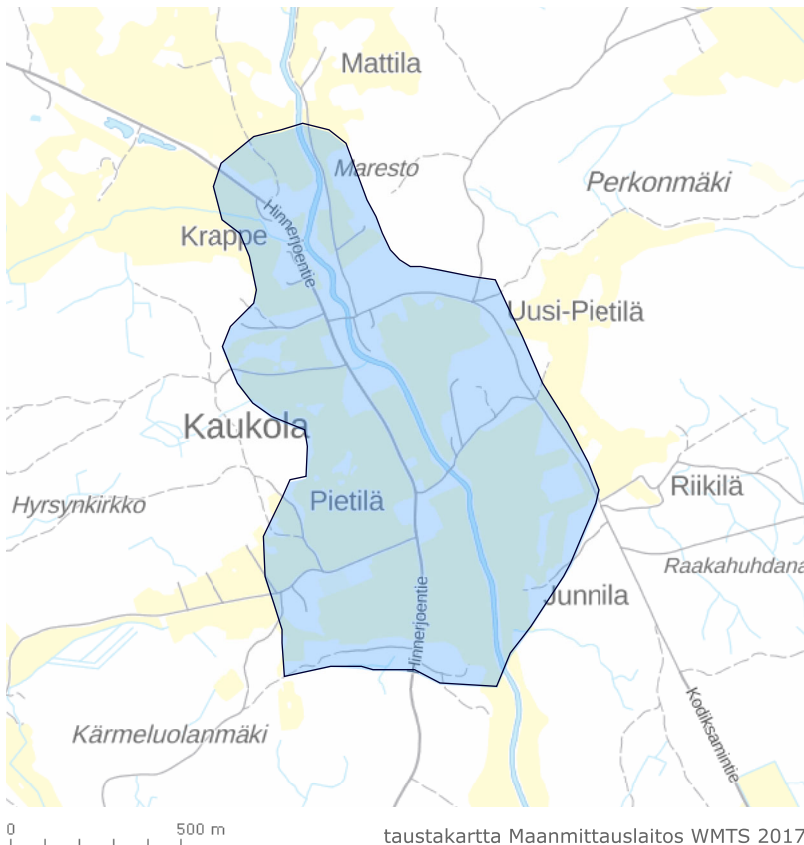
Kuvateksti: Kaukolan kylää, kivililta
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kaukolan kylää, pruintahuone
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kaukolan kylää, kivisilta
Kuvallaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kaukola (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen
päärakennukset ·

Kuvaus

Kaukolan kylä on syntynyt Lapinjokivarteen myöhäiskeskiajalla. Perinteistä rakennuskantaa on säilynyt Krappen, Eskolan ja Pietilän tiloilla. Krappen päärakennuksen runko on 1750-luvulta, kivinavetta vuodelta 1893. Eskolan päärakennus on vuodelta 1880 ja kivinavetta vuodelta 1888. Lisäksi raitin varrella on muita vanhoja rakennuksia.

Kaukolan kansakoulun vanhin osa on vuodelta 1907, piharakennus on hieman nuorempi. Lapinjoen yli johtaa kaunis kaksikaarinen kivisilta, joka valmistui vuonna 1884. Kustaa Stenforsin rakentama silta on säilynyt alkuperäisessä asussaan.

Arviointi

Vanha kylä, jossa runsaasti perinteistä rakennuskantaa, osa valtakunnallisesti merkittävää ympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sivistyshistoria, sosiaalihistoria

rakennushistoriallinen: edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

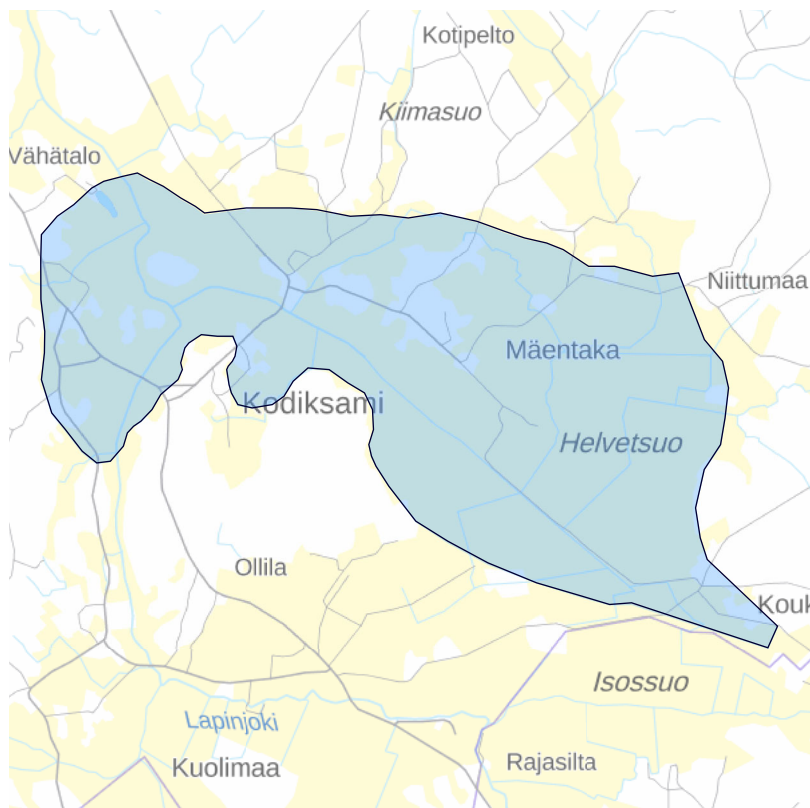
Kodiksamien kylä ja kulttuurimaisema

Kuvateksti: Kodiksami-Sukkala
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kodiksami-Sukkala
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

0 1 km

taustakartta Maanmittauslaitos WMTS 2017

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kodiksami (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

koulurakennukset · maatalousrakennukset · maatilat · maatilojen päärakennukset ·

Kuvaus

Kodiksammin kylä on peräisin jo varhaiskeskiajalta. Perinteistä rakennustapaa edustavat Utulan, Nokan ja Saar-Uotilan tilat. Tienristeyksessä sijaitsevassa Utulassa on paritupatyypinen asuinrakennus 1800-luvulta sekä 1908 rakennettu kivinavetta. Nokan vanhasta pitkästä päärakennuksesta on purettu osa toisesta päästä. Rakennuksen ulkoasu on 1800- ja 1900-luvun vaihteesta. Nokan pihapiirin tuntumassa on kaksi tuulimyllyä, mamsellimylly ja jalkamylly.

Kodiksammin kansakoulu on vuodelta 1908 ja samaa tyyppiä kuin Lapin muutkin kansakoulut. Kylän etelä- ja länsipuolella avautuvat laajat viljelymaisemat.

Sukkalassa sijaitseva Isotalo on erittäin hyvin perinteisen umpipiharakenteen säilyttänyt talonpoikaistilan rakennusryhmä. Paritupatyypinen päärakennus on vuodelta 1889. Nyttemmin tonttirajan toisella puolen sijaitseva pytinkirakennus on 1800-luvulta. Edelleen pihaa rajaa puoririvi ja hirsinen navetta. Navetan taakse jää karjapiha. Pihapiirin ulkopuolella puoririvin takana on talousrakennusten rivi, joka muodostaa kujan. Hieman syrjässä on kaksi vanhaa vilja-aittaa. Isotalon ja Sukkalan pellot liittyvät maisemallisesti Kodiksammin kulttuurimaisemaan.

Arviointi

Vanha viljelysten ympäröimä kylä, jossa runsaasti perinteistä rakennuskantaa, osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, elinkeinohistoria, sivistyshistoria, sosiaalishistoria

rakennushistoriallinen: harvinaisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Kuolimaan kulttuurimaisema

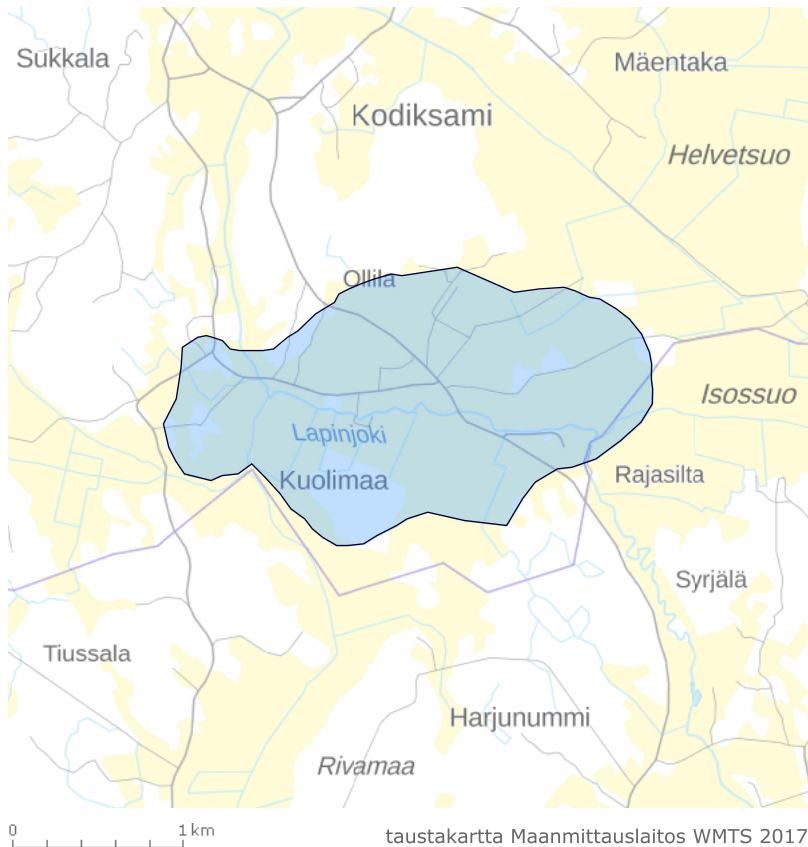
Kuvateksti: Kuolimaan kylää
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kuolimaan kylää
Kuvajaji: yksityiskohtakuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kuvateksti: Kuolimaan kylää
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Putkonen Lauri
Kuvausaika: 2004

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kuolimaa (Lappi)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

kylämaisema · maatalousrakennukset · maatilat ·

Kuvaus

Lapinjoen molemmin puolin avautuva viljelymaisema, joka etelässä liittyy Korven kylän maisemiin. Perinteistä rakennustapaa edustavat Jussilan ja Pertolan rakennusryhmät sekä Rekolan tuulimyllyn runko peltoaukealla.

Arviointi

Vanha kylä, jossa perinteistä rakennuskantaa, osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Arvot:

historiallinen: asutushistoria, sosiaalishistoria, elinkeinohistoria

rakennushistoriallinen: tyypillisuus, edustavuus, historiallinen todistusvoimaisuus

maisemallinen: kyläkuvallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Kortela

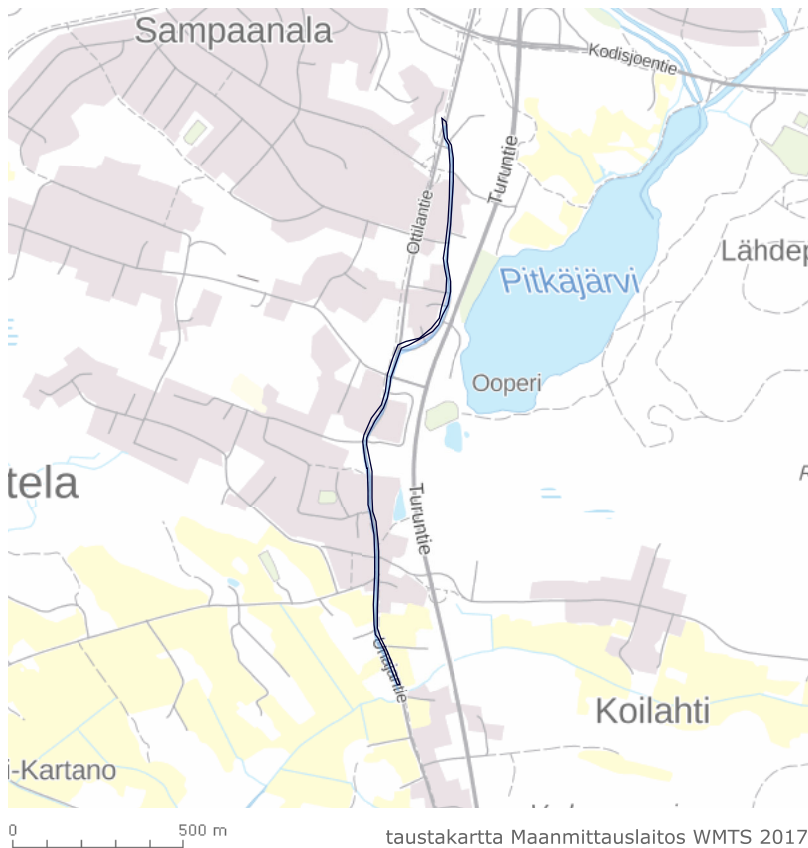
Kuvateksti: Vanha Turuntie (soratie) kulkee vajaan kilometrin Ottilantien itäpuolella.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6786525 E 204004 Pohjoiseen.

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Kortela
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli

myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Unajasta rantatie jatkuu esikaupunkimaisessa ympäristössä kohti Kortelaa ja Vanhaa Raumaa. Pitkäjärven kohdalla vanha tie kaartuu itään ja nousee Ottilantieltä Vanhalle Turuntielle, jonka korkeimmalta kohdalta on avoin näkymä itään Pitkäjärvelle. Samalla katsoja saa myös äänimaisemakokemuksen valtatie liikenteen pauhusta.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Kulamaa

Kuvateksti: Taantumuksentien soratie kulkee valtatie 8:n länsipuolella.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6779307 E 205125 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Puiden reunustamalalta Taantumuksentieltä avautuu näkymä peltoaukealle.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6779551 E 204918 Pohjoiseen.

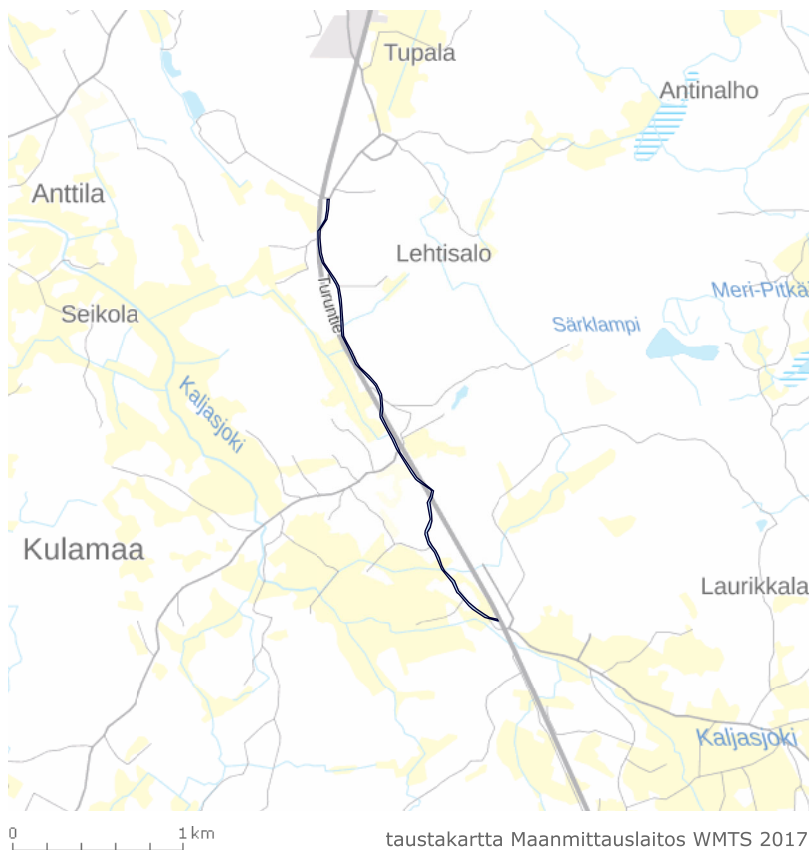
Kuvateksti: Metomaantien ja Löytyntien yksityistiet ovat valtatie 8:n itäpuolella.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6781821 E 204186 Pohjoiseen.

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Kulamaa
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli samaan aikaan myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Vermuntilasta rantatie on jatkunut valtatie 8:n länsipuolella Kulamaan Taantumuksentiellä loivasti mutkitellen pääasiassa metsän keskellä. Noin kilometrin mittaisen tien länsipuolella Piilkeojan kohdalla puuston lomasta pilkottaa peltoaukea. Valtatien risteysalueella vanha tielinjaus on tuhoutunut tierakentamisen ja pientareiden alle. Valtatien itäpuolella olevien Rantalantien sekä Metomaantien ja Löytyntien kautta rantatie jatkuu kohti Unajaa.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty

valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Lyhyehköllä Taantumuksentiellä vanhan tien tunnelma on yhä aistittavissa. Metomaantiellä sitä vähentää valtatie välitön läheisyys.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

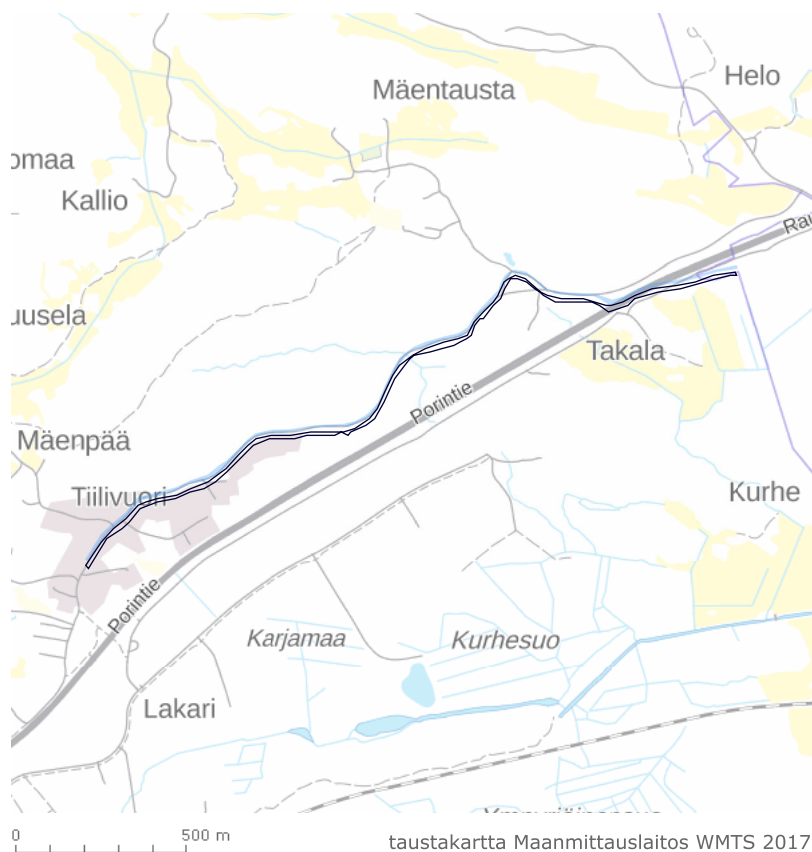
historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Sorkka

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Sorkka
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Äyhöstä ja Uotilasta Impivaaraan ja edelleen Lapijoelle kulee Senaatinkartassa Eurajoelle vievä maantie. Impivaarasta on Senaatinkartan mukaan osittain jatkunut katkoviivalla merkitty kulku-ura tai polku Kaarojärven itäpuolitse Sorkan kylään. Tämä linjaus saattaisi olla osa Ulla Heinin Eurajoen historiassa mainitsemaa rannikon Huovintietä, mutta varmuutta asiasta ei ole.

Tie Sorkasta Tiehaaraan kohti Lapijokea eli Hiuknummenojan vieritse johtanut tie on merkitty isojakokarttaan (Eurajoki, Hankkila A8 2/1 v. 1773) ja Senaatinkarttaan. Tämä vanha tieosuus on edelleen käytössä. Kaarojärven länsipuolitse mahdollisesti aiemmin kulkenutta vanhaa tietä ei ole merkitty isojakokarttaan.

Kuvaus

Impivaarassa valtatie länsipuolella vanha tie kulkee mutkittelevana ja maisemaltaan vaihtelevana metsätienä. Tie kulkee ensin Kolhantienä, sitten kohti koillista mutkittelevana Tiilivuorentienä. Tiilivuorentien lounaisosan varrella asutusta on runsaasti, mutta koillisosassa harvakseltaan. Tien länsipuolella on korkeahkoa maastoa ja kangasmetsää, taival on jatkuvaa mutkaa, nousua ja laskua. Takalan ja Tienhaaran kohdalla vanha tie on

tuhoutunut. Sorkasta tuleva toinen vanha tie liittyy rantatiehen (kts. 100648 Pohjanlahden rantatie, Uotila) ja samalla kunta vaihtuu Eurajoeksi.

Ote Sorkan kylän kuvaudesta PAKKI-tietokannassa:

100468 Sorkan kylä ja kulttuurimaisema

Varhaiskeskiajalla asutettu kylä, joka on säilyttänyt erittäin hyvin perinteisen tiiviin leimansa. Yhdessä erikoisten lehtokasvuston ja jylhien kallioiden kanssa vanhat rakennukset tekevät kylästä maisemallisesti nautittavan.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Unaja

Kuvateksti: Löytyntieltä avautuu näkymä Unajan kulttuurimaisemaan.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6782364 E 204449 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Löytyntie kaartuu länteen valtatie 8:n alitse. Edessä Tupalan rakennusryhmä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6782551 E 204382 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Rantatie alittaa valtatie 8:n ja Löytyntie vaihtuu Unajantieksi. Alituskorkeus 3,5 metriä.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6782612 E 204371 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Unajan kulttuurimaisemaa.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6783431 E 204117 Koilliseen.

Kuvateksti: Unajantie.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6783431 E 204117 Pohjoiseen.

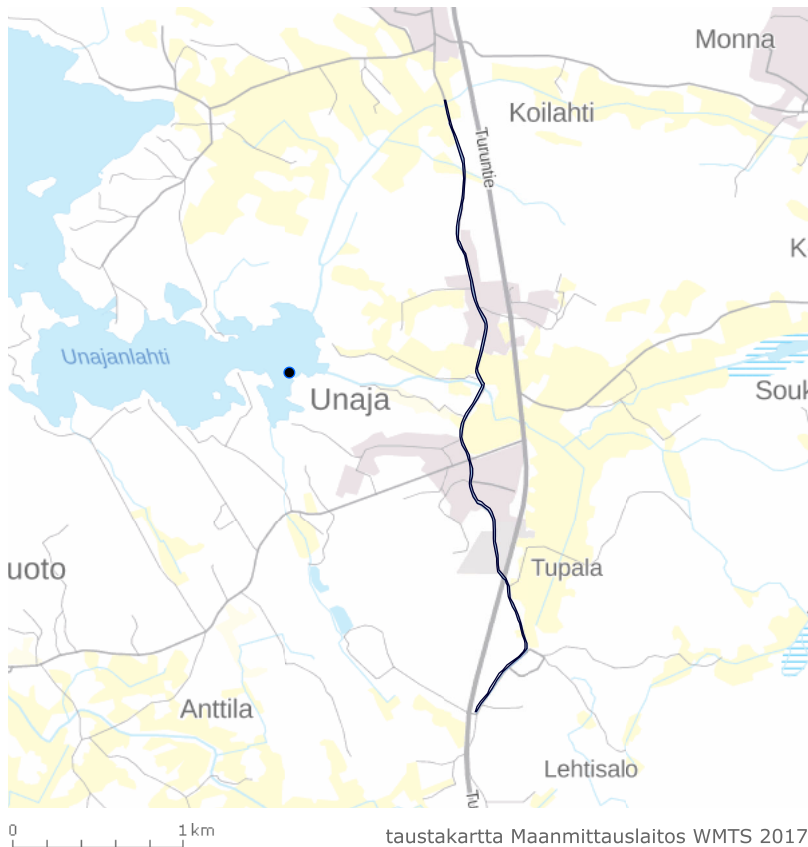
Kuvateksti: Unajantie laskeutuu kohti Unajanjokea. Taustalla Takalan rakennusryhmä.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6783608 E 204117 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Unajan kulttuurimaisemaa.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6784001 E 204218 Etelään.

Kuvateksti: Unajantie jatkuu kohti Kortelaa.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090721
Huomiot: N 6784335 E 204168 Pohjoiseen.

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: Unaja
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Unajan kylä on peräisin varhaiskeskiajalta. Joidenkin lähteiden mukaan Unajaa on pidetty Rauman edeltäjänä, mutta tästä ei ole yksimielisyyttä. Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Unajassa mainitaan postinkuljettajana olleen vuonna 1650 Mikko Helon. Vuonna 1659 Unajan postitalona on ollut Jokela. Postilaukut on kuljetettu Ihodeen ratsain, josta ne on toimitettu edelleen Laitilaan. Ruotsin ja Tanskan välisen sodan vuoksi 1640-luvulla postia kuljetettiin Tukholmasta Pohjanlahden ympäri Oulun ja Liivinmaan kautta Keski-Eurooppaan asti.

Kuvaus

Löytyntie alittaa (maksimikorkeus 3,5 metriä) valtatie 8:n ja jatkaa Unajantienä kohti Unajan kylää. Juuri ennen valtatie alitusta pohjoisessa avautuu hieno maisemanäkymä Unajan vanhaan kulttuurimaisemaan ja Unajanjokilaaksoon. Valtatie alituksen jälkeen tie kohoaa vajaan kilometrin kohti Unajan keskustaa. Tien molemmin puolin on runsaasti puustoa ja asutusta.

Pyhärannantien ylitettyään rantatie laskeutuu alas Unajan vuonna 1900 valmistuneelle, historiallisesti merkittävälle kiviselle kaksiaukkoiselle holvisillalle. Sillan lähellä on aikanaan sijainnut Unajan keskiaikainen satamapaikka. Unajan kulttuurimaiseman keskellä peltojen lomassa Unajanjoki mutkittelee kohti Selkämerta. Unajanjokilaaksosta tie nousee metsäiseen maastoon ja jatkuu kohti Kortelaa.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Löytyntien vaihtuminen Unajantieksi valtatie 8:n kohdalla on järjestetty alikulun avulla. Tämän johdosta vanhan, yhtenäisen kulkuväylän tunne ja luonne Kulamaan, Unajan ja Kortelan välillä on säilynyt melko hyvin. Unajanjokilaakson kulttuurimaisema on valtakunnallisesti merkittävä valtatie maisemaa rikkovasta vaikutuksesta huolimatta.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Unajanlahden lintutorni

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Uotila

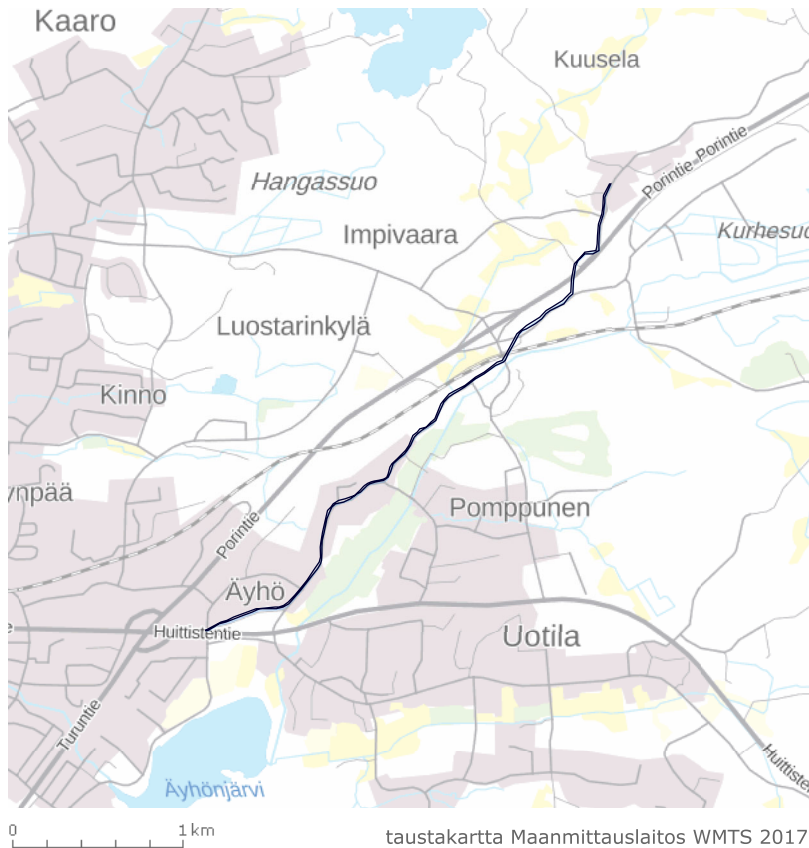
Kuvateksti: Äyhöntie mutkittellee kohti etelää ja Rauman Uotilaa. Taustalla häämöttää Liinalan radanylituskohda.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20081105

Huomiot: N 6791863 E 208414 Etelään.

Kunta: Rauma

Kylä/kosa: Uotila

Aluetyyppi: arvoalue

Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Nykyisen Satakunnan maakunnan etelärajalla rantatie on saapunut Vermuntilaan valtatie 8:n suunnassa Ihodesta. Vuoden 1796 isojakokartan mukaan Ihodesta kangasmaastoa pitkin Vermuntilan Pekomäkeen saapunut maantie on merkitty muita teitä vahvemmallalla. Varsinais-Suomesta on myöhäiskeskiajalla taivallettu Raumalle Vermuntilan, Unajan ja Kortelan kylien kautta kulkenutta tietä. Laitilasta on kuljettu Vermuntilan, Unajan ja

Rauman kautta Lapijoelle sekä edelleen Eurajoen kautta Nakkilan Leistikylään ja Ulvilaan jo keskiajalla.

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Rantatie polveilee ja mutkittelee Äyhöntietä maalaismaisen esikaupunkialueen halki valtatie ja golfkentän välisellä alueella. Tie jatkuu kohti Impivaaraa ja ylittää rautatien Liinalan kohdalla. Lähellä Impivaaraa Sorrisuon länsipuolella vanha tielinja on metsittymässä, mutta on vielä näkyvissä maastossa. Impivaarassa valtatie länsipuolella vanha tie kulkee mutkittelevana ja maisemaltaan vaihtelevana metsätienä. Tie kulkee ensin Kolhantienä, sitten kohti koillista mutkittelevana Tiilivuorentienä. Tiilivuorentien lounaisosan varrella asutusta on runsaasti, mutta koillisosassa harvakseltaan.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutiekseksi.

Mutkittelevalla, vaihtelevalla ja korkeuseroja sisältävällä Äyhöntiellä on säilynyt vanhan tien luonne.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Vanha Rauma Keskusta

Kuvateksti: Rantatie saapuu
Kaunisjärvenkadulta Vanhan
Rauman Tullivaheen.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805
Huomiot: N 6789312 E 204948 Etelään.

Kuvateksti: Tullivahe, Vanha Rauma.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805
Huomiot: N 6789317 E 204939 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Tullivaheesta rantatie kääntyy
Kuninkaankadulle.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20090805
Huomiot: N 6789454 E 204972 Koilliseen.

Kuvateksti: Uotilantieltä Äyhöön jatkunut
vanha tielinjaus on tuhoutunut
mm. valtatie 8:n
liikennejärjestelyjen vuoksi.
Kuvajaji: yleiskuva
Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki
Kuvausaika: 20081105
Huomiot: N 6789517 E 205553 Länteen.

Kunta: Rauma
Kylä/kosa: (Vanha Rauma)
Aluetyyppi: arvoalue
Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Rauman kaupunki on perustettu vuonna 1442. Vanha Rauma liitettiin UNESCON maailmanperintöluetteloon vuonna 1991.

Rantatie on kulkenut Unajasta nykyisen Porintullin, tai Itätullin, kautta kohti Lapijokea. Nykyisen Satakunnan maakunnan etelärajalla rantatie on saapunut Vermuntilaan valtatie 8:n suunnassa Ihodesta. Vuoden 1796 isojakokartan mukaan Ihodesta Vermuntilan Pekomäkeen on saapunut kangasmaastoa pitkin maantie. Varsinais-Suomesta on Satakunnan historia III -teoksen kirjoittajan Seppo Suvannon mukaan myöhäiskeskiajalla taivallettu Raumalle Vermuntilan, Unajan ja Kortelan kylien kautta kulkenutta tietä. Pentti Papusen mukaan Laitilasta on kuljettu Vermuntilan, Unajan ja Rauman kautta Lapijoelle sekä edelleen Eurajoen kautta Nakkilan Leistikylään ja Ulvilaan jo keskiajalla.

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Pohjanlahden rantatie saapuu Pyhärannan Ihodesta Vermuntilaan. Vermuntilasta vanha tie jatkuu valtatie 8:n tuntumassa Kulamaan ja Unajan kylien kautta Kortelaan ja edelleen Vanhan Rauman itälaidalle.

Vanhan Rauman itälaidalta rantatie on jatkunut Lajon asuinalueen halki sekä liikekeskuksen editse koilliseen kohti Äyhöä. Tämä osuus vanhasta tiestä on pääosin tuhoutunut valtatie liikennejärjestelyjen ja asuinrakentamisen johdosta.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Vanha Rauma muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 arvoluokka: valtakunnallinen

Suomen parhaiten säilynyt vanha, mutta elävä puukaupunki, joka on merkitty UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Valtakunnallisesti merkittävä.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Arviointi

Osittain vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria

Kohteet

Ei kohteita.

PAKKI - SATAKUNNAN MUSEO / ALUEEN INVENTOINTIRAPORTTI

Pohjanlahden rantatie, Vermunttila

Kuvateksti: Pohjanlahden rantatie saapuu Ihodesta Vermunttilan Pekomäkeen.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6777040 E 206223 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Pekomäentien soratie kulkee kumpuilevan, pienipiirteisen maalaismaiseman halki.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6777568 E 206203 Pohjoiseen.

Kuvateksti: Pekomäentie yhtyy Vermunttilantiehen. Risteysalueella avokallio.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6778960 E 205752 Pohjoiseen.

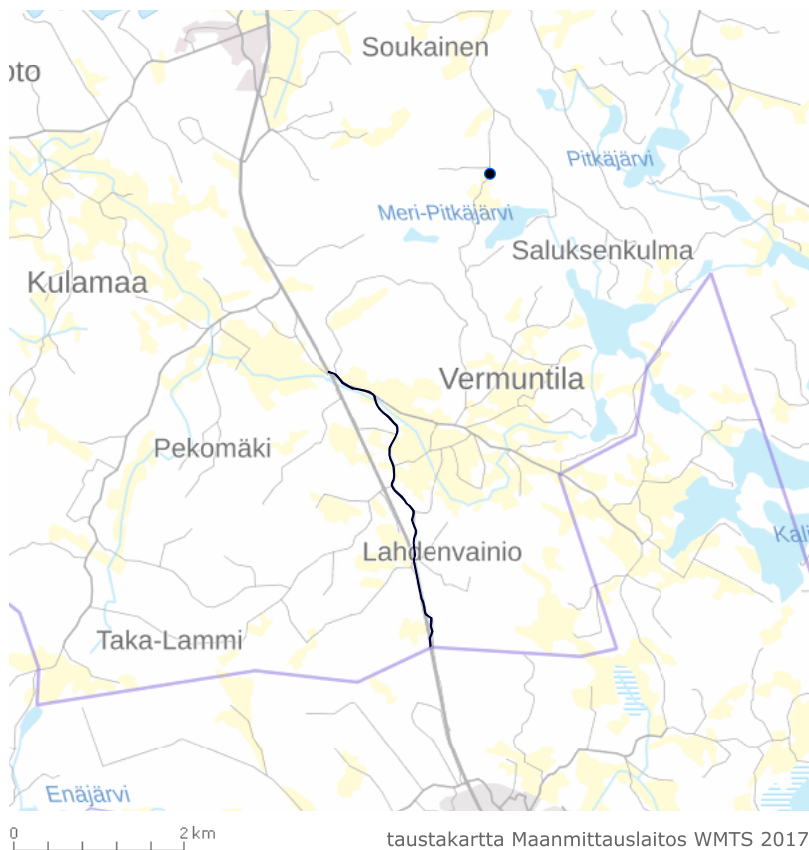
Kuvateksti: Vermunttilantieltä rantatie jatkuu taustalla valtatie 8 ylityksellä Taantumuksentielle.

Kuvalaji: yleiskuva

Kuvaaja: Mikael Lähteenmäki

Kuvausaika: 20090721

Huomiot: N 6778993 E 205743 Pohjoiseen.

Kunta: Rauma
 Kylä/kosa: Vermunttila
 Alueyyppi: arvoalue
 Arvotus: maakunnallisesti merkittävä

Museoalan ontologian käsitteet

liikenneväylät ·

Historia

Vermunttilan kylä on Rauman alueen vanhimpia. Nykyisen Satakunnan maakunnan etelärajalta rantatie on saapunut Vermunttilaan valtatie 8:n suunnassa Ihodesta. Vuoden 1796 isojakokartan mukaan Ihodesta Vermunttilan Pekomäkeen on saapunut kangasmaastoa pitkin maantie. Varsinais-Suomesta on myöhäiskeskiajalla taivallettu Raumalle Vermunttilan, Unajan ja Kortelan kylien kautta kulkenutta tietä. Laitilasta on kuljettu Vermunttilan, Unajan ja Rauman kautta Lapijoelle sekä edelleen Eurajoen kautta Nakkilan Leistikylään ja Ulvilaan jo keskiajalla.

Vuoteen 1676 asti Turun ja Vaasan välinen posti kuljetettiin pääasiassa Kyrönkankaantietä pitkin. Pohjanmaan posti kuljetettiin vuosien 1643 ja 1676 välillä Turusta Pöytyän kautta kulkenutta sisämaan reittiä pitkin Pohjanmaalle. Rauma ja Pori mainitaan vuosien 1645 postitaksassa ja näiden oletetaan olleen kihlakunnanpostinviejiä. Vuodesta 1676 alkaen posti kulki Vehmaasta Kalannin, Kodjalan, Ihoden ja Rauman kautta Eurajoelle. Turusta oli samaan aikaan myös suurempi postireitti Nousiaisten Nummen, Mynämäen Tursunperän, Laitilan Nästin ja Soukaisten sekä Ihoden kautta Unajaan ja Raumalle.

Kuvaus

Pyhärannan Ihodesta nykyisen valtatie 8:n tuntumassa Vermunttilaan saapunut Pohjanlahden rantatie on kulkenut mutkitellen kangasmaastossa. Maakuntien rajalta pohjoiseen valtatie ohituskaistojen rakentaminen ja muut tiejärjestelyt ovat merkinneet vanhan tien osittaista tuhoutumista. Vermunttilan Pekomäessä rantatie kulkee valtatie itäpuolella Pekomäentien soratienä. Metsäisessä ympäristössä kulkeva tie on jatkuvaa

nousua ja laskua. Mutkittelevan reilut kaksi kilometriä pitkän tien molemmin puolin pilkkahtaa välillä pieniä peltoaukeita harvahkon asutuksen lomassa. Pekomäentie yhtyy Vermuntilantiehen. Tienristeyksen pohjoispuolella on matalahko avokallio. Rantatie jatkuu luoteeseen kohti Kulamaata Taantumuksentielle ja ylittää valtatie.

Inventoitu: 6.10.2008

Inventoija: Mikael Lähteenmäki

Vermuntilan arviointi muualla PAKKI-järjestelmässä:

Satakunnan rakennusperintö 2005 kohdeluokka: kulttuurimaisema

Pitkän asutushistorian omaava kylä. Vermuntila on Rauman alueen vanhimpia kyliä. Rakennuskanta on vaihtelevan ikäistä. Viljelymaisemat ovat pienijakoisia.

Kuvaus

Satakunnan rannikkoa myötäilevä, 1500-luvulta periytyvä postitie yhdisti aikanaan toisiinsa Turun ja Korsholman linnahallinnon. Pohjanlahden rantatie on hyväksytty valtakunnalliseksi matkailutieksi.

Metsäisessä maastossa harvahkon asutuksen keskellä polveileva mutkainen ja maastoa myötäilevä Pekomäentie on säilyttänyt vanhan tien luonteen.

Arviointi

Vanhan linjauksensa säilyttänyt historiallinen postitie 1500-luvulta.

Arvot:

historiallinen: liikenteen historia, hallintohistoria, kulttuurihistoria
maisemallisesti merkittävä

Kohteet

Seitsemän järven reitti